

Justitie

Jaaroverzicht 2005 en vooruitblik 2006

Meldingen Ongebruikelijke Transacties

Jaaroverzicht 2005 en vooruitblik 2006

Meldingen

Ongebruikelijke Transacties

Lijst met afkortingen

AFM	Autoriteit Financiële Markten
AIVD	Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst
BFER	Bureau Financieel Economische Recherche
BFT	Bureau Financieel Toezicht
BLOM	Bureau ter politieke ondersteuning van de landelijke officier van justitie inzake de Wet MOT
BOD	Bijzondere Opsporingsdienst
BOOM	Bureau Ontnemingswetgeving Openbaar Ministerie
BOVAG	Bond van Garagehouders
CBA	Criminaliteitsbeeldanalyse
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CJIB	Centraal Justitieel Incasso Bureau
CRM	Customer Relations Management
CT Infobox	Contra Terrorisme Infobox
DNB	De Nederlandsche Bank
DNR	Dienst Nationale Recherche
DNRI	Dienst Nationale Recherche Informatie
EU	Europese Unie
FATF	Financial Action Task Force
FEC	Financieel Expertise Centrum
FIOD–ECD	Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst – Economische Controledienst
FIU	Financial Intelligence Unit
FIU-NL	Financial Intelligence Unit Nederland
FP	Functioneel Parket
GEFIS	Geïntegreerd Fraude Informatie Systeem
HARM	Hit and Run Money Laundering
HISWA	Handel en Industrie op het Gebied van Scheepsbouw en Watersport
IND	Immigratie- en Naturalisatiedienst
IVT	Intranet Verdachte Transacties
KLPD	Korps landelijke politiediensten
KMar	Koninklijke Marechaussee
LWG	Legal Working Group
LOvJ	Landelijk Officier van Justitie
MBA	MOT/BLOM-analyse
MIVD	Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst
MOT	Melding Ongebruikelijke Transacties
MOU	Memorandum of Understanding
NOVA	Nederlandse Orde van Advocaten
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
O&F	Organisatie en Formatie
OM	Openbaar Ministerie
OWG	Outreach Working Group
PKN	Politie Kennisnet
SAW	Strategische Analyse Workshop
TBML	Trade-based money laundering
VROS	Verwijzingsindex Recherche Onderzoeken & Subjecten
WACN	West-Afrikaanse Criminele Netwerken
Wet MOT	Wet Melding Ongebruikelijke Transacties
WODC	Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum

Inhoudsopgave

Voorwoord	6
1 Integratiefase van het Meldpunt en het BLOM	8
1.1 Het Jaaroverzicht	8
1.2 Aanloop naar de reorganisatie	9
1.3 Doelstellingen van de reorganisatie	10
1.4 De buffer	11
2 Samenwerking met de omgeving	12
2.1 Samenwerking binnen de keten	12
2.2 Relatiemanagement	20
3 Strategische analyse	24
3.1 Strategische analyseproducten	25
3.2 Kennisproducten en informatieproducten	29
3.3 Randvoorwaarden strategische analyse	32
4 Onderzoek	33
4.1 Onderzoeksactiviteiten en projecten in 2005	33
4.2 Veranderingen in onderzoeksmethoden	37
4.3 Terrorisme	40
5 Internationaal	42
5.1 Internationale gegevensuitwisseling	42
5.2 FIU.NET	43
5.3 Financial Action Task Force	43
5.4 De Europese Unie en de derde Europese Richtlijn	47
5.5 Egmont Groep	47
5.6 Strategische Analyse Workshop	48
6 Bijlagen	52

De kengetallen zijn in een apart katern opgenomen in het hart van dit Jaaroverzicht.

Voorwoord

Geachte lezer,

Met trots bied ik u dit Jaaroverzicht aan. Het is naar mijn mening zeer de moeite waard om kennis te nemen van de resultaten van het Meldpunt. Daarnaast is ook de daarin vervatte blik naar de toekomst zeer relevant. Toen ik in november 2005 met dit werkveld in aanraking kwam merkte ik al snel dat mijn ogen begonnen te glimmen. Er liggen namelijk goede kansen om de verworvenheden uit het verleden te verbreden en verdiepen en het Jaaroverzicht neemt een voorschot op de spannende plannen voor het komende jaar. De integratie van het Meldpunt en het BLOM tot één organisatie, gestart per 1 januari 2006, is direct al een enorme stap met verstrekende gevolgen voor de organisatie en haar omgeving.

De nieuwe organisatie is ondergebracht bij de DNRI van het KLPD. We gaan de komende tijd hard werken aan een goede integratie en een goede profilering van onze organisatie. Dit laatste acht ik ook van het grootste belang omdat de kracht van de bestrijding van het witwassen en terrorismefinanciering ligt in samenwerking en afstemming. De aanbieder van dit Jaaroverzicht is een goede eerste zet om de nieuwe organisatie breder te introduceren en de handen verder ineen te slaan, ook internationaal.

Een belangrijk aandachtspunt is verder dat in het afgelopen jaar het indicatorenstelsel ingrijpend is gewijzigd. Dit zal uiteraard belangrijke consequenties hebben, die wij nauwgezet zullen monitoren.

Het is hier ten slotte zeker op zijn plaats iedereen die het afgelopen jaar met ons heeft samengewerkt, nadrukkelijk te bedanken. Naar de toekomst toe wil ik (met u) geen mogelijkheid onbenut laten om te doen waar we gezamenlijk voor staan: het bestrijden van misdaad en in het bijzonder het witwassen en de financiering van terrorisme!

Jolanda van de Streek
Hoofd Financial Intelligence Unit Nederland

Integratiefase van het Meldpunt en het BLOM

Het Meldpunt bevindt zich in 2005 op een belangrijk kruispunt in zijn 12-jarige geschiedenis. Dit jaar stond dan ook in het teken van de voorbereidingen op de integratie van het Meldpunt en het BLOM. Per 1 januari 2006 is de start van de integratie een feit. De nieuwe organisatie krijgt nadere invulling in de vorm van een projectorganisatie. Deze projectorganisatie is gedurende de periode van twee-en-eenhalf jaar als zelfstandige eenheid ondergebracht binnen de DNRI van het KLPD. Na afloop van de projectperiode zal een keuze worden gemaakt ten aanzien van de definitieve plaatsing van de organisatie.

Het jaar 2006 staat in het teken van verdere concretisering en uitvoering van de al gemaakte plannen. Een organisatie en formatie-rapport (verder: O&F-rapport) met daarin de blauwdruk van de nieuwe organisatie en haar werkprocessen, zal bij het verschijnen van dit jaaroverzicht afgerond zijn.

Bij een nieuwe organisatie hoort ook een nieuwe naam. De leiding van de projectorganisatie kiest welbewust voor de naam Financial Intelligence Unit Nederland (verder: FIU-NL). FIU is de internationale aanduiding voor een organisatie als het Meldpunt. Het gebruik van de naam FIU-NL strookt daarnaast met ontwikkelingen in de EU waar de nieuwe witwas- en terrorismefinanciering richtlijn van 26 oktober 2005 specifiek spreekt over FIU's. Voor alle duidelijkheid wordt in de rest van het Jaaroverzicht consequent gesproken over het Meldpunt wanneer verantwoording wordt afgelegd over 2005 en wordt de naam FIU-NL gehanteerd wanneer het gaat over de nieuwe organisatie.

1.1 HET JAAROVERZICHT Het afgelopen jaar hebben fundamentele wijzigingen plaatsgevonden, die niet alleen van grote invloed zijn geweest op de werkprocessen van 2005 maar ook nog zullen doorklinken in die van 2006 en de daarop volgende jaren. Te denken valt aan de nieuwe lijst met indicatoren, de wijziging van de Wet MOT en uiteraard de integratie van het Meldpunt en het BLOM per 1 januari 2006.

In zijn Jaaroverzicht wil het Meldpunt recht doen aan deze ontwikkelingen. Dit betekent dat in tegenstelling tot de afgelopen jaren, de aandacht meer wordt gericht op de werkprocessen en minder op bijvoorbeeld de ontwikkelingen in relatie tot specifieke meldergroepen. Doordat er veel onderlinge samenhang bestaat tussen de verschillende werkprocessen, zullen bepaalde onderwerpen op meerdere plaatsen in het Jaaroverzicht ter sprake komen, zij het steeds vanuit een ander perspectief. Dit neemt niet weg dat relatief veel ruimte in dit Jaaroverzicht is gereserveerd voor casuïstiek, waarin de toegevoegde waarde van MOT-informatie duidelijk naar voren komt. Ook samenwerkingsprojecten die het Meldpunt het afgelopen jaar met verschillende ketenpartners heeft uitgevoerd, staan in dit Jaaroverzicht beschreven. Het Jaaroverzicht behandelt bovenstaande onderwerpen steeds vanuit het perspectief van verantwoording en tevens met een blik op de toekomst.

Het eerstvolgende hoofdstuk van dit Jaaroverzicht behandelt de samenwerking met de partners van het Meldpunt en gaat daarbij tevens in op het in ontwikkeling zijnde relatiemanagement met de melders, de toezichthouders en de opsporing.

Ook strategische analyse krijgt dit jaar extra aandacht. In het derde hoofdstuk blikken wij terug op het afgelopen jaar en de analyses die zijn verricht. Ook kijken we naar de toekomst en de wijze waarop het gebruik van strategische analyse zich verder zal ontwikkelen. Het vroegtijdig onderkennen van (witwas)ontwikkelingen onder andere aan de hand van standaardanalyses en het ondersteunen van projectmatige onderzoeken, zijn hierbij speerpunten.

Het afgelopen jaar heeft het Meldpunt opnieuw veel transacties verdacht verklaard. Het Jaaroverzicht besteedt in hoofdstuk 4 uitvoerig aandacht aan het proces van onderzoeken, verdacht verklaren en doormelden, alsmede de veranderingen in onderzoeksmethoden die de FIU-NL in gang wil zetten.

In het vijfde en laatste hoofdstuk van dit Jaaroverzicht komen de ontwikkelingen op het gebied van internationale samenwerking aan de orde. Witwassen en terrorisme(financiering) stoppen niet bij de Nederlandse landsgrenzen. Om deze grensoverschrijdende criminaliteit het hoofd te kunnen bieden, is internationale samenwerking vereist. Samenwerking over de grenzen heeft voor de FIU-NL dan ook hoge prioriteit, zowel als het gaat om operationele samenwerking tussen FIU's als om strategische samenwerking op bilateraal- en/of multilateraal niveau.

Ten slotte zijn de Kengetallen evenals de afgelopen jaren als apart onderdeel opgenomen. Dit jaar vindt de lezer deze cijfers in het hart van het Jaaroverzicht.

Alvorens over te gaan tot een behandeling van bovenstaande onderwerpen in de volgende hoofdstukken, schetst dit inleidende hoofdstuk de voorgeschiedenis en de beoogde doelstellingen van de reorganisatie. Het belang van het behoud van de zogenoemde bufferfunctie van het Meldpunt, komt in de afsluitende paragraaf aan de orde.

1.2 AANLOOP NAAR DE REORGANISATIE Verantwoording afleggen over het vorige jaar en vooruitblikken naar de toekomst zijn dit jaar meer dan ooit onlosmakelijk met elkaar verbonden, al was het maar omdat het Meldpunt in 2005 een belangrijke rol heeft gespeeld bij de planvorming rond de beoogde reorganisatie. Samen met het KLPD heeft het Meldpunt een Plan van Aanpak integratie MOT/BLOM (verder: Plan van Aanpak) opgesteld, dat in september 2005 werd geaccordeerd door de betrokken stakeholders. In het Plan van Aanpak staan de doelstellingen alsmede de randvoorwaarden voor de reorganisatie geformuleerd.

Hier ging een lange weg aan vooraf, waarvoor het rapport *Uit onverdachte bron: Evaluatie van de keten ongebruikelijke transacties* van Faber c.s. (verder: het Faber-rapport) het startsein vormde. Dit rapport, opgesteld op verzoek van het Ministerie van Justitie, werd in 2004 uitgebracht en bevat de resultaten van een evaluatief onderzoek naar het functioneren van wat de keten van ongebruikelijke transacties wordt genoemd. Faber c.s. onderzochten onder andere knelpunten en mogelijkheden tot verbetering van de effectiviteit in deze keten.

De in het rapport vervatte conclusies en aanbevelingen alsmede de beleidsvoornemens van het kabinet in reactie daarop, zijn richtinggevend geweest bij de opstelling van het Plan van Aanpak. Meer nog vormen zij thans de richtsnoeren voor de nadere invulling van de nieuwe organisatie en haar werkprocessen.

Naast de integratie van het Meldpunt en het BLOM verlangde het kabinet een aantal complementaire maatregelen ter versterking van de keten, namelijk:

- intensievere samenwerking tussen de DNR van het KLPD en de FIOD-ECD;
- een aanwijzing witwassen van het College van Procureurs-Generaal ter versterking van het beleid ten aanzien van de vervolging van witwassen en

- plannen van de Raad van Hoofdcommissarissen om de aandacht voor witwasbestrijding in de politieorganisatie te versterken, inclusief het gebruik van transactie-informatie daarbij en de ontwikkeling en het behoud van financiële expertise binnen de Nederlandse politie.

In aanvulling op voorgaande maatregelen zette het kabinet een herziening van de indicatoren en een wijziging van de Wet MOT in gang. Door de herziening is het accent meer op subjectieve indicatoren komen te liggen, waardoor een overwegend risk-based meldsysteem is ontstaan. Voorheen lag het accent meer op het gebruik van objectieve indicatoren en was sprake van een overwegend rule-based meldsysteem. De wijziging van de indicatoren is ingegeven door de wens betere meldingen te ontvangen en een verlaging van de administratieve lasten te bewerkstelligen. De wijziging van de Wet MOT houdt een verbreding van het werkterrein in, nu terrorismefinanciering daaraan is toegevoegd. Verder biedt de nieuwe wet meer mogelijkheden voor informatie-uitwisseling tussen de FIU-NL en de toezichthouders en regelt zij een uitbreiding van bevoegdheden ten dienste van het handhaven van de meldplicht door de toezichthouders. Per 1 mei 2006 is de wetswijziging van kracht.

1.3 DOELSTELLINGEN VAN DE REORGANISATIE Bij de integratie van het Meldpunt en het BLOM en bij de aanpassing van de werkprocessen gaat het erom veranderingen door te voeren, waarmee de nieuwe organisatie een efficiënte en adequate bijdrage levert aan de vergroting van de effectiviteit van de keten. Het is van groot belang een ruim perspectief te bewaren. Effectiviteit heeft niet alleen betrekking op preventie en bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering maar ook op opsporing, vervolging én inlichtingenverzameling in ruime zin. Zo gaat het bij het helpen bestrijden en voorkomen van terrorismefinanciering bijvoorbeeld ook om het bieden van sturingsinformatie en intelligence.

De FIU-NL wil ervoor zorgen dat het de opsporingsdiensten en inlichtingenwereld nog beter en ruimer kan bedienen met informatie. Met het oog hierop zijn meer concrete doelstellingen van de reorganisatie aan te wijzen. Gegeven de reeds bestaande overeenstemming op strategisch niveau over de te realiseren einddoelen (preventie en bestrijding van criminaliteit, in het bijzonder witwassen en terrorisme) en gegeven de sterke wederzijdse afhankelijkheid van de ketenpartners, zijn deze doelstellingen bij de reorganisatie te vangen in twee ruime categorieën: (1) de noodzaak tot afstemmen en samenwerken en (2) de noodzaak tot heroriëntatie op de interne benadering van transactie-informatie.

(1) Afstemmen en samenwerken

Wat opvalt in het Faber-rapport is de roep om afstemming en samenwerking tussen de sterk wederzijds afhankelijke partners in de keten, om zo onder andere het gebruik van transactie-informatie door de opsporing te vergroten. De wederzijdse afhankelijkheid is dermate groot, dat een op zichzelf slagvaardige FIU-NL kan stranden, indien er slechts beperkte aandacht bestaat bij de melders en er onvoldoende capaciteit en aandacht is binnen de opsporing en vervolging. De keten zou dan niet effectiever worden. Er is daarom op het terrein van samenwerking en afstemming een impuls nodig.

Voor de nieuwe organisatie gaat het erom de opsporings- en inlichtingendiensten die informatie ter beschikking te stellen, die zij nodig hebben voor hun taakuitvoering. Daarvoor dient de nieuwe organisatie te weten waaraan behoefte bestaat. In de volgende hoofdstukken wordt nader op dit onderwerp ingegaan.

Samenwerking met genoemde diensten kan echter niet vrijblijvend zijn. Voorop staat dat de FIU-NL zo veel mogelijk inzet pleegt om kwalitatief goede producten af te leveren. De capaciteit van de nieuwe organisatie is echter te beperkt en te waardevol om na het leveren van producten

te moeten constateren, dat een dienst het geleverde product niet gebruikt heeft. Dit zou zonde zijn, aangezien tijd en middelen maar éénmalig ingezet kunnen worden. Om deze zaken zo goed mogelijk te regelen, beoogt de nieuwe organisatie de samenwerking met zijn partners vast te leggen in heldere protocollen.

Gezien de voornoemde afhankelijkheden en problematiek geeft de FIU-NL hoge prioriteit aan een sterk verbeterd relatiemanagement naar alle partners in de keten. Relatiemanagement is direct opgepakt bij de aanvang van de nieuwe organisatie. Dit blijkt onder meer uit de aandacht voor dit onderwerp in het O&F-rapport en de interne planvorming rond het relatiemanagement.

(2) Heroriëntatie op de interne benadering van transactie-informatie

Een ander punt van aandacht in het Faber-rapport was het vergroten van het leervermogen en het kennisniveau. De meldplicht zou te weinig kennis hebben opgeleverd over witwassen. Minder aandacht was er voor het daadwerkelijk signaleren en onderzoeken van ontwikkelingen op het terrein van witwassen of ontwikkelingen ten aanzien van criminaliteit in brede zin, om vervolgens met deze opgedane kennis de database verder te exploiteren, ook ten behoeve van preventie en proactie. Het is niet voor niets dat verschillende aanbevelingen in het Faber-rapport zich richten op de capaciteitsvraag op dit terrein en het verder ontwikkelen van deze expertise in de organisatie. Het helder verdelen van taken en verantwoordelijkheden, een aanbeveling in het Faber-rapport, bevordert de ontwikkeling van expertise. Met meer kennis en inzicht in de witwas- en terrorismeproblematiek, kan MOT-informatie meer opleveren. Legitieme financiële handelingen zijn beter te onderscheiden van verdachte en ook de rol van financiële transacties in de verschillende criminaliteitsvormen is dan beter inzichtelijk te maken. Een verbetering op dit terrein kan onder meer worden bereikt door het verder ontwikkelen van strategische analyse.

De reorganisatie zal ook invloed hebben op de wijze waarop onderzoek wordt verricht. Naast het onderzoeken van de database op basis van typologieën, (dader)profielen en met behulp van verworven expertise, liggen er kansen bijvoorbeeld op het terrein van een uitbreiding van het aantal (politie)bestanden waarmee de organisatie de database vergelijkt en onderzoekt. Ook kan gedacht worden aan het betrekken van externe experts en partners om, zonder de buffer te schenden, verder te komen met het begrijpen van de betekenis van transactie-informatie gerelateerd aan bepaalde criminaliteitsvormen.

1.4 DE BUFFER Het Meldpunt vervult een bufferfunctie. Van oudsher had het begrip 'buffer' betrekking op de database met ongebruikelijke transactie-informatie, waartoe alleen geautoriseerde medewerkers toegang hebben. Met het creëren van de buffer wordt voorkomen dat de door melders aangeleverde transactie-informatie ongeclausuleerd wordt doorgezonden naar de opsporings- en veiligheidsdiensten. De bufferfunctie en het vertrouwelijk omgaan met de verstrekte informatie, zal ook in de nieuwe organisatie volledig gehandhaafd blijven. Dat is belangrijk voor de samenwerking met de melders. Dit is echter ook belangrijk voor de samenwerking met buitenlandse FIU's, die erop moeten kunnen vertrouwen dat er zorgvuldig met hun informatie wordt omgegaan, wanneer zij informatie uitwisselen.

Per 1 januari 2006 is de FIU-NL binnen de DNRI van het KLPD geplaatst, als afzonderlijke en zelfstandige entiteit, belast met de uitvoering van de taken van het Meldpunt en het BLOM. De ophanging is rechtstreeks onder de dienstleiding van de DNRI van het KLPD. Ondanks deze plaatsing van de nieuwe organisatie binnen de politie, behoudt zij haar bufferfunctie.

2

Samenwerking met de omgeving

Veel van de ingrijpende veranderingen die het laatste jaar en begin 2006 plaatsvonden, hebben gemeen dat zij sterk gericht zijn op het verbeteren van samenwerking. Dit tweede hoofdstuk van het Jaaroverzicht stelt het onderwerp samenwerking centraal. De eerste paragraaf gaat daarom in op de verschillende interacties die hebben plaatsgevonden tussen het Meldpunt en zijn ketenpartners in 2005. Ook behandelt de paragraaf een aantal belangrijke ontwikkelingen die zich hebben afgespeeld en die zich afspelen in de omgeving van het Meldpunt, zoals de totstandkoming van de Aanwijzing Witwassen. De slotparagraaf van dit hoofdstuk behandelt de plannen die de nieuwe organisatie heeft op het gebied van relatiemanagement.

2.1 SAMENWERKING BINNEN DE KETEN Goede communicatie en een effectieve informatie-uitwisseling tussen de ketenpartners is van groot belang voor een goed functionerende meldketen. In deze paragraaf staan interacties beschreven tussen het Meldpunt en de melders, de opsporing en de toezichthouders. Ook besteedt de paragraaf aandacht aan toekomstige samenwerking.

DE MELDERS Als de door de wetgever aangewezen ontvanger van ongebruikelijke transacties, is het Meldpunt altijd een directe partner van de melders geweest. In die hoedanigheid en tevens op grond van een in de wet verankerde voorlichtingsplicht, heeft het Meldpunt sinds zijn oprichting veelvuldig contact gehad en overleg gevoerd met de melders. Naast het verstrekken van algemene informatie en het bieden van ondersteuning en begeleiding in het melden van ongebruikelijke transacties, kwam het Meldpunt ook diverse malen bij de melder 'thuis'. In 2005 heeft het Meldpunt zich bij zijn melderbezoeken vooral geconcentreerd op de geldtransactiekantoren. En niet zonder reden: geldtransactiekantoren houden zich voor een belangrijk deel bezig met het uitvoeren van money transfers en aan dit financiële product kleven nog steeds veel witwasrisico's. Deze risico's, die de laatste jaren veelvuldig door het Meldpunt aan de orde zijn gesteld, manifesteren zich ook dit jaar weer in de kengetallen. In 2005 heeft het Meldpunt ruim 29.000 money transfers verdacht verklaard; slechts een kleine 5% minder dan het jaar daarvoor. Dit is opmerkelijk, gezien het feit dat in 2005 een forse afname heeft plaatsgevonden in de verdachte geldstroom naar de Nederlandse Antillen. De reden dat het aantal redelijk stabiel blijft, is met name te verklaren uit het feit dat er een stijging is van het aantal naar Nederland verstuurde verdachte money transfers. Dit stijgt in 2005 met ruim 70% ten opzichte van het jaar daarvoor.

Het nog altijd grote aantal verdachte money transfers is in elk geval reden genoeg om regelmatig contact te blijven houden met de aanbieders van het product. De onderwerpen die in 2005 bij de melderbezoeken aan de orde kwamen, waren divers. Met sommige melders is over de kwaliteit van hun meldingen gesproken; deze kwaliteit is dikwijls voor verbetering vatbaar en blijft een punt van aandacht. Zo zijn er nog steeds melders die velden op het meldformulier in het geheel niet, onvolledig of onjuist invullen. Hierbij gaat het dikwijls om belangrijke informatie,

die een melder wettelijk verplicht is in de melding op te nemen, zoals de naam of geboortedatum van een subject. Deze informatie is van wezenlijk belang voor het uitvoeren van onderzoek en analyse op de ongebruikelijke transacties. Een verkeerd gespelde naam kan er toe leiden dat een onderzoeker de identiteit van een persoon niet met zekerheid kan vaststellen. Ook is het mogelijk dat door het verkeerd spellen van de naam van een subject, de automatische match met het VROS-bestand, waarbij de namen van transactiesubjecten worden vergeleken met gegevens uit politieregisters, ten onrechte geen hit oplevert. Het verbeteren van de kwaliteit van meldingen, is dan ook een belangrijke voorwaarde voor het verbeteren van de effectiviteit van de meldketen.

Bij een aantal melders verzorgde het Meldpunt in 2005 speciaal op hen toegesneden voorlichtingsmiddagen. Hierbij lag de nadruk veelal op het gebruik en misbruik van money transfers. Vertegenwoordigers van het Meldpunt bemerkten daarbij, dat zowel de leidinggevendenden als het baliepersoneel altijd met veel interesse en enthousiasme op de voorlichting reageerden. Dit is uiteraard een positief gegeven; betrokkenheid vanuit de melders is een belangrijke voorwaarde voor een goed functionerende meldketen. Nu Nederland is overgegaan op een overwegend risk-based meldsysteem, is het belang van deze betrokkenheid nog groter geworden. Niet bij elk bezoek kwam het Meldpunt informatie verstrekken. Ook is een aantal melders bezocht, bij wie het Meldpunt informatie inwon over bepaalde ontwikkelingen die het waarnam in hun meldingen. Deze bezoeken leverden het Meldpunt belangrijke informatie op. Niet alleen over een melder zelf, maar ook over het marktsegment waarbinnen de melder opereert. In een enkel geval stuitten medewerkers op een geldtransactiekantoor dat – mogelijk onbewust – faciliterend optrad voor ondergrondse bankiers.

Het recentelijk doorgevoerde risk-based indicatorenstelsel nodigt uit tot meer samenwerking binnen de meldketen. Doordat de nadruk meer is komen te liggen op subjectief melden, stelt de FIU-NL zichzelf ten doel de melders waar mogelijk te voorzien van kennisproducten, zoals informatie over typologieën en trends. Melders ontwikkelen ook zelf handzame kennisproducten; zo zijn vanuit de beroepsorganisaties speciale richtsnoeren opgesteld, die de desbetreffende melders zelf hanteren bij het beoordelen van transacties.

Ook wil de nieuwe organisatie zich inzetten om meer afstemming te laten plaatsvinden tussen de melders en de opsporing. Overleg tussen melders en opsporing is een win-win-situatie: doordat meldende instellingen een scherper beeld krijgen van de zaken waar de politie mee bezig is, kunnen zij transacties melden waarvan de kans relatief groot is dat (indien verdacht verklaard) de politie er direct mee aan de slag gaat. Bij het onderkennen van de ongebruikelijke aard van transacties, moeten melders uiteraard niet uitsluitend varen op het kompas van de opsporing; inzicht in de behoefte van de opsporing, moet worden gezien als complementaire kennis.

De in mei 2006 in werking getreden herziene Wet MOT, geeft de nieuwe organisatie extra draagvlak om de samenwerking met de melders naar een hoger niveau te brengen. Door een wijziging van artikel 3 onderdeel C van de Wet MOT, kan de FIU-NL meer informatie aan de melder verstrekken over de wijze waarop doorgemelde transacties zijn afgehandeld.

DE OPSPORING De opsporingsdiensten zijn de belangrijkste afnemers van MOT-informatie. Dientengevolge is goede samenwerking met deze groep van het grootste belang. Tot 1 januari 2006 betekende relatiemanagement gericht op de opsporingsdiensten vanuit het perspectief van het Meldpunt voornamelijk een samenwerking met het BLOM. Daarbij functioneerde het BLOM als tussenschakel of als partner in projectmatige samenwerking met een opsporings-

Het is zomer 2005. Een buurtregisseur in een grote stad ziet een exclusieve sportauto over de busbaan scheuren, terwijl de bestuurder hem een blik geeft van “jij maakt me niets”. De agent noteert het kenteken van de auto en geeft zijn bevindingen door aan het Patserproject, dat een onderzoek instelt. Het onderzoek naar de achtergronden van de man brengt enkele bijzonderheden naar boven. Zo staat de bestuurder van de dure auto te boek als geëmigreerd en zou hij in Nederland geen inkomsten hebben. Ook heeft de man een schuld van € 8.000 bij de Sociale Dienst en blijkt hij een aantal ongebruikelijke transacties op zijn naam te hebben staan. Onderzoekers van het Patserproject geven hun bevindingen door aan het zogenoemde Cabrioteam, dat direct een onderzoek start. Op basis van de stukken ontstaat het vermoeden dat de man kleine coupures geld naar grote coupures omwisselt en dat dit met drugshandel te maken heeft. Het observatieteam volgt de man een aantal keren om te zien voor wie en met wie hij werkt.

In november 2005 houdt het arrestatieteam de verdachte op straat aan. Hij draagt € 20.000 in coupures van € 500 bij zich. Op de aanhouding volgt een huiszoeking in zijn fraaie en gloednieuwe appartement in Amsterdam, dat hij huurt voor € 2.000 in de maand. De woning staat vol exclusieve

designmeubelen en aan de muur hangen enorme plasmaschermen. Ook ziet men peperdure stereo-apparatuur staan. Behalve de uiterst waardevolle inboedel, treft de politie ruim 100 gram cocaïne aan, alsmede een vuurwapen met munitie. Ook heeft de man gloednieuwe hydraulische persen in zijn appartement staan en mallen om drugs mee te verpakken. Met behulp van een vrachtwagen van het korps kan men alle losse spullen uit de woning inladen en meenemen. Een strafrechtelijk financieel onderzoek leidt uiteindelijk tot een inbeslagname van zo'n € 200.000 aan geld en exclusieve voorwerpen.

De verdachte blijkt in een periode van een jaar voor een bedrag van € 5,8 miljoen te hebben gewisseld en hij heeft daar een hoop geld mee verdiend. In februari 2006 veroordeelt de rechtbank de verdachte tot een onvoorwaardelijke gevangenisstraf van 2,5 jaar voor witwassen en het bezit van wapens en drugs. De Volkswagen en € 20.000 in contanten zijn verbeurdverklaard en de rest wordt via het Strafrechtelijk Financieel Onderzoek ontnomen. De MOT-meldingen maakten niet alleen deel uit van de bewijslast van het Openbaar Ministerie, zij vormden eveneens een belangrijke trigger voor het opstarten van het onderzoek.

dienst. Per 1 januari 2006 treedt de FIU-NL de opsporingsdiensten als één organisatie tegemoet.

Het ter beschikking stellen van MOT-informatie aan de opsporingsdiensten vindt onder andere plaats middels het IVT. In 2005 lijkt het gebruik van MOT-informatie aan te trekken. De FIU-NL zal zich inzetten om het gebruik in de toekomst nog meer te stimuleren. Daarin wordt zij gesteund door diverse partijen. Zo heeft het College van Procureurs-Generaal een Aanwijzing Witwassen opgesteld, die moet leiden tot vervolging van meer witwaszaken. De aanwijzing behandelt onder meer het MOT-bevragingstraject via het gebruik van het IVT en het doen van een LOvJ-verzoek. Voorts heeft de Raad van Hoofdcommissarissen een aantal maatregelen genomen, dat het gebruik van transactie-informatie moet bevorderen. Meer over deze onderwerpen staat beschreven in de onderstaande passages.

Projectmatige samenwerking in 2005 Het afgelopen jaar heeft het Meldpunt veel geïnvesteerd in samenwerking met de opsporing. Zo verrichtte het evenals in 2004 onderzoek naar transacties die relevant zijn voor politieregio Rotterdam-Rijnmond. Daarnaast werkte het Meldpunt het afgelopen jaar samen met diverse andere diensten, onder andere de DNR en het Bureau Financieel Economische Recherche (BFER) van de regiopolitie Amsterdam-Amstelland. Verder zijn in 2005 voorbereidingen getroffen voor een intensieve samenwerking met de Unit Noordoost-Nederland van de DNR en het Kenniscentrum Mensenhandel en Mensensmokkel. In hoofdstuk 4 van dit Jaaroverzicht worden bovengenoemde samenwerkingsverbanden, alsmede de hieruit voortvloeiende onderzoeksresultaten nader beschreven.

Na de goede ervaringen uit het verleden wil de nieuwe organisatie meer samenwerkingsprojecten aangaan. Bij het aangaan van omvangrijkere projecten die al dan niet over langere tijd plaats zullen vinden, is de betrokkenheid en begeleiding van het Functioneel Parket (FP) van het OM, vanwege zijn sturende rol in het opsporings- en vervolgingstraject, een vereiste.

Intranet Verdachte Transacties Een kerntaak van het Meldpunt en van zijn opvolger de FIU-NL, is het onderzoeken en analyseren van ongebruikelijke transacties en indien daartoe voldoende aanleiding bestaat, deze verdacht te verklaren en ter beschikking te stellen aan de opsporing. Dit proces vormt dan ook de basis van de samenwerking met opsporingsdiensten. Het afgelopen jaar leidden de onderzoeksactiviteiten van het Meldpunt tot het verdacht verklaren en doormelden van ongeveer 38.500 transacties. De verdachte transacties zijn middels het IVT doorgemeld naar die opsporingsdiensten, waarvoor zij het meest relevant lijken te zijn. Bij doormeldingen op basis van automatische matches, worden de transacties doorgemeld naar de regio's die de informatie hebben aangeleverd. Bij doormeldingen op basis van eigen onderzoek, wordt afgegaan op de woonplaats van de betrokken subjecten, de transactieplaats en de aard van de transactie in relatie tot de vermeende criminaliteitsvorm. In beginsel zijn de transacties zes weken na doormelding voor alle opsporingsdiensten toegankelijk. Opsporingsdiensten kunnen deze periode echter éénmalig verlengen, indien zij daar belang bij hebben. De duur van de verlenging is in beginsel onbeperkt.

Het jaar 2005 is het eerste volledige jaar dat opsporingsdiensten gebruik hebben kunnen maken van het eind 2004 geïnnoveerde IVT. Het verbeterde IVT, dat gebruik maakt van het internet, stelt opsporingsdiensten in staat om binnen enkele seconden informatie over verdachte transacties te raadplegen. In het laatste Jaaroverzicht rapporteerde het Meldpunt dat over de eerste maanden van ingebruikname van het nieuwe IVT, het aantal raadplegingen door de

opsporingsdiensten flink was gestegen. Deze stijging heeft zich over heel 2005 doorgezet en resulteerde in een toename van maar liefst 62% van het aantal raadplegingen ten opzichte van 2004.

In getallen uitgedrukt betekent dit dat er in 2005 bijna 20.000 meer raadplegingen hebben plaatsgevonden ten opzichte van het jaar daarvoor. Verschillende opsporingsdiensten dragen hieraan bij. Zo is een forse toename zichtbaar van het aantal IVT-raadplegingen door de KMar. Ook bij het KLPD is een flinke toename van het aantal raadplegingen waarneembaar; het doet bijna 5.000 meer raadplegingen in 2005 dan in het jaar daarvoor. Deze cijfers stemmen het Meldpunt hoopvol; ze kunnen erop duiden dat de opsporing steeds meer transactie-informatie gebruikt.

Versterking ten aanzien van vervolging Naast de reorganisatie van het Meldpunt, presenteerde het kabinet naar aanleiding van het Faber-rapport een aantal maatregelen ten aanzien van ketenpartners. Belangrijke kritiekpunten in het Faber-rapport hadden betrekking op de mate van opvolging van verdachte transacties. Eén van de door de overheid aangekondigde maatregelen betreft daarom de versterking van het vervolgingsbeleid inzake witwassen. Het College van Procureurs-Generaal heeft met dit doel een aanwijzing witwassen opgesteld, die per 1 november 2005 in werking is getreden (Stcrt. 2005, 202). De aanwijzing beoogt de vervolging van witwasdelicten te bevorderen en te faciliteren. De aanwijzing beschrijft onder meer praktische stappen die opsporingsambtenaren kunnen nemen bij het toepassen van financieel opsporen. Zij beschrijft onder andere het MOT-bevragingstraject via het gebruik van het IVT en het doen van een LOvJ-verzoek. Verder noemt de aanwijzing expliciet de mogelijkheid van het bevragen van buitenlandse FIU's, via een LOvJ-verzoek gericht aan het Meldpunt en wijst zij op de automatische match met het VROS-bestand. In de bijlagen van dit Jaaroverzicht is de aanwijzing witwassen integraal opgenomen.

Een wezenlijke aanvulling op het voorgaande is de grote uitbreiding van het aantal officieren van justitie voor witwassen. Elk parket heeft daarmee zijn eigen officier en aanspreekpunt voor witwassen. Ook benoemt elk parket witwasbestrijding als prioriteit. Dit alles lijkt de beoogde toename van het aantal witwaszaken dat wordt opgepakt ten goede te komen, net als het bevorderen van het financieel opsporen en het onderzoeken van witwasaspecten in overige opsporingsonderzoeken.

Ten slotte is sprake van nauw overleg tussen de LOvJ inzake MOT-aangelegenheden en de nieuwe leiding van de FIU-NL. Bij alle besluiten die het gezag van het OM raken, vindt afstemming plaats tussen de nieuwe organisatie en het OM. Deze afstemming is noodzakelijk om de inzet in de opsporing en vervolging en de inzet bij de nieuwe organisatie zoveel mogelijk parallel te laten lopen.

De FIU-NL verwelkomt al deze maatregelen als de noodzakelijke voorwaarden voor de effectiviteitsvergroting van de keten. Zij bevorderen het toepassen van financieel onderzoek en het gebruik van MOT-informatie.

Raad van Hoofdcommissarissen Ook van de Raad van Hoofdcommissarissen (verder: de Raad) verwachtte het kabinet maatregelen ter vergroting van de effectiviteit in de keten. De Raad heeft een sturende rol waar het gaat om landelijke prioritering en capaciteitsinzet bij de politie. In zijn beleidsreactie op het Faber-rapport vroeg het kabinet om voorstellen ter versterking van de aandacht binnen de politie voor witwasbestrijding, het gebruik van transactie-informatie daarin en het behoud en de ontwikkeling van financiële expertise. Dit is ook in lijn met de benoeming van de aanpak van witwassen als één van de speerpunten in de bestrijding van georganiseerde criminaliteit door het kabinet.

Het verzoek van het kabinet om versterkte aandacht is belangrijk omdat financieel opsporen in het algemeen en de methoden van onderzoek in het bijzonder, nog onvoldoende zijn ingedaald in de opsporing. Regionaal waren grote verschillen in de mate van aandacht voor en ervaring met financieel opsporen. Hierin moet nu verandering komen door de nieuwe landelijk vastgestelde en via het Politie Kennisnet (PKN) beschikbaar gestelde modellen en hulpmiddelen voor de aanpak van het witwassen en ontnemen. Het beschikbaar gestelde materiaal laat zien op welke wijze opsporingsambtenaren en rechercheteams het financiële spoor bij verschillende vormen van criminaliteit kunnen exploreren en exploiteren. De Raad heeft benadrukt dat het beschikbaar stellen van de modellen en de hulpmiddelen niet vrijblijvend is en dat hij de resultaten van het gebruik van de modellen en hulpmiddelen in opsporingsonderzoeken wil meten. Hiertoe is een instrument ontwikkeld; de zogenoemde monitor Financieel Opsporen. De expertgroep Financieel Opsporen is aangewezen om met behulp van deze monitor de resultaten in kaart te brengen. De monitor werkt met een standaardformulier, dat korpsen gebruiken om statistische gegevens met betrekking tot een aantal onderwerpen aan te leveren, waaronder de aanpak van ontnemingszaken en het gebruik van verdachte transacties.

Het beschikbaar stellen van de modellen en hulpmiddelen draagt bij aan de bekendheid met het werk en de verschillende producten van de FIU-NL bij de opsporingsdiensten. De nieuwe organisatie wil de voordelen van samenwerking en gebruik van MOT-informatie ook zelf actief voor het voetlicht brengen, onder meer door middel van voorlichting, onderwijs, expert meetings en publicaties in vakbladen.

De FIU-NL verwacht dat het gebruik van de modellen en hulpmiddelen in het beleid van de afzonderlijke korpsen neerdaalt en dat de korpsen financieel opsporen, inclusief de IVT-raadpleging en het LOvJ-verzoek, meer bij de opsporingactiviteiten gaan betrekken.

DE TOEZICHTHOUDERS De Nederlandse wetgever heeft vier instellingen aangewezen als toezichthouders voor de naleving van de Wet MOT: de AFM, het BFT, DNB en de FIOD-ECD. Elk van de vier instellingen oefent toezicht uit op afzonderlijke melder groepen. Zo staan handelaren in zaken van grote waarde bijvoorbeeld onder toezicht van de FIOD-ECD en oefent DNB onder andere toezicht uit op geldtransactiekantoren.

De herziening van de Wet MOT heeft geleid tot een uitbreiding van de bevoegdheden van de toezichthouders. Zo kan een toezichthouder een melder aanwijzingen geven, wanneer hij constateert dat een melder niet voldoet aan de wettelijke verplichtingen. Deze aanwijzingsbevoegdheid, waarover de FIOD-ECD overigens niet beschikt, geldt alleen voor wat betreft het toezicht op de naleving van de Wet MOT. Daarnaast kunnen toezichthouders in het geval van een wetsovertreding een last onder dwangsom of bestuurlijke boete opleggen. Het doel van een last onder dwangsom is de melder ertoe te bewegen zich te houden aan de verplichtingen die uit de Wet MOT voortvloeien. Bij het opleggen van een last onder dwangsom, stelt de toezichthouder de melder een termijn waarbinnen hij zijn verplichtingen alsnog kan nakomen, zonder dat een boete wordt opgelegd. Verstrekt de termijn zonder dat de melder zijn verplichtingen nakomt, dan verklaart de toezichthouder de dwangsom verbeurd en gaat hij tot inning over. Besluit de toezichthouder tot het opleggen van een bestuurlijke boete, dan heeft de melder geen mogelijkheid om onder de sanctie uit te komen door alsnog zijn verplichtingen na te komen. Hij krijgt in dat geval zonder voorbehoud een boete opgelegd.

Verstreking van informatie over meldgedrag De herziening van de Wet MOT opent de deuren tot nauwere samenwerking tussen de toezichthouders en de FIU-NL. De herziene wet creëert namelijk de bevoegdheid voor de FIU-NL om op melderniveau inlichtingen te verschaft

fen aan toezichthoudende instellingen. Van deze bevoegdheid kan zij gebruik maken, wanneer de FIU-NL of de toezichthouder het vermoeden heeft dat een melder de meld- of identificatieplicht niet goed naleeft. Voor het controleren daarop wordt gekeken naar de inhoud van de melding: legt een melder in zijn melding bijvoorbeeld goed vast wat de bestemming van de gelden is en wat de identiteit van de cliënt is. Indien wordt geconstateerd dat de kwaliteit van de meldingen afwijkt van de (wettelijke) normen, hoeft zij echter niet direct naar de toezichthouder te stappen. In beginsel staat de mogelijkheid vrij om zelf contact op te nemen met de melder teneinde de kwaliteit van de meldingen te verbeteren.

Naast meer controle op de kwaliteit van meldingen, tracht de FIU-NL vast te stellen of een melder alle transacties meldt die hij moet melden. Met andere woorden: is er sprake van meldverzuim? Dit laatste is een stuk lastiger te onderzoeken dan de meldkwaliteit. Er zijn echter aanknopingspunten. Als een geldtransactiekantoor zich laat registreren bij DNB en een half jaar na registratie nog steeds geen melding gedaan heeft, zou het vermoeden kunnen ontstaan, dat het geldtransactiekantoor de meldplicht niet goed naleeft. Indien eventueel nader onderzoek naar het meldgedrag dit vermoeden ondersteunt, ontstaat de mogelijkheid om de toezichthouder de naam van deze melder te verstrekken, gepaard gaande met een opgave van de reden waarom de FIU-NL vermoedt dat het geldtransactiekantoor de meldplicht niet goed naleeft.

Om potentieel meldverzuim te ontdekken, zal de FIU-NL gebruik maken van de in hoofdstuk 3 verder te bespreken standaardanalyse naar meldgedrag. Op basis van deze nog in ontwikkeling zijnde standaardanalyse kunnen de analisten opvallende wijzigingen in het meldgedrag blootleggen, door bijvoorbeeld te kijken naar fluctuaties in het aantal ongebruikelijke transacties dat instellingen melden. Een dergelijke fluctuatie duidt natuurlijk niet per sé op meldverzuim. Het kan echter wel aanleiding geven het meldgedrag van een melder nader te onderzoeken en eventueel te rapporteren aan de desbetreffende toezichthouder.

Naast specifieke informatie over een individuele melder, wil de nieuwe organisatie meer gebruik maken van de mogelijkheid strategische informatie te verschaffen aan de toezichthouder. Een voorbeeld hiervan is het verschaffen van informatie over het meldgedrag van instellingen op regionaal niveau. Dergelijke informatie biedt een toezichthouder aanknopingspunten in de selectie van de regio's waar het controlebezoeken wil afleggen.

Andersom kan de FIU-NL ook profiteren van gegevens waarover de toezichthouders beschikken, zoals opgaven van melders die zij bezoeken. Op basis van deze informatie kan worden vastgesteld of controlebezoeken effect hebben op het aantal meldingen dat een instelling doet of op de kwaliteit van de meldingen. Voor het interpreteren van cijfers over het aantal meldingen afkomstig van een bepaalde meldsector, zijn deze bezoekgegevens ook van belang. Zo hoeft een stijging van het aantal verdachte of ongebruikelijke transacties in een bepaalde meldsector niet zozeer een indicatie te zijn van een toename van crimineel misbruik; het kan ook eenvoudigweg gerelateerd zijn aan een intensivering van het toezicht in die sector.

In 2005 heeft het Meldpunt al het een en ander ondernomen ter voorbereiding op de nieuwe mogelijkheden die de wetswijziging biedt, zoals het seminar dat het Meldpunt in februari 2005 organiseerde. Hierbij kwamen de toezichthouders en het Meldpunt samen om vooruit te blikken op de herziening van de Wet MOT en de mogelijkheden die het zou bieden voor samenwerking. Verder hebben de toezichthouders en het Meldpunt het afgelopen jaar onder de vlag van het FEC de hoofden bij elkaar gestoken. Bij dit project hebben de toezichthouders en het Meldpunt samen onderzocht op welke wijze de onderlinge informatie-uitwisseling geoptimaliseerd kan worden. Mede als uitvloeisel van dit project is in 2005 een opzet gemaakt

voor een structureel overleg tussen het BFT en de FIU-NL. Dit overleg biedt ruimte om praktische zaken te bespreken, zoals vragen van melders over de meldingswaardigheid van een transactie, waarbij een uitspraak van de toezichthouder gewenst is. Ook met de andere toezichthouders werkt de FIU-NL in de loop van 2006 naar structurele overlegvormen toe. Als opvolger van het Meldpunt neemt de nieuwe organisatie ook deel aan het in 2004 door de AFM geïnitieerde toezichthoudersoverleg. In dit overleg komen interpretatiekwesties en aspecten van handhaving aan de orde.

FINANCIEEL EXPERTISE CENTRUM Wanneer het gaat om samenwerking van ketenpartners, speelt het FEC een belangrijke rol. Het FEC is een samenwerkingsverband, waaraan toezichthouders, controle-, inlichtingen- en opsporinginstanties deelnemen, die een taak hebben met betrekking tot de financiële sector. Deelnemende organisatie zijn: de AIVD, de AFM, de Belastingdienst, DNB, de FIOD-ECD, het KLPD, het OM en de regiopolitie Amsterdam-Amstelland. Het Meldpunt was voorheen niet vertegenwoordigd in het FEC. Op 1 januari 2006 is deze situatie met de samenvoeging van het Meldpunt en het BLOM gewijzigd. De nieuwe organisatie, de FIU-NL, ressorteert immers onder het KLPD, dat wel vertegenwoordigd is in het FEC.

De doelstelling van het FEC is het bijdragen aan de integriteit van de financiële sector. Hiertoe vindt er sectieoverleg (SO) plaats en stelt het FEC projectgroepen in. Het SO heeft tot taak het bijeenbrengen van relevante informatie over subjecten om civiel-, bestuurs- of strafrechtelijk handelen mogelijk te maken ten aanzien van normovertredingen. De afgelopen jaren heeft het Meldpunt aan verschillende FEC-projecten deelgenomen, zoals het in 2004 afgeronde en vanuit het FEC geïnitieerde onderzoek naar non-profitorganisaties en terrorismebestrijding. In 2005 participeerde het Meldpunt in een tweetal andere FEC-projecten, gericht op respectievelijk ondergronds bankieren en het optimaliseren van het gebruik van MOT-informatie.

2.2 RELATIEMANAGEMENT Het succes van de meldketen is onlosmakelijk verbonden met de manier waarop de verschillende ketenpartners met elkaar samenwerken. Een goed ingericht relatiemanagement is een middel om de samenwerking tussen de partners in de keten nog beter vorm en inhoud te geven. De nieuwe organisatie wil het relatiemanagement zoals dat tot op heden heeft plaatsgevonden verder uitbouwen.

In beginsel richt het relatiemanagement van de nieuwe organisatie zich op drie partijen: de meldende instellingen, de toezichthouders en de opsporingsdiensten. In beginsel, omdat ook andere partijen een belangrijke rol spelen binnen de meldketen. Te denken valt daarbij aan de AIVD, alsmede de ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Financiën en Justitie. Daarnaast is een goede samenwerking met buitenlandse FIU's en relevante internationale (opsporings)organisaties van groot belang. De samenwerking met buitenlandse partners wordt apart behandeld in hoofdstuk 5 van dit Jaaroverzicht.

De hoofddoelstelling van het relatiemanagement van de FIU-NL bestaat uit het leveren van een substantiële bijdrage aan het verbeteren van de effectiviteit van de Wet MOT. Deze hoofddoelstelling valt in drie onderdelen uiteen:

(1) *Betere aansluiting bij de behoefte van de opsporing*, is wat het relatiemanagement naar de melders toe beoogt. Hierbij draait het om het vergroten van het aantal nuttige meldingen voor de FIU-NL en opsporing. Dit betekent dat melders meer dan voorheen op de hoogte moeten zijn waar de opsporing in Nederland mee bezig is. Om hier vervolgens op in te kunnen spelen, zullen melders inzicht moeten hebben in bijvoorbeeld de transactiepatronen die horen bij verschillende vormen van criminaliteit. Teneinde de melders te faciliteren in het verkrijgen

van dergelijk inzicht, zal de FIU-NL typologieën aan de melders verstrekken en zal zij zich inzetten om afstemming te laten plaatsvinden tussen de opsporing en de melders. Van even groot belang is dat de meldingen van voldoende kwaliteit zijn. Het verbeteren van de meldkwaliteit is eveneens een onderdeel van het relatiemanagement naar de melders toe.

(2) Opsporingsdiensten meer bewustmaken van de waarde van de voorhanden zijnde transactie-informatie, is het belangrijkste doel van het relatiemanagement gericht op deze ketenpartners. Ondanks het feit dat het nut van financiële informatie bij opsporingsonderzoek zich herhaaldelijk bewezen heeft, is er nog steeds een aantal korpsen dat zeer weinig gebruik maakt van MOT-informatie. Door opsporingsdiensten gericht voor te lichten, bijvoorbeeld via de accountmanagers, over de mogelijkheden en voordelen die verbonden zijn aan het gebruik van MOT-informatie, wil de FIU-NL het gebruik ervan vergroten.

(3) Effectiever kunnen optreden jegens melders die zich niet houden aan hun wettelijke verplichtingen, is waar het relatiemanagement naar de toezichthouders toe moet leiden. Op microniveau betekent dit onder meer dat de FIU-NL die gevallen rapporteert, waarbij zij vermoedt dat een melder haar meldplicht verzuimt. Op macroniveau zal zij onder andere meer strategische analyses uitvoeren, die de toezichthouders kunnen gebruiken voor het plannen van hun diverse toezichtsactiviteiten.

Overleg met de melders, toezichthouders en opsporingsdiensten, heeft tot op heden veelal op ad hoc basis plaatsgevonden. Een belangrijk element van het relatiemanagement zoals de FIU-NL dat nu verder ontwikkelt, is het instellen van structureel overleg, ter verdere verbetering van de samenwerking met de verschillende ketenpartners. Door periodiek overleg te voeren en vaste afspraken te maken over welke informatie wordt uitgewisseld en hoe er wordt teruggekoppeld, wil de FIU-NL de samenwerking met alle partijen zowel intensiever als effectiever maken.

Gezien de omvang van het aantal melders kan de nieuwe organisatie niet met elke melder individueel overleg voeren. Zo hebben in 2005 zo'n 1.400 handelaren in zaken van grote waarde meldingen gedaan van ongebruikelijke transacties. Het is onmogelijk met al deze melders periodiek samen te komen. Daarom zoekt de FIU-NL ten aanzien van deze groep melders met name contact via overkoepelende organisaties zoals de BOVAG en de HISWA. Eenzelfde verhaal geldt voor de sector vrije beroepsbeoefenaren. Volgens cijfers van het CBS bedraagt het aantal advocaten-, accountant- en economische adviesbureaus per 1 januari 2005 ruim 50.000. Een enorm potentieel aan melders dus, waardoor het voor de hand ligt de voorlichting en het overleg te laten verlopen via vertegenwoordigende organisaties zoals de NOVA.

Bewuste vormgeving van het contact met de opsporing is een belangrijk aandachtspunt in de nieuwe organisatie. De FIU-NL wijst per opsporingsdienst accountmanagers aan, die het vaste aanspreekpunt vormen. Ook beoogt zij periodiek overleg met elke dienst, waarbij een aantal vaste onderwerpen en agendapunten aan bod komt, zoals de nieuwste ontwikkelingen met betrekking tot ongebruikelijke- en verdachte transacties, die in relatie staan tot het werkterrein of regio van de opsporingsdienst. Het elkaar informeren over beleidsmatige ontwikkelingen en nieuwe typologieën en profielen moet in het periodieke overleg steeds terugkeren. Daarnaast kleuren het bestaan van eventuele samenwerkingsprojecten en werkafspraken het overleg en de frequentie van het contact verder in.

Tijdens een MBA-sessie stuiten onderzoekers van het Meldpunt en het BLOM op een vishandelaar, die binnen enkele maanden tijd zo'n 125.000 Britse ponden en 50.000 Schotse ponden omwisselt naar euro's. Dergelijke transacties zijn niet gebruikelijk binnen zijn branche. De melders geven in hun meldingen een aantal bijzonderheden aan, namelijk dat de vishandelaar bij wisseltransacties van Britse ponden het geld direct op een notarisrekening liet storten, voor de aankoop van een onroerende zaak. Tevens maken zij er melding van, dat de vishandelaar eens opgemerkt zou hebben dat de Britse en Schotse ponden met de boot uit Engeland moeten komen. Ook noemt hij de naam van een transportonderneming in Nederland. De transacties worden verdacht verklaard en voor nader onderzoek aan de FIOD-ECD overgedragen, die besluit een strafrechtelijk onderzoek in te stellen. De eigenaar van de transportonderneming blijkt een in België woonachtige Brit te zijn, die reeds bekend is met drugs- en sigarettensmokkel. In Nederland blijkt hij een vrachtauto te hebben aangeschaft, die hij contant met Britse ponden heeft betaald. In het door de regiopolitie en de FIOD-ECD gezamenlijke gestarte onderzoek komt al vrij snel een criminele organisatie in beeld, waarbij 15 verdachten zijn betrokken en waarvan de eigenaar van de transportonderneming aan het hoofd staat.

Het blijkt dat diverse geldwisselkantoren en banken vele wisselingen van Britse en Schotse hebben gemeld, waarbij de hoofdverdachte te boek staat als de opdrachtgever van de transacties. Eén en ander komt nog scherper in beeld, als blijkt dat autohandelaren transacties hebben gemeld over de aankoop van een aantal vrachtauto's, waarbij contant betaald is met Britse ponden. Vele transacties zijn op basis van de zogenaamde 'smurf-indicator' gemeld.

Internationale samenwerking tussen het Meldpunt en collega's van de Belgische FIU zorgde er voor, dat de Nederlandse politie kon beschikken over in België uitgevoerde wisseltransacties.

Op de actiedag vinden aanhoudingen plaats van diverse verdachten en verrichten politiediensten huiszoekingen in Nederland en België. Hierbij nemen zij vier vuurwapens, 2800 kilogram hash, een aantal vrachtauto's en een hoeveelheid contant geld (Britse ponden en biljetten van € 500) in beslag. De hoofdverdachte is inmiddels veroordeeld tot een onvoorwaardelijke gevangenisstraf van vijf jaar voor het leiden van een criminele organisatie, gewoonte-witwassen, verdovende middelenhandel, tabakssmokkel (meer dan 2.500.000 sigaretten) en bedrieglijke bankbreuk.

3

De uitbouw van relatiemanagement betekent voor de FIU-NL, dat zij haar capaciteit meer zal inzetten voor het opbouwen en onderhouden van haar contacten. Ook investeert zij in automatisering. Door contactmomenten vast te leggen met behulp van een Customer Relations Management-tool (CRM-tool), wordt het onderhoud van contacten vergemakkelijkt. Daarnaast werkt de nieuwe organisatie met een overzichtelijke productportefeuille. Door de opsporingsdiensten en toezichthouders helder te presenteren welk type producten zij kan leveren, wil de FIU-NL het gebruik hiervan zo veel mogelijk stimuleren. Voorbeelden van producten zijn netwerkanalyses, beleidsadviezen en criminaliteitsbeeldanalyses.

Strategische analyse

Vanuit de politiek klinkt eind 2005 het signaal dat het Meldpunt meer strategische analyses moet gaan uitvoeren. Dit als onderdeel van een breder pakket van maatregelen, dat moet bijdragen aan het verhogen van de effectiviteit van de meldketen. Eerder al concluderen Faber c.s. in hun evaluatie van de meldketen, dat strategische analyse een grotere rol moet krijgen in de werkprocessen. Het Meldpunt en de FIU-NL hebben deze signalen ter harte genomen en hebben in de aanloop naar de integratie van het Meldpunt en het BLOM reeds een aantal ontwikkelingen op dit gebied in gang gezet. Maar wat is strategische analyse nu eigenlijk en welke rol speelt het binnen de organisatie?

Om deze vragen te beantwoorden, is het allereerst van belang terug te kijken op de ontwikkeling van de meldplicht over de afgelopen jaren. Tussen 1996 en 2000 registreerde het Meldpunt gemiddeld zo'n 30.000 transacties per jaar. De groep meldplichtigen bestond uit een relatief klein aantal financiële instellingen, vandaag de dag de 'traditionele instellingen' genoemd. In de vijf jaren die daarop volgden, vond veel verandering plaats. Zo deed de money transfer haar intrede en bracht de overheid de handelaren van zaken in grote waarde en de vrije beroepsbeoefenaars onder het bereik van de Wet MOT. Dit leidde tot een explosieve groei van het aantal meldingen; tussen 2001 en 2005 registreerde het Meldpunt in totaal 670.000 ongebruikelijke transacties, waarbij in totaal meer dan 860.000 subjecten betrokken waren. Het Meldpunt verklaarde ruim 162.000 transacties verdacht en stelde deze beschikbaar aan de opsporing. Het is duidelijk dat het Meldpunt door de jaren heen een grote hoeveelheid informatie heeft verkregen. De FIU-NL verwacht dat zij mede onder invloed van de meldplicht ten aanzien van money transfers, ook de komende jaren forse aantallen meldingen zal ontvangen. Een dergelijke grote hoeveelheid informatie maakt het opportuun om naast operationeel onderzoek en analyse, ook strategische analyse op de gegevens te verrichten. Strategische analyse kan worden omschreven als de verzameling, het beheer, de verrijking, het onderzoek en de interpretatie van grote hoeveelheden data, daarbij gebruik makend van zowel kwantitatieve als kwalitatieve onderzoekstechnieken. Het doel daarbij is een beschrijving te geven van deze data, zo mogelijk toekomstige ontwikkelingen te voorspellen en mogelijke verbanden tussen verschillende variabelen te ontdekken. Strategische analyse heeft een sterk beleidsmatig karakter en het onderscheidt zich daarmee van operationele analyse, dat gericht is op concrete onderzoeken, zoals het in kaart brengen van criminele netwerken. Bij het verrichten van strategische analyse wordt zowel eigen data gebruikt, als informatie uit externe bronnen, zoals wetenschappelijke publicaties en rapporten van andere overheidsinstellingen.

Bij strategische analyse moet bijvoorbeeld worden gedacht aan een geldstroomonderzoek, waarbij een analist in één keer tienduizenden ongebruikelijke transacties uit de database opvraagt en vervolgens onderzoekt naar welke landen deze geldstromen vloeien en welke kenmerken deze geldstromen hebben. Relevante vragen richten zich dan bijvoorbeeld op de nationaliteit die betrokken subjecten hebben, de bedragen waarom het gaat en het soort financiële diensten waarvan subjecten gebruik maken.

Dit hoofdstuk beschrijft de rol die strategische analyse heeft gespeeld voor het Meldpunt en de rol die zij heeft voor de FIU-NL. De beschrijving vindt plaats aan de hand van de producten, waar toepassing van strategische analyse tot nog toe heeft geleid en de producten die de FIU-NL in de toekomst wil creëren, zoals standaardanalyses. Tot slot stelt dit hoofdstuk het afbreukrisico aan de orde dat de herziening van het nieuwe indicatorenstelsel met zich mee brengt in relatie tot strategische analyse en de noodzaak van een goede kwaliteit van de meldingen.

3.1 STRATEGISCHE ANALYSEPRODUCTEN Bij de producten van strategische analyse onderscheiden we drie categorieën: standaardcijfers, rapportages en verschillende soorten analyses. De FIU-NL zal de strategische analyseproducten handhaven, die in het verleden zijn vervaardigd door het Meldpunt. Daarom beschrijft deze paragraaf het gebruik van de producten vanuit het perspectief van de FIU-NL.

STANDAARDCIJFERS De belangrijkste standaardcijfers zijn de maandcijfers. Elke maand brengt de strategisch analist in kaart hoeveel ongebruikelijke transacties zijn geregistreerd en hoeveel verdachte transacties zijn doorgemeld. De aantallen meldingen geven een indruk van het meldgedrag van de meldende instellingen. Het aantal verdachte transacties geeft een basale indruk van de productie van de FIU-NL.

De aantallen zijn in categorieën uitgesplitst, bijvoorbeeld de meldergroepen die de meldingen gedaan hebben en de redenen waarom de FIU-NL transacties verdacht heeft verklaard (match met het politiebesteden, eigen onderzoek, et cetera). Indien een afwijkende ontwikkeling zich voordoet, bijvoorbeeld een plotselinge stijging van het aantal meldingen, onderzoekt de analist wat hiervan de oorzaak is. Zo kan een stijging te relateren zijn aan het verschijnen van één of meer nieuwe melders. Ook kan het te maken hebben met een nieuw financieel product dat op de markt verschijnt of een reeds bestaand product waarvan de populariteit opeens aantrekt. Is van het laatste sprake, dan zijn de cijfers een signaal voor de FIU-NL om zich nader te oriënteren omtrent (de risico's van) het product, bijvoorbeeld door overleg met de melders die het product aanbieden of met de toezichthouder die toezicht uitoefent op het desbetreffende marktsegment.

Controles door de toezichthouder kunnen ook leiden tot extra meldingen; wanneer een toezichthouder bij een controlebezoek constateert, dat een instelling onterecht bepaalde transacties niet gemeld heeft, zal de instelling deze alsnog moeten melden.

Behalve de maandcijfers, produceren de analisten maandelijks de statuscijfers ten behoeve van de leiding van de FIU-NL, met daarin een overzicht van onder meer het aantal ongebruikelijke en verdachte transacties en het aantal transacties dat nog in onderzoek is.

RAPPORTAGES Een terugkerend onderdeel van de werkzaamheden van de strategisch analisten, is het Jaaroverzicht. In dit document legt de organisatie verantwoording af aan de betrokken ministers over haar verrichtingen in het afgelopen jaar. Ook werpt zij daarin een blik vooruit, schetst zij activiteiten die zijn gepland en worden ontwikkelingen behandeld die

zij voorziet voor de komende periode. Uiteraard is het Jaaroverzicht niet alleen bedoeld voor de verantwoordelijke ministers. Ook melders, beleidsmakers, wetenschappers, collega's binnen de opsporing of anderszins betrokkenen behoren tot de doelgroep. Om ook buitenlandse partners en geïnteresseerden te kunnen bedienen, wordt jaarlijks een Engelse vertaling van het Jaaroverzicht uitgebracht.

Naast het Jaaroverzicht, stelden de strategisch analisten tot 1 januari 2006 drie keer per jaar een viermaandsrapportage op. Deze rapportages, opgesteld ten behoeve van het Ministerie van Justitie, schetsten de activiteiten van het Meldpunt over de afgelopen vier maanden en beschreven tevens de belangrijkste ontwikkelingen, bijvoorbeeld op het gebied van wetgeving, het meldgedrag van de meldende instellingen et cetera. De FIU-NL zal soortgelijke rapportages opstellen maar dan ten behoeve van de DNRI en het KLPD.

ANALYSES Naast de bovengenoemde standaardcijfers- en rapportages, verrichten strategisch analisten diverse soorten analyses. Dit gebeurt op eigen initiatief maar ook dikwijls naar aanleiding van analyseverzoeken. Deze verzoeken komen van binnen en van buiten de organisatie.

De interne verzoeken zijn vaak gerelateerd aan overleg met externe partners. Zo willen medewerkers ter voorbereiding van een bezoek aan een melder, graag inzicht hebben in het meldgedrag van deze melder. De analist brengt in dat geval bepaalde aspecten van het meldgedrag in kaart, zoals het aantal transacties dat een instelling het afgelopen jaar heeft gemeld, het soort financiële handelingen (contant, giraal, et cetera) waarover zij heeft gemeld en de bedragen die hiermee gemoeid zijn. Vallen de analist bepaalde bijzonderheden in het meldgedrag op, dan stelt hij nader onderzoek in.

Door de jaren heen zijn vele verschillende soorten analyses ten behoeve van externe partijen verricht, vaak met een beleidsmatig karakter. Zo zijn rond de wijziging van het indicatorenstelsel verschillende analyses verricht om te peilen wat de effecten zouden kunnen zijn van het schrappen of het wijzigen van bepaalde indicatoren. Deze cijfers hebben de beleidsmakers betrokken bij hun afweging welke indicatoren zij wel en welke zij niet opportuun achtten om te schrappen of te wijzigen.

In 2005 is een criminaliteitsbeeldanalyse (CBA) gemaakt van de ontwikkeling van criminele geldstromen tussen Nederland en de Nederlandse Antillen. Uit deze CBA bleek dat het aantal verdachte transacties naar de Nederlandse Antillen in 2005 het aantal ongebruikelijke transacties van dat jaar zou gaan overtreffen. Ook bleek dat de stroom ongebruikelijke transacties naar de Nederlandse Antillen in 2005 vermoedelijk met zo'n driekwart zou afnemen. De uitkomsten van de CBA legitimeerden het vermoeden dat de 100%-controles op Schiphol, maar ook de succesvolle samenwerking tussen het Meldpunt en het korps van Rotterdam-Rijnmond, het beoogde effect sorteerden.

In de volgende alinea's staan twee analyses beschreven die het afgelopen jaar zijn uitgevoerd.

Geldstroomanalyse naar West-Afrikaanse criminele netwerken

Strategisch analisten verrichtten in 2005 geldstroomanalyses naar transacties tussen Nederland en een aantal landen in West-Afrika. Dit ten behoeve van onderzoek dat de DNRI uitvoerde voor de werkgroep WACN, die zich richt op fraude gepleegd door West-Afrikaanse criminele netwerken. De werkgroep, waaraan diverse vertegenwoordigers uit de opsporing deelnemen, heeft tot doel te komen tot een betere samenwerking en afstemming op het gebied van de bestrijding van WACN. Ook de FIU-NL neemt deel aan deze werkgroep. De rapportages hadden vooral tot doel om op basis van geldstroomanalyses, inzicht te verschaffen in de omvang van de door WACN gepleegde criminaliteit.

De geldstroomanalyses, waarbij het verkeer van ongebruikelijke transacties tussen Nederland en zestien verschillende landen in West-Afrika in kaart werd gebracht, wezen vooral op betrokkenheid van personen met de Nigeriaanse nationaliteit. De geldstromen naar Nigeria, alsmede de aantallen ongebruikelijke transacties uitgevoerd door Nigeriaanse subjecten, bleken in geen verhouding te staan met de transacties in relatie tot overige West-Afrikaanse landen. Zo bedroeg in 2004 het aantal ongebruikelijke transacties waarbij Nigeriaanse subjecten betrokken waren, ongeveer 15.000. Het aantal ongebruikelijke transacties waarbij personen met bijvoorbeeld de Kaapverdiaanse nationaliteit waren betrokken, bedroeg dat jaar slechts 30. Dit terwijl volgens de cijfers van het CBS het aantal in Nederland woonachtige personen van Kaapverdiaanse herkomst bijna drie keer zo groot is als de in Nederland gevestigde personen van Nigeriaanse komaf.

Om naast de omvang ook inzicht in de aard van de transacties te verkrijgen, verrichtten strategisch analisten aanvullende analyses.¹ 94% van de transacties waarbij Nigeriaanse subjecten betrokken waren, bleek uit money transfers te bestaan. Het grootste deel hiervan kwam Nederland binnen (62%), met als belangrijkste herkomstlanden Italië en de Verenigde Staten. Een kleiner deel verliet Nederland (38%), waarbij Nigeria veruit het belangrijkste bestemmingsland bleek te zijn. Opvallend bleken ook de bedragen die met deze geldstromen gemoeid waren. Zo vertegenwoordigden de uitgaande money transfers samen een bedrag van zo'n € 14,6 miljoen. De binnenkomende geldstroom bedroeg bijna het dubbele: ruim € 29 miljoen.

De analyse naar WACN is een goed voorbeeld van de mogelijkheden van strategische analyse; het creëert de mogelijkheid om uit zeer grote hoeveelheden data informatie te verzamelen, te bewerken en uiteindelijk te beschrijven. Hierdoor ontstaat beter zicht op een fenomeen, dat soms moeilijk te verkrijgen is op basis van andere gegevens. Zo konden onderzoekers van de DNRI op basis van de cijfers van het Meldpunt, een inschatting maken van de omvang van de witwasactiviteiten van de WACN.

De uitkomst van de analyse duidt niet alleen op de sterke betrokkenheid van Nigeriaanse subjecten. Ook geeft het zicht op welk deel van de financiële sector misbruikt wordt voor het verplaatsen van criminele gelden (de money transfer-sector), waar de gelden vandaan komen en waar zij naar toe vloeien. Ten slotte dwingt de analyse tot het stellen van andere belangrijke vragen, zoals wat de Nigeriaanse subjecten doen met het overige geld dat zij niet via money transfers vanuit Nederland verder sturen: beschikken zij over andere, eventueel 'ondergrondse' methoden om dit geld te verplaatsen of investeren zij dit geld in Nederland?

Analyse naar meldgedrag

De samenwerking tussen de toezichthouders en de FIU-NL zal mede naar aanleiding van de herziening van de Wet MOT intensiveren. Hierbij verwacht de FIU-NL ook meer analyseverzoeken van de toezichthouders te ontvangen en uit te voeren. Een analyse die het Meldpunt in het najaar van 2005 voor de FIOD-ECD heeft uitgevoerd, biedt een goed voorbeeld van het soort informatie dat de nieuwe organisatie de toezichthouders in de nabije toekomst wil verschaffen. Deze analyse bracht in beeld hoeveel meldingen de instellingen die onder het toezicht van FIOD-ECD vallen, in de periode 2002-2005 hebben uitgevoerd, onderverdeeld naar plaats en provincie. Uit de analyse bleek één en ander over het meldgedrag van de autohandelaren, bijvoorbeeld dat in die periode de meeste meldingen van autohandelaren-meldingen uit de provincies Gelderland, Noord-Brabant en Zuid-Holland afkomstig waren.

¹ Bij de aanvullende analyse is ook gekeken naar transacties door personen met de Ghanese nationaliteit. De groep bleek eveneens relatief veel ongebruikelijke transacties te hebben verricht. Deze aantallen staan echter in geen verhouding met de transacties waarbij Nigeriaanse subjecten betrokken waren.

Het grootste aantal meldingen afkomstig van handelaren in kunst en handelaren in edel-materiaal, bleek daarentegen van melders uit Noord-Holland te komen. Natuurlijk zullen met name die regio's waar relatief weinig meldingen vandaan komen, aanleiding zijn voor de FIOD-ECD om de controlebezoeken te intensiveren. De FIOD-ECD heeft in enkele media overigens al aangekondigd dat hij zeker gebruik zal maken van de door de herziening van de Wet MOT gecreëerde mogelijkheid boetes op te leggen, indien hij constateert dat een onder haar toezicht vallende melder de Wet MOT niet goed naleeft. De FIU-NL is benieuwd op welke wijze het strenger (kunnen) optreden door de toezichthouder gevolgen zal hebben voor het meldgedrag.

STANDAARDANALYSES Met enige regelmaat worden verzoeken om geldstroomanalyses zoals in de casus met betrekking tot de WACN ontvangen. Mede naar aanleiding hiervan is de FIU-NL gestart met het opzetten van een standaardanalyse naar geldstromen. Op basis van deze standaardanalyse kunnen analisten op elk gewenst moment een geldstroom in kaart brengen. Daarnaast schept het de mogelijkheid de ontwikkeling van geldstromen te monitoren, waardoor (verdachte) fluctuaties van geldstromen in een vroeg stadium kunnen worden gedetecteerd en onderzocht.

Behalve naar geldstromen, ontwikkelt de FIU-NL nog een tweetal andere standaardanalyses: naar meldgedrag en naar geografische spreiding van ongebruikelijke en verdachte transacties in Nederland. De standaardanalyse naar meldgedrag maakt het mogelijk de wijze waarop meldende instellingen melden te volgen. Het begrip 'meldgedrag' is al eerder in dit hoofdstuk ter sprake gekomen. Het verwijst naar verschillende variabelen rondom de transacties die instellingen melden, zoals de gemiddelde doorlooptijd van meldingen en de gebruikte indicator. Ook het aantal ongebruikelijke transacties dat een instelling meldt, is een belangrijk kenmerk. Door verschillende gegevens met betrekking tot een melder of groep melders te aggregeren, ontstaat een beeld van het meldgedrag. Deze standaardanalyse dient ertoe afwijkend meldgedrag te ontdekken maar kan ook worden gebruikt om bijvoorbeeld de effecten van controles door de toezichthouders op het meldgedrag van instellingen te meten.

Met de standaardanalyse naar de geografische spreiding onderzoekt een strategisch analist of er binnen Nederland opvallende geografische verschuivingen of toenames van ongebruikelijke en verdachte transacties plaatsvinden. Een verschuiving kan bijvoorbeeld optreden wanneer DNB een wisselkantoor sluit en de klanten hun transacties in een andere stad moeten verrichten. Ook kan het te maken hebben met een crimineel netwerk, dat op enig moment intensief gebruik maakt van financiële dienstverleners in een bepaalde regio binnen Nederland.

De ontwikkeling van standaardanalyses komt niet alleen voort uit de behoefte om de uitvoer van bepaalde analyses te vereenvoudigen. Het is tevens een uitvloeisel van de wens en de noodzaak om in een zo vroeg mogelijk stadium belangrijke ontwikkelingen, of het nu gaat om meldgedrag of criminele geldstromen, te kunnen signaleren om hier vervolgens op te kunnen acteren.

OVERIGE ANALYSES Het Meldpunt heeft nog diverse andere soorten analyses verricht. Enkele regelmatig terugkerende analyses zijn:

- *tijdreeksanalyse* dit brengt de ontwikkelingen door de tijd in kaart binnen een bepaalde periode, bijvoorbeeld het maandelijkse aantal verdachte transacties in een regio in Nederland gedurende een jaar.

- *profielanalyse* hierbij wordt bijvoorbeeld gekeken naar transacties of subjecten met specifieke kenmerken, zoals het aantal transacties uitgevoerd door personen tussen de 18 en de 20 jaar, woonachtig te Amsterdam.
- *beleids(maatregel)analyse* hierbij wordt gekeken naar het effect van een beleidsverandering op bijvoorbeeld meldgedrag, zoals het maken van een inschatting van de afname van het aantal meldingen bij het verhogen van de meldgrens van € 15.000 naar € 25.000.

3.2 KENNISPRODUCTEN EN INFORMATIEPRODUCTEN Als men kijkt naar de producten van het Meldpunt en sinds 1 januari 2006 van de FIU-NL, dan zijn grofweg twee soorten te onderscheiden: informatieproducten en kennisproducten. Het eerste bevat altijd concrete transactie-informatie. Een voorbeeld van een informatieproduct is een operationele analyse, waarbij een analist een crimineel netwerk in kaart brengt en een overzicht geeft van de relaties die bestaan tussen de betrokken personen en de verdachte transacties die ze op hun naam hebben staan. Een informatieproduct is bruikbaar als aanknopingspunt of ondersteuning in een opsporingsonderzoek.

Bij kennisproducten gaat het om overwegend abstracte informatie, die individuele transacties of subjecten ontstijgt en meer gericht is op het beschrijven van een situatie of het in kaart brengen en voorspellen van bepaalde ontwikkelingen. Kennisproducten dienen onder meer ter ondersteuning van beleid en bieden bijvoorbeeld waar het gaat om typologieën handvatten voor onderzoek. Om aan te sluiten bij het fenomeen meldgedrag: welke regio's blijven achter met melden en komen daarom in aanmerking voor controles door de toezichthouder? Een meldgedrag-analyse kan een toezichthouder helpen in het beslissen over welke melders zij wil bezoeken.

De FIU-NL wil strategische analyse inzetten om de informatieproducten beter te laten aansluiten bij de wensen van de afnemers, met name de opsporingsdiensten. Dit kan zij doen door kort gezegd met behulp van strategische analyse in de database te zoeken naar die transactie-informatie waarvan de opsporingsdienst aangeeft het nodig te hebben. Daarnaast wil de FIU-NL het aantal kennisproducten vergroten ten opzichte van de oude situatie. Bij het vervaardigen van kennisproducten speelt strategische analyse een hoofdrol.

INFORMATIEPRODUCTEN Om de opsporing zo goed mogelijk te bedienen, heeft het Meldpunt zich altijd toegelegd op het aanbieden van informatieproducten; veredelde transactie-informatie die opsporingsdiensten kunnen gebruiken in concrete onderzoeken. Het samenwerkingproject met het korps Rotterdam-Rijnmond, dat staat beschreven in hoofdstuk 4, is hier een duidelijk voorbeeld van.

De FIU-NL wil het aantal zaken dat de opsporing oppakt, vergroten. Een manier om dit te bereiken, is door nog meer dan voorheen aan te sluiten bij de behoefte van de opsporing. Het betekent dat de nieuwe organisatie meer vraaggestuurd gaat werken. Hiervoor moet de FIU-NL goed op de hoogte zijn van welke verschillende informatiebehoeften er bestaan bij de opsporingsdiensten: richt een opsporingsdienst zich op bepaalde etnische probleemgroepen, of wil zij met name een bepaalde criminaliteitsvorm aanpakken?

Wanneer de wensen vanuit de opsporing duidelijk zijn, komt strategische analyse om de hoek kijken. Strategische analysetechnieken maken het mogelijk om op een thematische wijze transacties uit de database te selecteren, om deze vervolgens in onderzoek te nemen. Zo kan men met behulp van strategische analyse zoeken naar transacties die specifiek te maken hebben met een bepaald onderwerp, zoals ondergronds bankieren of mensenhandel. Ook kan

Eind januari 2005 meldt het Meldpunt in een MBA-sessie 23 transacties door als verdacht. Uit de gegevens blijkt dat een aantal personen, bij een melder, grote bedragen in kleine coupures omwisselt. Tevens stelt het Meldpunt vast dat de wisselaars in verband kunnen worden gebracht met 15 money transfers van Nederland naar Turkije, waarbij een bedrag van € 40.000 is overgemaakt. Uit eigen onderzoek van het Meldpunt komt daarnaast naar voren dat de wisselaars criminele antecedenten hebben. Een van de betrokkenen wordt zelfs gezocht voor een moord in het buitenland. De beschikbare gegevens vormen duidelijk voldoende grond voor verdachtbepaling van de transacties. Al snel kan een Turkse groepering worden achterhaald, die in het verleden betrokken is geweest bij de invoer en handel van heroïne. Gelet op het grote aantal 10-eurobiljetten en de overgemaakte bedragen richting Turkije rijst de verdenking dat er wellicht opnieuw sprake is van dergelijke handel.

De personen worden in samenwerking met een specifiek regiokorps in beeld gebracht en een onderzoek wordt voorbereid. Maar nog voordat dit korps tot actie kan overgaan, stelt een observatieteam bij een actie elders in het land vast, dat enkele leden van de Turkse groep betrokken zijn bij een grote verdovende middelen transactie. De politie van die regio weet kort daarop enkele van hen aan te houden, waarbij 50 kg heroïne en een totaalbedrag van € 25.000 in beslag wordt genomen.

Hoewel de transacties in dit geval niet zelf rechtstreeks hebben geleid tot de aanhouding of inbeslagname, had het Meldpunt het bij het rechte eind. De geselecteerde en veredelde informatie bood de politie, die de aanhoudingen verrichtte, de gelegenheid een beter beeld te krijgen van de organisatie en haar leden, de werkwijze en de contacten buiten het netwerk.

de FIU-NL transacties selecteren en in kaart brengen, die zijn uitgevoerd door personen met bepaalde kenmerken, bijvoorbeeld een combinatie van leeftijd, nationaliteit en woonplaats in Nederland (profielanalyse).

De strategisch analist beschikt niet altijd over voldoende aanknopingspunten om een zoekvraag op te bouwen waarmee hij transacties uit de database kan selecteren. De mogelijkheden van strategische analyse moeten daarom ook enigszins worden gerelativeerd; meldingen bevatten een beperkt aantal gegevens, waardoor het zo kan zijn dat wél een duidelijk profiel bestaat van de groepen die zich bezighouden met mensenhandel, maar dat de gegevens in de database te beperkt zijn om dit te vertalen naar een duidelijke zoekopdracht.

KENNISPRODUCTEN De FIU-NL wil investeren in kennisproducten. Hiermee komt zij tegemoet aan de kritische kanttekening uit het Faber-rapport, dat de meldplicht tot dusver te weinig kennis heeft opgeleverd en dat de meldketen teveel gericht is geweest op het leveren van transactie-informatie.

Informatie over individuele verdachte transacties en de daarbij betrokken personen, zijn in beginsel alleen bestemd voor de opsporing. Daarom zijn informatieproducten – die in principe altijd transactie-informatie bevatten – alleen toegankelijk voor de opsporingsdiensten. Kennisproducten, waarin bijvoorbeeld informatie afkomstig uit grote clusters individuele transacties en subjecten is samengevoegd, zijn echter anoniem. Zij bevatten geen informatie die te herleiden is tot individuele transacties of subjecten. Derhalve kan de FIU-NL haar kennisproducten niet alleen aan de opsporingsdiensten maar ook aan bijvoorbeeld de toezichthouders en melders ter beschikking stellen. De meeste kennisproducten uit de portefeuille van de strategisch analisten, zoals geldstroomanalyses, blijven gehandhaafd. Hier komt een aantal bij. Zo wordt ruimte gecreëerd voor het opstellen van typologieën. Een typologie is kort gezegd een beschrijving van kenmerken die indiceren dat sprake is van (een bepaalde vorm van) witwassen. Met behulp van een typologie kunnen op efficiënte wijze ongebruikelijke transacties uit de database worden geselecteerd en verdacht worden verklaard. In sommige gevallen is een typologie te koppelen aan een bepaalde delictsvorm. Dit biedt het voordeel dat de FIU-NL de transacties die zij verdacht verklaart op basis van deze typologie, direct bij de opsporingsdienst kan plaatsen, waarvan bekend is dat hij zich richt op deze criminaliteitsvorm. De typologieën bieden ook uitgangspunten voor kennisdocumenten die de FIU-NL voor melders zal opstellen. Deze kennisdocumenten bevatten risicofactoren op basis waarvan een melder transacties ongebruikelijk kan verklaren. In een dergelijk kennisdocument staat bijvoorbeeld weergegeven, dat indien personen met nationaliteit X, geld wisselen in valuta Y bij een wisselkantoor, er een grote kans bestaat dat de transacties verband houden met de handel in verdovende middelen.

3.3 RANDVOORWAARDEN STRATEGISCHE ANALYSE Op verschillende vlakken is strategische analyse een belangrijk hulpmiddel voor de FIU-NL. Zo biedt het ondersteuning in het relatiemanagement en biedt het belangrijke mogelijkheden tot verbetering van de aansluiting op de opsporing. Voor een effectieve toepassing van strategische analyse bestaat echter wel een aantal randvoorwaarden. Eén daarvan is voldoende kwaliteit van meldingen.

Na twaalf jaar meldplicht, moeten we constateren dat de kwaliteit van meldingen nog dikwijls te wensen overlaat: velden op het meldformulier, zoals de indicator of transactieplaats zijn niet, niet volledig of verkeerd ingevuld. Het verrichten van strategische analyses waarbij deze gegevens een belangrijke rol spelen, wordt hierdoor bemoeilijkt zo niet onmogelijk gemaakt. In het vorige hoofdstuk kwam reeds ter sprake dat de FIU-NL hier aandacht aan zal besteden

MOT in kengetallen

[1]	Inleiding	2
[2]	Totaalcijfers	4
[3]	Cijfers per sector	10
[4]	Traditionele melders	
	Banken	12
	Casino's	14
	Creditcardmaatschappijen	16
	Wissel- en geldtransactiekantoren	18
	Overigen	20
[5]	Money transfer aanbieders	22
[6]	Handelaren in zaken van grote waarde	26
[7]	Vrije beroepsbeoefenaars	28
[8]	Overheid	30

1 Inleiding

Op 1 november 2005 vond een herziening plaats van het indicatorenstelsel. De Nederlandse overheid verlegde de koers van een overwegend rule-based indicatorenstelsel, dat veel gebruik maakt van objectieve indicatoren, naar een meer risk-based indicatorenstelsel, dat voor een belangrijk deel gebaseerd is op het gebruik van subjectieve indicatoren. Zij deed dit door een groot aantal indicatoren te schrappen en de afweging om te melden meer bij de melders te leggen. In totaal zijn 23 indicatoren verwijderd, zes indicatoren gewijzigd en twee indicatoren toegevoegd (zie de bijlagen voor het complete overzicht van de geldende indicatoren). De herziening, die zich met name heeft gericht op de meldplicht voor banken, kan worden beschouwd als een kentering in de geschiedenis van de meldplicht, omdat zij grote gevolgen heeft voor de wijze waarop (met name bancaire) instellingen melden en het aantal ongebruikelijke transacties dat zij melden. Met de herziening van het indicatorenstelsel had de overheid onder meer tot doel de administratieve lasten voor de meldende instellingen omlaag te brengen en het aantal 'nuttige' meldingen dat zij doen, te verhogen.

Rond het uitkomen van dit jaaroverzicht, is de herziening van het indicatorenstelsel ruim een half jaar van kracht. De FIU-NL heeft een analyse gemaakt van de voorlopige effecten. Hieruit blijkt dat over het eerste half jaar sinds de herziening van het indicatorenstelsel, het totale aantal ongebruikelijke transacties dat de banken melden (exclusief money transfers) met ruim 80% is gedaald ten opzichte van dezelfde periode in 2004/2005. Op het eerste gezicht lijkt een belangrijke doelstelling van de herziening, namelijk het terugbrengen van het aantal meldingen van met name de banken, zich te realiseren. Echter, blijkens de memorie van toelichting van de in 2005 herziene Wet MOT komen de kosten van de meldplicht voor de banken met name voort uit het aantal interne meldingen. Een cruciale vraag die de banken zullen moeten beantwoorden, is of dit aantal eveneens afneemt.

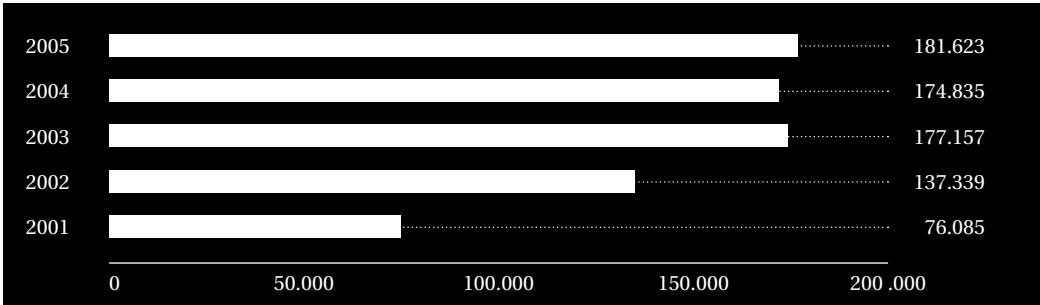
Het aantal *verdachte* transacties afkomstig van de banken is de afgelopen periode gedaald met ruim 50%, wat niet behoorde tot de doelstellingen. Daarbij gaat het vooral om transacties met contanten, waarvan indicatoren zijn verwijderd of waarbij de meldgrenzen zijn opgetrokken van € 10.000 naar € 15.000. Omdat geen reden bestaat om aan te nemen dat het aantal verdachte contante transacties, dat sinds de herziening van het indicatorenstelsel in Nederland plaatsvindt met de helft is gedaald, is het risico aanwezig dat meldingen hiervan niet hun weg naar het Meldpunt en de FIU-NL hebben gevonden en daarmee uit het vizier van de opsporing zijn gebleven.

Gezien het feit dat het nieuwe indicatorenstelsel nog relatief kort van kracht is, kan geen voorspellende waarde aan bovenstaande cijfers worden toegekend. Het biedt wel een eerste indicatie de gevolgen van de herziening. Wanneer het eerste jaar na de herziening van de indicatoren verstreken is, zal de FIU-NL een meer uitgebreide analyse op de effecten hiervan uitvoeren en hier vervolgens over rapporteren.

De kengetallen die het Meldpunt presenteert in dit jaaroverzicht, hebben betrekking op het jaar 2005. De herziening van het indicatorenstelsel die plaatsvond per 1 november 2005, is op de volgende wijze verwerkt in de presentatie van de kengetallen: op die plaatsen in het kengetallenoverzicht waar indicatoren zijn gespecificeerd, is aangegeven welke indicatoren voor die sector zijn geschrapt, toegevoegd of gewijzigd. De wijzigingen en toevoegingen, zijn hierbij uiteraard toegelicht. Met betrekking tot de witwasindicator (211) volstaat op deze plaats de algemene opmerking, dat sinds de herziening er onder deze indicator ook transacties moeten worden gemeld, waarbij aanleiding bestaat te veronderstellen dat zij verband houden met de financiering van terrorisme.

2 Totaalcijfers

[2.1] Aantal ongebruikelijke transacties 2005 >> 181.623

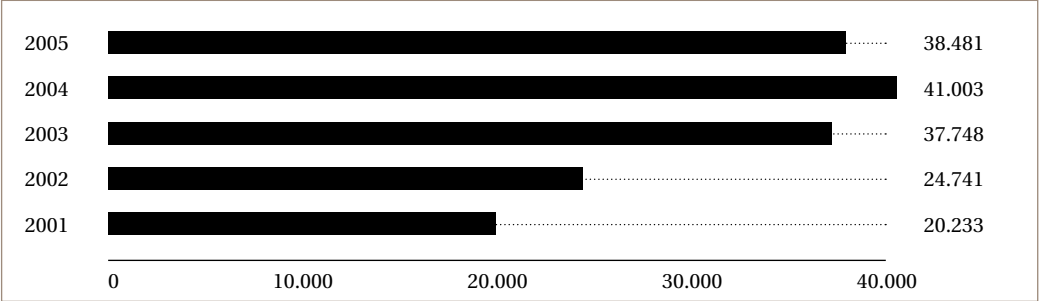
Na een lichte daling in 2004, is in 2005 wederom sprake van een stijging van het aantal ongebruikelijke transacties; er tekent zich een groei af van zo'n 4%. Een toenemend aantal money transfers is hiervoor hoofdzakelijk verantwoordelijk.

[2.2] Aantal ongebruikelijke transacties per sector

Sector	2005		2004	
	aantal	aandeel in totaal	aantal	aandeel in totaal
Banken	28.700	16%	33.210	19%
Casino's	1.233	1%	1.585	1%
Creditcardmaatschappijen	1.045	1%	1.127	1%
Wissel- en geldtransactiekantoren	5.145	3%	4.978	3%
Levensverzekeraars	40	0%	8	0%
Effectenbemiddelaars	1	0%	0	0%
Assurantietussenpersonen	1	0%	0	0%
Money transfer aanbieders	130.992	72%	116.615	67%
Handelaren	13.767	8%	16.881	10%
Vrije beroepsbeoefenaars	227	0%	145	0%
Overheid	472	0%	286	0%
Totaal	181.623	100%	174.835	100%

Door afronding tellen percentages niet altijd exact op tot 100%.

[2.3] **Aantal *verdachte* transacties 2005 >> 38.481**

Het aantal doormeldingen daalt in 2005 met ongeveer 2.500 transacties, ofwel 6%. De doormeldingen naar aanleiding van automatische matches blijven zo'n 2.000 transacties achter ten opzichte van vorig jaar. Daarnaast verklaart het Meldpunt ook zo'n 500 transacties minder verdacht op basis van eigen onderzoek.

[2.4] **Aantal *verdachte* transacties per sector**

Sector	2005		2004	
	aantal	aandeel in totaal	aantal	aandeel in totaal
Banken	4.036	10%	5.006	12%
Casino's	242	1%	435	1%
Creditcardmaatschappijen	150	0%	81	0%
Wissel- en geldtransactiekantoren	3.082	8%	3.431	8%
Levensverzekeraars	0	0%	2	0%
Effectenbemiddelaars	1	0%	0	0%
Assurantietussenpersonen	0	0%	0	0%
Money transfer aanbieders	29.573	77%	31.008	76%
Handelaren	1.086	3%	915	2%
Vrije beroepsbeoefenaars	126	0%	75	0%
Overheid	185	0%	50	0%
Totaal	38.481	100%	41.003	100%

Door afronding tellen percentages niet altijd exact op tot 100%.

[2.5] **Aanlevermedium ongebruikelijke transacties**

Aanlevermedium	2005		2004	
	aantal	aandeel in totaal	aantal	aandeel in totaal
Digitaal	180.818	100%	172.157	98%
Papier	805	0%	2.678	2%
Totaal	181.623	100%	174.835	100%

Het aantal papieren meldingen is in 2005 tot een absoluut minimum gereduceerd. De zeer beperkte groep melders die toestemming heeft de transacties op papier aan te leveren, bestaat voor het grootste deel uit autohandelaren.

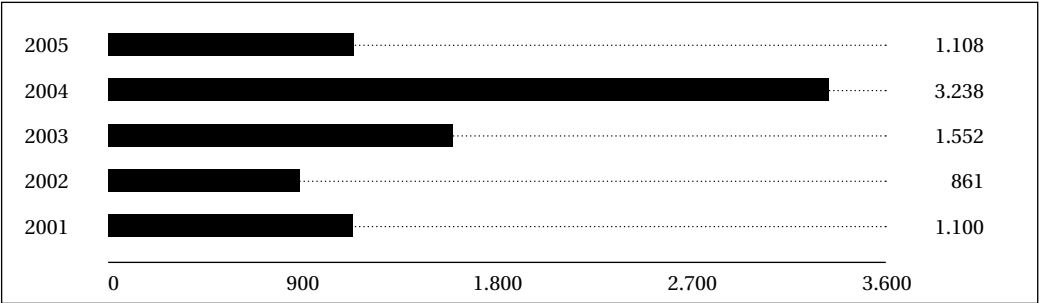
[2.6] **Doormeldreden *verdachte* transacties**

		2005		2004	
	Eigen onderzoek >>	17.072	44%	17.609	43%
	VROS >>	12.707	33%	13.627	33%
	LOvJ >>	8.591	22%	8.570	21%
	BOOM >>	20	0%	713	2%
	CJIB >>	91	0%	484	1%
Totaal >>		38.481	100%	41.003	100%

Door afronding tellen percentages niet altijd exact op tot 100%.

Evenals vorig jaar zit er weinig beweging in het aandeel dat afzonderlijke doormeldredenen hebben binnen het totaal. Als we de absolute aantallen van 2005 vergelijken met die van het jaar ervoor, zien we dat de daling van het totale aantal doormeldingen vooral wordt veroorzaakt door een afname van de doormeldingen naar aanleiding van de matches met het VROS-, BOOM- en CJIB-bestand. Deze matches leveren in 2005 gezamenlijk ongeveer 2.000 minder verdachte transacties op dan het jaar daarvoor. Hierbij moet worden opgemerkt dat het BOOM in 2005 geen nieuwe matchbestanden aanlevert, in tegenstelling tot het jaar daarvoor, toen het dit vijf maal deed. Het CJIB levert wel vier maal een bestand aan, wat tot 91 doormeldingen leidt. In 2005 verklaart het Meldpunt zo'n 3.200 transacties verdacht tijdens MBA-sessies. In het kader van de te realiseren nauwere aansluiting en samenwerking met de opsporingsdiensten, is het van belang naar het gebruik van de MBA-dossiers te kijken. Dit levert een gevarieerd beeld op: van het totale aantal MBA-dossiers dat het Meldpunt samen met het BLOM in 2005 aanmaakt, leidt 11 % tot de start van een onderzoek. Daarnaast geeft 29% van de MBA-dossiers op het moment van registratie aanleiding tot het aangaan van een projectvoorbereiding door een opsporingsdienst. Verder is 19% van de dossiers gevoegd in lopende onderzoeken van de opsporingsdiensten en ligt 7% van de dossiers op het moment van registratie nog ter completering bij het BLOM. Laatstgenoemde dossiers zullen de regio's mogelijk nog gaan gebruiken. Het betekent dat ongeveer twee derde deel van de MBA-dossiers is opgepikt door de opsporing en dat één derde tot dusver is blijven liggen. Aan de FIU-NL de taak nader te onderzoeken, wat zij kan doen om er voor te zorgen dat opsporingsdiensten een nog groter aandeel van de dossiers oppakken. Meer over een nieuwe aanpak op dit terrein treft de lezer aan in hoofdstuk 2 van dit Jaaroverzicht.

[2.7] **Bedrag in € (x 1.000.000) gemoeid met *verdachte* transacties**

Na de uitschieter in 2004, veroorzaakt door enkele transacties met extreem hoge waarden, maakt het totaalbedrag dat betrokken is bij verdachte, uitgevoerde transacties een opvallende daling door. Als we voor het gemak 2004 buiten beschouwing laten en een vergelijking trekken met het jaar 2003, blijkt dat het gemiddelde bedrag per verdachte uitgevoerde transacties een sterke daling doormaakt van € 41.000 in 2003 naar € 29.000 in 2005. De oorzaak hiervoor is hoofdzakelijk gelegen in het feit dat het bedrag gemoeid met verdachte girale transacties in 2005 aanmerkelijk lager ligt dan voorheen. Dit bedrag daalt van zo'n € 1,4 miljard in 2003, naar ongeveer € 0,6 miljard in 2005.

In tegenstelling tot de afgelopen jaren hebben de Europese valuta's het grootste aandeel in het doorgemelde bedrag: 74% van de verdachte transacties is uitgevoerd in een Europese valuta. Hiermee is het aandeel gelijk aan dat van het jaar 2002, toen dit percentage eveneens 74% bedroeg. Met een aandeel van 26% staan de Amerikaanse valuta's op de tweede plaats. Overige munteenheden spelen in 2005 geen rol van betekenis.

[2.8] **Verdachte transacties per opsporingsdienst**

opsporingsdienst	2005				2004			
	[A]	[B]	[C]	totaal	[A]	[B]	[C]	totaal
Rotterdam-Rijnmond	3.240	3.793	294	7.327	2.620	6.306	359	9.285
Amsterdam-Amstelland	1.286	1.725	822	3.833	1.020	1.740	684	3.444
Haaglanden	183	763	126	1.072	379	693	100	1.172
Midden- en West-Brabant	190	794	13	997	322	776	0	1.098
Flevoland	35	404	111	550	293	225	9	527
Hollands Midden	67	428	49	544	35	291	133	459
Zuid-Holland-Zuid	79	387	21	487	71	438	86	595
Limburg-Zuid	118	367	1	486	400	432	159	991
Brabant-Noord	37	401	29	467	93	358	23	474
Groningen	165	206	79	450	84	279	157	520
Zaanstreek-Waterland	0	337	40	377	29	295	33	357
Noord-Holland-Noord	40	301	32	373	53	398	8	459
Utrecht	106	244	19	369	66	270	164	500
Zeeland	19	136	208	363	24	167	28	219
Gelderland-Midden	137	168	28	333	80	104	0	184
Brabant-Zuid-Oost	21	203	84	308	216	347	11	574
Friesland	47	93	136	276	56	91	55	202
Twente	10	179	79	268	6	154	21	181
Kennemerland	29	199	38	266	42	127	104	273
Noord- en Oost-Gelderland	37	189	15	241	52	277	4	333
Limburg-Noord	5	157	23	185	65	179	2	246
Gelderland-Zuid	21	67	86	174	75	89	85	249
IJsselland	7	93	40	140	20	141	30	191
Gooi en Vechtstreek	3	72	13	88	37	71	37	145
Drenthe	3	58	13	74	11	101	6	118
BLOM	13.993	123	7.250	21.366	15.575	523	7.481	23.579
Koninklijke Marechaussee	326	581	214	1.121	632	199	537	1.368
FIOD	727	660	1.062	2.449	389	663	303	1.355
KLPD	390	1.562	257	2.209	85	600	456	1.141
Overige BODen	2	158	64	224	0	113	24	137
Rijksrecherche	0	0	0	0	0	1	2	3
	21.323	14.848	11.246	47.417	22.830	16.448	11.101	50.379

N.B. Een verdachte transactie kan naar verschillende opsporingsdiensten gestuurd zijn.

- A = eigen onderzoek
- B = automatische match
- C = LOvJ-verzoek

3 Cijfers per sector

[3.1] **Totaalcijfers *ongebruikelijke* en *verdachte* transacties 2005**

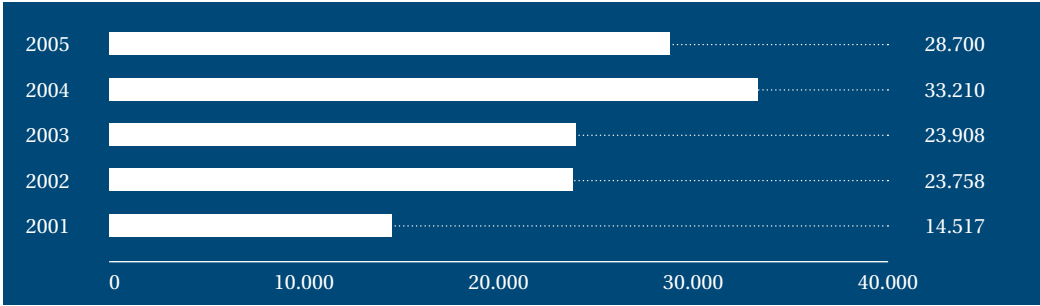
cluster	ongebruikelijk	verdacht
Money transfer aanbieders	130.992	29.573
Traditionele melders	36.165	7.511
Handelaren in zaken van grote waarde	13.767	1.086
Overheid (douane, belastingdienst, toezichthouders)	472	185
Vrije beroepsbeoefenaars	227	126
Totaal	181.623	38.481

Na een lichte daling in 2004, stijgt het aandeel money transfers in 2005. Dit stemt overeen met een toename van het absolute aantal gemelde money transfers. Het aantal meldingen afkomstig van de traditionele melders daalt ten opzichte van 2004, evenals het aantal meldingen van handelaren in zaken van grote waarde, dat voor het tweede jaar achtereenvolgens daalt. Een procentueel forse stijging vindt plaats bij de vrije beroepsbeoefenaars (57% meer meldingen) en de overheid (65% meer meldingen). Op het totaal blijven deze sectoren relatief klein.

Het aantal verdachte transacties daalt met 6% ten opzichte van 2004. Wat betreft de verhouding van de clusters waar de verdachte transacties uit afkomstig zijn, is geen opvallende verschuiving te vermelden.

4 Traditionele melders – Banken

[A] **Aantal ongebruikelijke transacties banksector 2005 >> 28.700**
(exclusief money transfers)

Het aantal ongebruikelijke banktransacties neemt in 2005 met 14% af ten opzichte van vorig jaar. De daling is vooral te herleiden tot een afname in het aantal witwasmeldingen, dat ruim is gehalveerd. Ondanks de daling steekt het aantal ongebruikelijke banktransacties in 2005 nog boven het gemiddelde van de afgelopen vijf jaar uit. De gemiddelde meldtijd bij de banken is enigszins toegenomen van 14 dagen in 2004 naar 15 dagen in 2005. Het gros van de meldingen – maar liefst 82% – is afkomstig van één enkele grootbank.

[B] **Indicatorengebruik ongebruikelijke transacties banksector**
(exclusief money transfers)

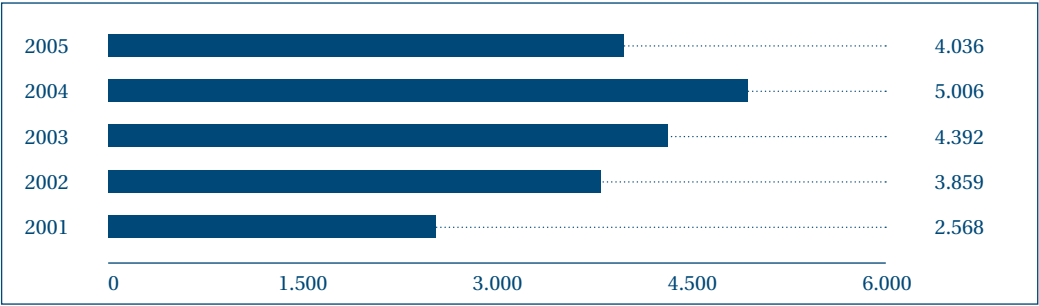
	2005		2004	
objectief >>	1.704	6%	2.200	7%
B133 wisseltransactie > € 10.000	834	3%	1.135	3%
overig	870	3%	1.065	3%
subjectief >>	27.016	94%	31.101	93%
B232 gedrag cliënt / type transactie	24.031	84%	25.625	77%
B211 witwasvermoeden	1.861	6%	4.000	12%
B231 smurfen	735	3%	997	3%
overig	389	1%	479	1%
Totaal >>	28.720	100%	33.301	100%

Door afronding tellen percentages niet altijd exact op tot 100%.

Bij de herziening van het indicatorenstelsel zijn de B111 (overig) en de B211-indicator behouden en is de B100-indicator toegevoegd (overig). Bij de B133-indicator is de meldgrens verhoogd van € 10.000 naar € 15.000 en verwijst hij behalve naar valutawisselingen ook naar wisselingen van kleine naar grote coupures.

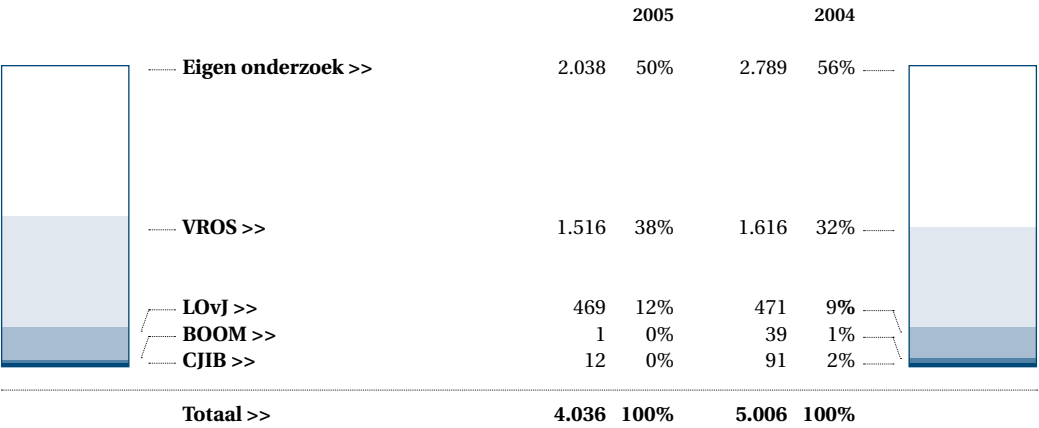
Het gebruik van de subjectieve indicator is in 2005 in verhouding toegenomen. In absolute zin echter, is het gebruik van de subjectieve indicator sterk afgenomen; dit daalt met 13%. Dit is met name te relateren aan een afname in het gebruik van de B211-indicator.

[C] **Aantal *verdachte* transacties banksector 2005 >> 4.036**
(exclusief money transfers)

Na een periode van vijf jaar met alleen maar stijgingen, tekent zich in 2005 een duidelijke trendbreuk af bij de verdachte banktransacties. De afname is voor een belangrijk deel te herleiden tot een kleiner aantal doormeldingen van witwastransacties. Ook het aantal verdachte smurftransacties neemt fors af in 2005.

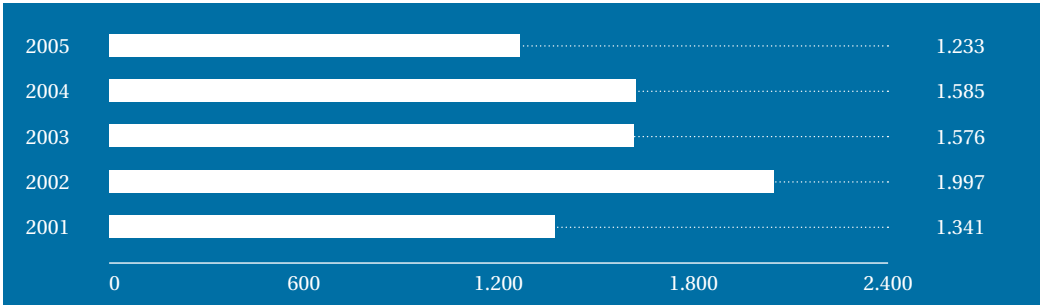
[D] **Doormeldreden *verdachte* transacties banksector**
(exclusief money transfers)

Het aantal verdachte banktransacties daalt met ongeveer 20% ten opzichte van vorig jaar. De afname is vooral zichtbaar bij het aantal doormeldingen op basis van eigen onderzoek; dit daalt met ruim een kwart. De oorzaak hiervoor ligt vooral in een kleiner aantal banktransacties dat bij MBA-sessies is doorgemeld. Daarnaast is ook het aantal doormeldingen op basis van de match met het BOOM- en CJIB-bestand afgenomen.

4 Traditionele melders – Casino's

[A] Aantal *ongebruikelijke* transacties casinosector 2005 >> 1.233

Het aantal casinomeldingen neemt in 2005 af met zo'n 22%. De casino's melden in totaal 40% van de transacties vanwege het vermoeden van witwassen. Overige transacties worden objectief gemeld. De gemiddelde meldtijd bij objectieve meldingen is iets gestegen ten opzichte van vorig jaar en is met twaalf dagen gelijk aan de gemiddelde meldtijd van 2003.

[B] Indicatorengebruik *ongebruikelijke* transacties casinosector

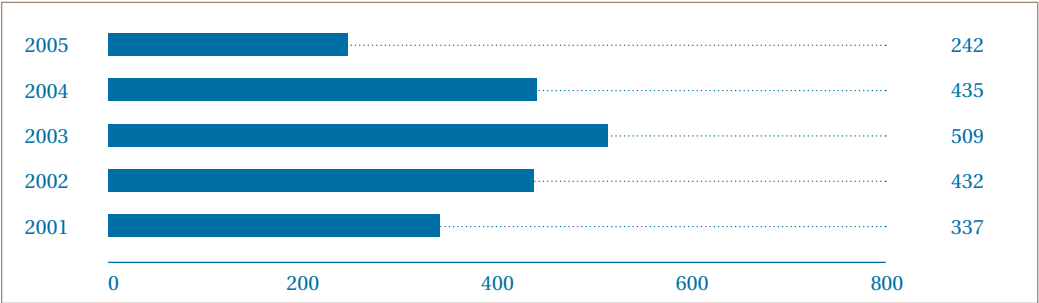
	2005		2004	
objectief >>	742	60%	840	53%
C161 depot-overboeking > € 10.000	441	36%	444	28%
C181 depotstorting > € 10.000	282	23%	329	21%
overig	19	2%	67	4%
subjectief >>	493	40%	752	47%
C211 witwasvermoeden	492	40%	738	46%
C231 smurfen	1	0%	14	1%
Totaal >>	1.235	100%	1.592	100%

Door afronding tellen percentages niet altijd exact op tot 100%.

Na de herziening van het indicatorenstelsel zijn op twee indicatoren na (de C134 en de C231) alle indicatoren voor de casino's behouden. Wel is de meldgrens bij de C133, de C161 en de C181 verhoogd van € 10.000 naar € 15.000.

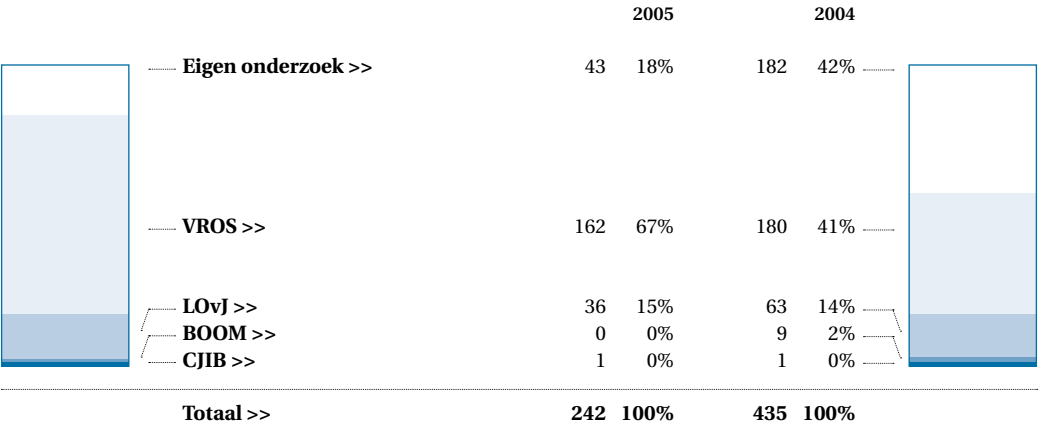
In 2005 neemt het percentage objectief gemelde casinotransacties enigszins toe ten opzichte van het voorafgegane jaar. De oorzaak hiervoor ligt niet zozeer in een toename van het aantal objectief gemelde transacties maar eerder in een afname van het aantal transacties gemeld onder de C211-indicator. Dit aantal slinkt met maar liefst één derde.

[C] **Aantal *verdachte* transacties casinosector 2005 >> 242**

Het aantal verdachte casinotransacties neemt in 2005 fors af ten opzichte van het afgelopen jaar en daalt met zo'n 44%.

[D] **Doormeldreden *verdachte* transacties casinosector**

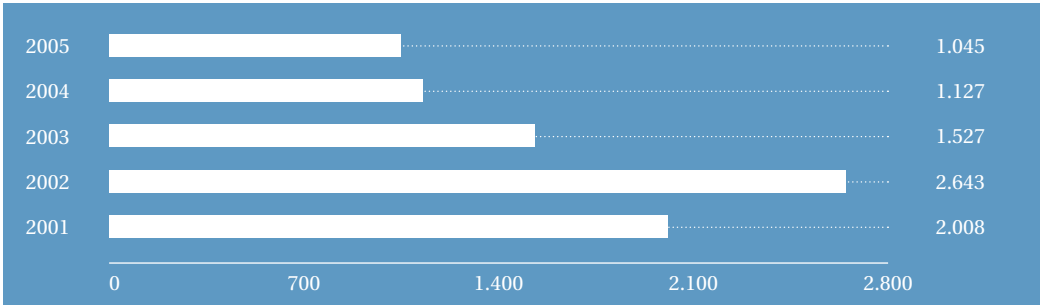

Door afronding tellen percentages niet altijd exact op tot 100%.

Het Meldpunt meldt bijna 140 transacties minder door op basis van eigen onderzoek. Een forse daling, die onder meer te relateren valt aan een kleiner aantal MBA-doormeldingen en een afname van doormeldingen op basis van LOvJ-verzoeken.
Het gemiddelde aantal transacties per dossier lag in 2005 ook lager dan in het afgelopen jaar. Zo was er in 2005 geen enkel dossier dat meer dan tien verdachte transacties telde. In 2004 bevatte het grootste dossier 50 verdachte casinotransacties.

4 Traditionele melders – Creditcardmaatschappijen

[A] Aantal *ongebruikelijke* transacties creditcardsector 2005 >> 1.045

Voor het derde jaar op rij daalt het aantal meldingen van de creditcardmaatschappijen. De gemiddelde meldtijd is gezakt van 26 dagen in 2004 naar 22 dagen in 2005.

[B] Indicatorengebruik *ongebruikelijke* transacties creditcardsector

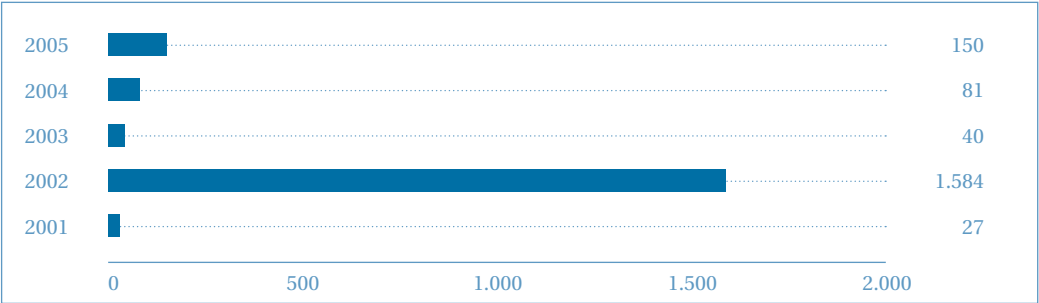
	2005		2004	
objectief >>	1.045	100%	1.120	99%
M134 gebruik creditcard > € 10.000	1.045	100%	1.107	98%
M137 storting op creditcardrekening	0	0%	13	1%
subjectief >>	0	0%	13	1%
M211 witwasvermoeden	0	0%	13	1%
M231 smurfen	0	0%	0	0%
Totaal >>	1.045	100%	1.133	100%

Door afronding tellen percentages niet altijd exact op tot 100%.

Na de herziening van het indicatorenstelsel zijn alle indicatoren behalve de M231 behouden. Bij de B134 is de meldgrens verhoogd van € 10.000 naar € 15.000.

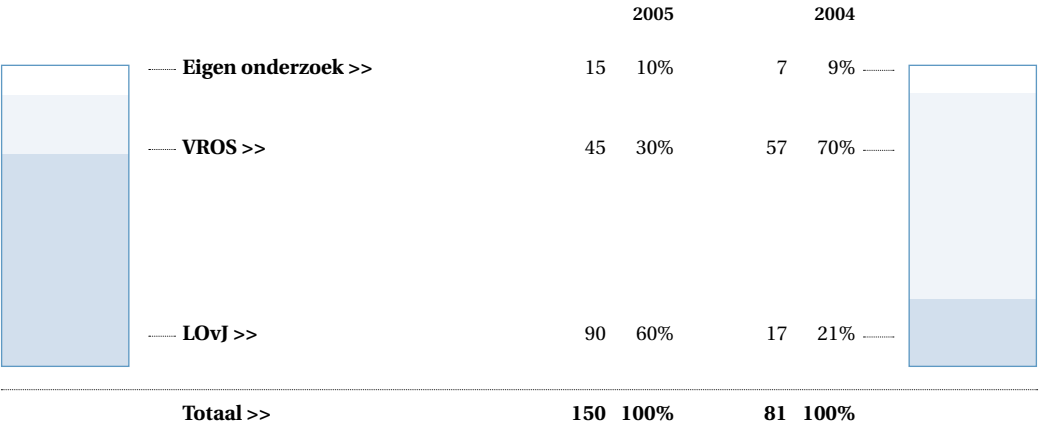
In 2005 is door de creditcardsector gemeld onder één enkele indicator, de M134. Het aantal subjectieve meldingen zakt daarmee van 13 in 2004 naar nul in 2005. Dit is eerder voorgekomen; ook in 2002 meldden de creditcardmaatschappijen alleen onder de objectieve indicator.

[C] **Aantal *verdachte* transacties creditcardsector 2005 >> 150**

In 2004 was met 81 verdachte creditcardtransacties sprake van een verdubbeling ten opzichte van het jaar daarvoor. In 2005 is wederom sprake van een flinke stijging van het aantal verdachte transacties uit de creditcardsector. Een belangrijke oorzaak hiervoor is een in 2006 nog lopend onderzoek van de FIOD-ECD. Het onderzoek richt zich op een sector van de Nederlandse economie waarin de cliëntèle dikwijls gebruik maakt van creditcards. Ter ondersteuning van dit onderzoek heeft de FIOD-ECD een aantal LOvJ-verzoeken bij het Meldpunt ingediend, dat in 2005 leidde tot ruim 60 doormeldingen van creditcardtransacties.

[D] **Doormeldreden *verdachte* transacties creditcardsector**

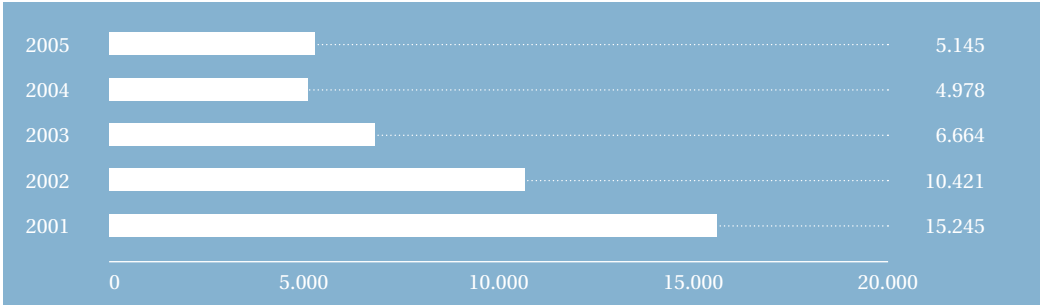

Door afronding tellen percentages niet altijd exact op tot 100%.

De stijging in het aantal doormeldingen heeft hoofdzakelijk te maken met een groter aantal verdacht-verklaringen op basis van LOvJ-verzoeken. Het hierboven genoemde onderzoek van de FIOD-ECD speelt hier een belangrijke rol bij.

4 Traditionele melders – Wissel- en geldtransactiekantoren

[A] Aantal *ongebruikelijke* transacties wissel- en geldtransactiesector 2005 >> 5.145 (exclusief money transfers)

Tot en met 2004 vertoonde het aantal transacties gemeld door de wissel- en geldtransactiekantoren een dalende trend. In 2005 vindt er een trendbreuk plaats en stijgt het aantal meldingen licht met ruim 3%. Terwijl de kleinwisselkantoren ruim 300 minder meldingen deden, steeg het aantal bij de grootwisselkantoren met ruim 500. Het aandeel van de door de grootwisselkantoren gemelde transacties stijgt daarmee van 65% vorig jaar naar 73% in 2005. De gemiddelde meldtijd loopt net als vorig jaar verder terug voor de kleinwisselkantoren: van zeven dagen in 2004 naar vijf dagen in 2005. Voor de grootwisselkantoren is er echter sprake van een kleine stijging in de gemiddelde meldtijd: dit loopt op van 18 dagen in 2004 naar 19 dagen in 2005.

[B] Indicatorengebruik *ongebruikelijke* transacties wissel- en geldtransactiesector (exclusief money transfers)

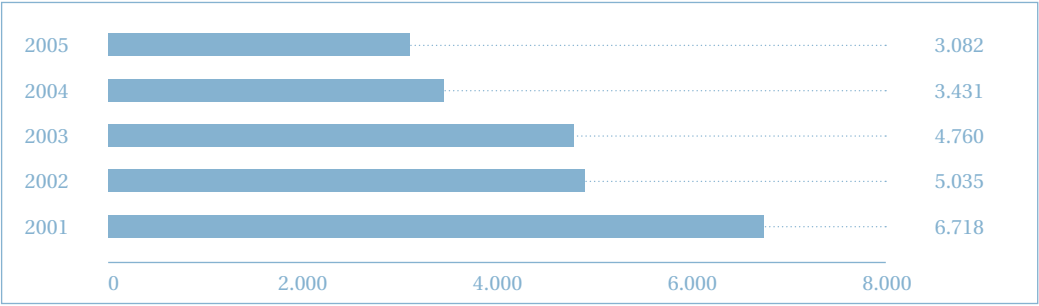
	2005		2004	
objectief >>	2.442	46%	4.030	79%
B133 wisseltransactie	1.822	34%	3.532	69%
overig	620	12%	498	10%
subjectief >>	2.851	54%	1.080	21%
B211 witwasvermoeden	2.284	43%	845	17%
B231 smurfen	565	11%	230	5%
overig	2	0%	5	0%
Totaal >>	5.293	100%	5.110	100%

Door afronding tellen percentages niet altijd exact op tot 100%.

Bij de wissel- en geldtransactiekantoren gelden – voor zover van toepassing – dezelfde indicatorenwijzigingen als bij de banken. Dat betekent dus dat alleen de indicatoren B111, B211 en B133 overblijven. Van de laatste indicator is de meldgrens verhoogd van € 10.000 naar € 15.000 en hij is nu ook van toepassing op wisselingen van kleine naar grote coupures. De B100 (risicolanden) is toegevoegd.

Opvallend ten aanzien van de cijfers is, dat de verhouding tussen objectieve en subjectieve indicatoren sterk wijzigt. Meldt de sector in 2004 nog vooral objectief (79%), in 2005 melden de wissel- en geldtransactiekantoren voor het eerst sinds de invoering van de meldplicht meer transacties onder een subjectieve indicator dan onder een objectieve indicator: respectievelijk 54% en 46%. Het subjectieve aandeel van de kleinwisselkantoren stijgt weliswaar van 54% naar 60% maar de verklaring voor de verschuiving, schuilt vooral in het anders melden door de grootwisselkantoren. Zij melden in 2005 49% objectief en 51% subjectief.

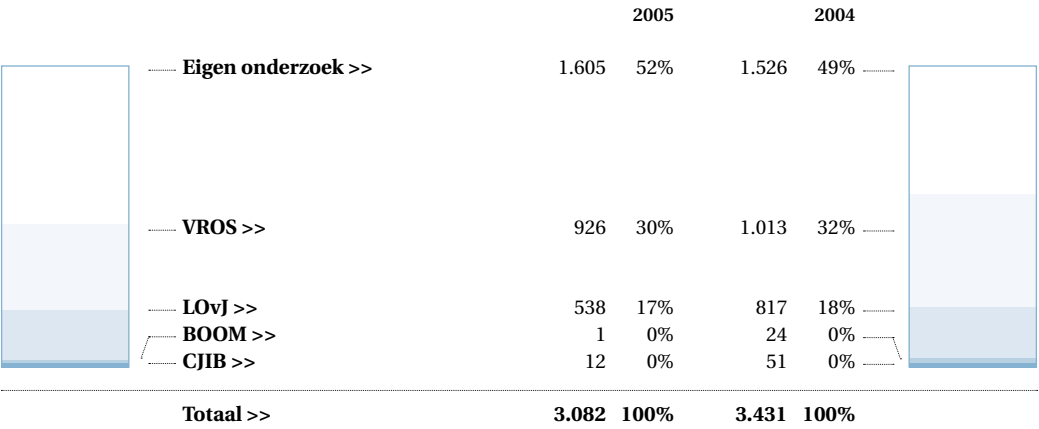
[C] **Aantal *verdachte* transacties wissel- en geldtransactiesector 2005 >> 3.082**
(exclusief money transfers)

De dalende trend van het aantal doormeldingen in deze sector zet door, zij het dat de daling van 10% in 2005 geringer is dan de daling het jaar daarvoor (28%). Voor eventuele doormelding komen alle ongebruikelijke transacties niet ouder dan vijf jaar in aanmerking. In de voorgaande jaren was steeds sprake van een daling in het aantal gemelde transacties, waardoor het totale aantal transacties in aanmerking komend voor eventuele doormelding, ook steeds kleiner werd. Mogelijk speelt het slinkende aanbod van transacties dat het Meldpunt verdacht kan verklaren een rol bij de daling van het aantal doormeldingen.

Bij de doorgemelde transacties gaat het in 69% van de gevallen om objectief gemelde transacties en is 31% gemeld onder een subjectieve indicator.

[D] **Doormeldreden *verdachte* transacties wissel- en geldtransactiesector**
(exclusief money transfers)

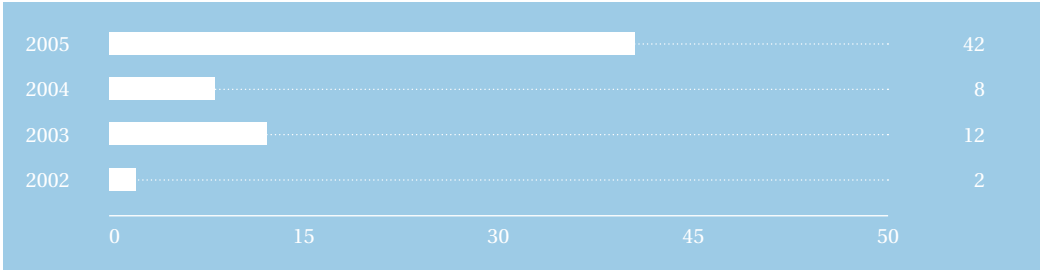

Door afronding tellen percentages niet altijd exact op tot 100%.

De verhoudingen van de doormeldredenen in 2005 blijven dicht bij die van 2004.

4 Traditionele melders – Overigen

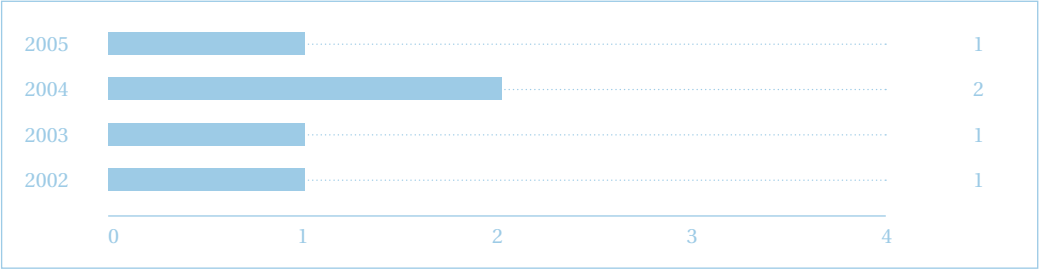
[A] Aantal *ongebruikelijke* transacties levensverzekeraar-, effectenbemiddelaar- en
assurantietussenpersoonsector 2005 >> 42

Voor de levensverzekeraars, effectenbemiddelaars en assurantietussenpersonen zijn in totaal zes indicatoren geschrapt. Het gaat om de L151, L152, L53, L154, L155 en de L251. De L211 en L111 zijn behouden en de L100 (risicolanden) is toegevoegd.

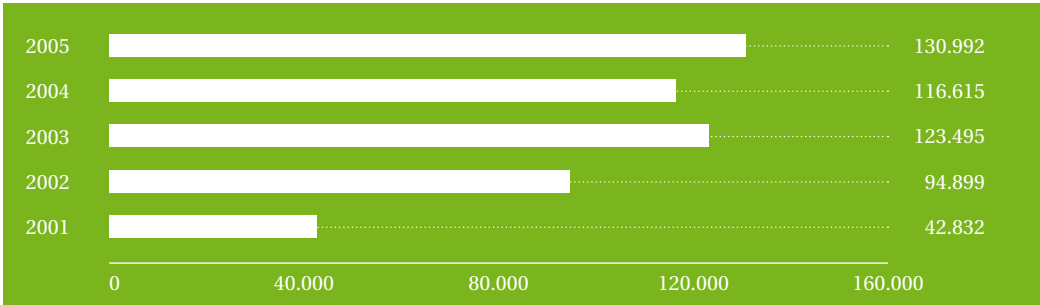
Ten aanzien van de levensverzekeraars is sprake van een relatief grote stijging van het aantal meldingen; dit verviervoudigt van 8 naar 40. Het Meldpunt heeft in 2005 geen transactie van deze meldgroep kunnen doormelden. Bij de twee andere meldergruppen treedt geen noemenswaardige wijziging op.

[B] **Aantal *verdachte* transacties levensverzekeraar-, effectenbemiddelaar- en
assurantietussenpersoonsector 2005 >> 1**

5 Money transfer aanbieders

[A] Aantal *ongebruikelijke* money transfers 2005 >> 130.992

In 2004 trad voor het eerst sinds de invoering van de meldplicht voor money transfers een daling op in het aantal meldingen (6%). Deze daling zet niet door, sterker nog, in 2005 is zelfs sprake van een stijging van ruim 12% ten opzichte van 2004.

De gemiddelde meldtijd voor objectieve meldingen bij de money transfer aanbieders is ten opzichte van 2004 gestegen van vijf naar zes dagen en zakt daarmee terug naar het niveau van 2003. Desalniettemin valt deze gemiddelde meldtijd nog ruim binnen de marges van de verplichte termijn van 14 dagen.

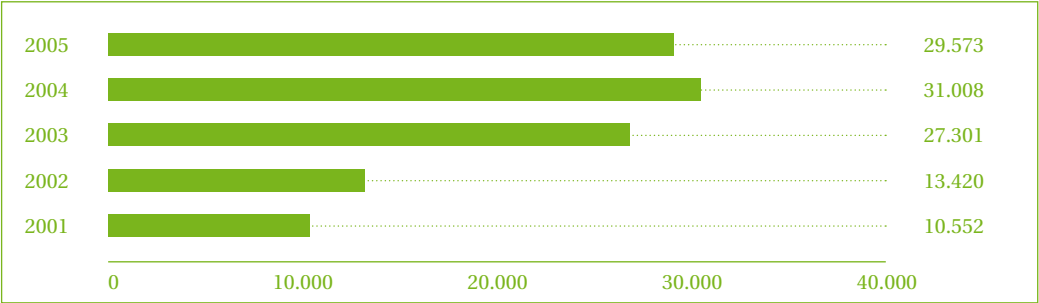
[B] Indicatorengebruik *ongebruikelijke transacties* money transfer aanbieders

	2005		2004	
objectief >>	108.452	82%	109.517	93%
T100 risicolanden	1.347	1%	0	0%
T111 politiemelding	29	0%	85	0%
T141 money transfer > € 2.000	107.076	81%	109.432	93%
subjectief >>	23.035	18%	7.825	7%
T211 witwasvermoeden	18.577	14%	2.826	2%
T231 smurfen	4.458	3%	4.999	4%
Totaal >>	131.487	100%	117.342	100%

Door afronding tellen percentages niet altijd exact op tot 100%.

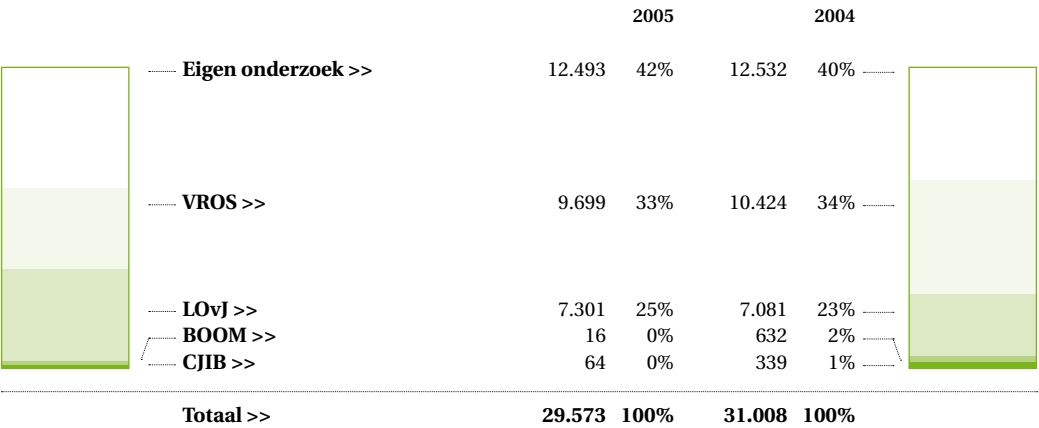
Ook voor de money transferaanbieders gelden sinds november 2005 gewijzigde indicatoren. De T231 is komen te vervallen en bij de objectieve indicatoren is de T100 (risicolanden) toegevoegd. Met betrekking tot de cijfers is vooral opvallend dat instellingen meer subjectief zijn gaan melden. In 2004 was hier ook reeds sprake van, zij het dat de verschuiving destijds minder groot was. De stijging in 2005 komt in zijn geheel door een groter aantal witwastransacties dat de instellingen melden.

[C] **Aantal *verdachte* money transfers 2005 >> 29.573**

Het aantal verdachte money transfers vertoont een daling van zo'n 5%.

[D] **Doormeldreden *verdachte* money transfers**

Opvallend is het bijna wegvallen van BOOM- en CJIB-doormeldingen, waarover reeds een opmerking is gemaakt bij de totaalcijfers. Een kleine stijging is te constateren bij het aantal LOvJ-doormeldingen. Eigen onderzoek is in 2005 de belangrijkste doormeldreden bij money transfers; dit leidt tot het doormelden van bijna 12.500 transacties.

[E] **Bedrag in € gemoeid met *verdachte* money transfers**

jaar	totaal	gemiddeld
2005	109.444.000	3.713
2004	114.353.000	3.688
2003	99.100.000	3.613
2002	52.693.000	3.890
2001	33.400.000	3.134
2000	11.576.000	2.536
1999	6.895.000	2.254

Bij de berekening van het totaalbedrag voor 2005 is gebruik gemaakt van de middenkoers van het jaar waarin de transactie is verricht.

Als gevolg van een daling van het aantal verdachte money transfers, is het totale bedrag gemoeid met deze verdachte geldstroom eveneens gedaald. Wel is het gemiddelde bedrag dat was betrokken bij de verdachte money transfers licht gestegen. Het hoogste bedrag betrokken bij een money transfer bedraagt in 2005 € 525.621 en wordt verzonden van Turkije naar Nederland. Het laagste bedrag is € 18 en betreft een subjectief gemelde money transfer die van Thailand naar Nederland wordt verstuurd.

[F] **Money transfers inkomend versus uitgaand 2005**

	ongebruikelijk	verdacht
vanuit Nederland	77%	71%
Bestemming top 4	Turkije Nigeria Indonesië China	Nederlandse Antillen Turkije Colombia Nigeria
naar Nederland	23%	29%
Herkomst top 4	Italië Verenigde Staten van Amerika Groot-Brittannië Duitsland	Italië Verenigde Staten van Amerika Duitsland Groot-Brittannië

Turkije staat in 2005 nog steeds op de eerste plaats bij de uitgaande ongebruikelijke money transfers. Opvallend is dat de Nederlandse Antillen uit deze Top 4 zijn verdwenen. Een nieuwkomer ten opzichte van 2004 is Nigeria, dat direct een tweede plaats bij de uitgaande ongebruikelijke money transfers heeft verworven. Het aantal ongebruikelijke money transfers naar Nigeria steeg met zo'n 6.500 transacties naar zo'n 10.500. Dit bestemmingsland komt ook in beeld bij de verdachte geldstromen, waar Nigeria op de vierde plaats staat. Deze geldstromen hebben in 2005 de bijzondere aandacht van het Meldpunt. Zo verricht het in 2005 een analyse op de geldstroom die naar of vanuit Nigeria zijn verstuurd, of die zijn verricht door personen met de Nigeriaanse nationaliteit. Enkele resultaten hiervan zijn vermeld in hoofdstuk 3. Verder valt op dat Indonesië in de Top 4 van bestemmingslanden van ongebruikelijke money transfers is verschenen. In 2005 bedraagt dit aantal ruim 7.000 en is hiermee meer dan verdubbeld ten opzichte van 2004. Bij de verdachte uitgaande money transfers is Suriname, dat vorig jaar nog op de vierde plaats stond, uit de Top 4 verdwenen. Deze geldstroom nam af van zo'n 1.200 transacties in 2004, naar ongeveer 800 in 2005.

Bij de herkomstlanden van de money transfers zijn geen grote veranderingen waar te nemen. Bij de ongebruikelijke money transfers is Duitsland van plaats gewisseld met Groot-Brittannië en bij de verdachte money transfers is de geldstroom vanuit de Verenigde Staten op de eerste plaats komen te staan ten koste van Italië.

Enkele andere opvallende wijzigingen in de geldstromen, die niet voorkomen in de Top 4, zijn:

- de geldstroom van ongebruikelijke money transfers naar de Filippijnen; deze stijgt van zo'n 2.900 in 2004 naar zo'n 5.400 in 2005;
- de geldstroom van ongebruikelijke money transfers naar Spanje; deze stijgt van zo'n 2.200 in 2004 naar 3.200 in 2005;
- de geldstroom van ongebruikelijke money transfers naar de Dominicaanse Republiek; deze daalt van zo'n 3.000 in 2004 naar 2.100 in 2005.

Waar mogelijk zal de FIU-NL het komend jaar nader onderzoek verrichten op fluctuaties in de geldstromen. De FIU-NL ontwikkelt momenteel een standaardanalyse, die het mogelijk maakt om de uitgaande en inkomende geldstromen te monitoren. Dit schept de mogelijkheid om in een vroeg stadium wijzigingen in de geldstromen te detecteren en te onderwerpen aan nader onderzoek.

6 Handelaren in zaken van grote waarde

[A] Aantal *ongebruikelijke* en *verdachte* transacties handelaarsector

Handel in	2005		2004	
	ongebruikelijk	verdacht	ongebruikelijk	verdacht
Voertuigen	13.499	1.057	16.499	831
Edelmateriaal	85	23	97	71
Schepen	113	4	255	10
Antiek	63	1	15	0
Kunst	7	1	15	3
Totaal	13.767	1.086	16.881	915

Het Meldpunt is verheugd te kunnen constateren dat ten aanzien van de gemiddelde meldtijd, de handelaren in zaken van grote waarde een enorme sprong voorwaarts maken. Stond de gemiddelde meldtijd vorig jaar nog op 48 dagen, dit jaar doen de handelaren er gemiddeld 19 dagen over om een ongebruikelijke transactie te melden. Ondanks het feit dat deze meldtijd nog altijd buiten de norm van 14 dagen valt, is het Meldpunt zeer tevreden met deze progressie.

De handelaren in zaken van grote waarde melden in 2005 zo'n 18% minder dan het jaar ervoor. Grootste daler in absolute aantallen is de meldgroep autohandelaren. Bij deze melder groep constateert het Meldpunt een daling van precies 3.000 meldingen. Een andere grote daler is de groep scheeps-handelaren; zij melden in 2005 ruim de helft minder.

Het aantal doormeldingen van verdachte transacties is in 2005 wederom gestegen. Het aantal ligt bijna 20% hoger dan vorig jaar. Dit lijkt opmerkelijk, gezien het feit dat het aantal meldingen afgelopen jaar gedaald is. Feit is echter dat het Meldpunt in een meldjaar dikwijls transacties doormeldt, die uit een ander registratiejaar afkomstig zijn. Zo dateert 60% van het aantal verdachte transacties dat het Meldpunt in 2005 doormeldt, uit eerdere jaren.

[B] Indicatorengebruik *ongebruikelijke* transacties handelaarsector

		2005		2004	
	objectief >>	13.668	99%	16.787	99%
	H111 politiemelding	0	0%	1	0%
	H141 contante aankopen > € 15.000	13.623	99%	16.769	99%
	H142 niet wettige betaalmiddelen	45	0%	17	0%
	overig	0	0%	0	0%
	subjectief >>	100	1%	95	1%
	H211 witwasvermoeden	57	0%	31	0%
	H231 smurfen	43	0%	64	0%
Totaal >>		13.768	100%	16.882	100%

Door afronding tellen percentages niet altijd exact op tot 100%.

Bij de handelaren in zaken van grote waarde zijn de indicatoren per 1 november 2005 als volgt gewijzigd: de H111, H141 en de H211 zijn behouden, de overige indicatoren zijn komen te vervallen.

In 2005 vindt er geen opmerkelijke verschuiving plaats ten aanzien van het indicatorengebruik. De verhouding tussen het gebruik van subjectieve en objectieve indicatoren blijft gelijk; het grootste deel van de meldingen komt binnen onder de H141-indicator.

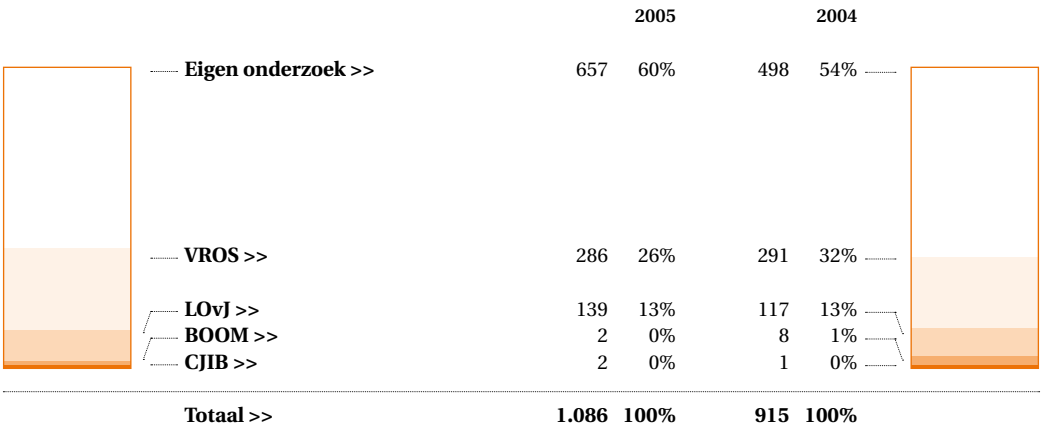
[C] **Bedrag in € gemoeid met *verdachte* grote waarde transacties**

	2005	2004
Voertuigen	37.326.500	55.744.000
Edelmateriaal	765.500	2.441.000
Schepen	139.000	322.500
Antiek	15.000	0
Kunst	7.500	1.046.500
Totaal	38.253.500	59.554.000

Bij de berekening van het totaalbedrag voor 2005 is gebruik gemaakt van de middenkoers van het jaar waarin de transactie is verricht.

Het bedrag dat in 2005 in totaal gemoeid is met de verdachte handelarentransacties, daalt ten opzichte van het jaar 2004. Het hoge bedrag van vorig jaar, had echter voor een groot deel te maken met een autohandelaar die een politiemelding deed vanwege een grootschalige fraude die zich binnen het bedrijf had voorgedaan. Wanneer we deze transactie buiten beschouwing laten, ligt het totaalbedrag in 2005 zo'n vijf miljoen boven dat van 2004. Het gemiddelde transactiebedrag in 2005 daalt wel enigszins ten opzichte van vorig jaar. Het zakt van € 40.600 in 2004 naar € 35.300 in 2005.

[D] **Doormeldreden *verdachte* transacties handelaarsector**

Door afronding tellen percentages niet altijd exact op tot 100%.

Het aantal doormeldingen op basis van eigen onderzoek stijgt fors. Dit is terug te zien bij het groter gemiddelde aantal transacties dat de dossiers bevatten. Hierbij is een enkele uitschieter. Zo bevat één bepaald dossier in 2005 maar liefst 99 handelarentransacties. Het grootste dossier in 2004 bevatte 49 transacties.

7 Vrije beroepsbeoefenaars

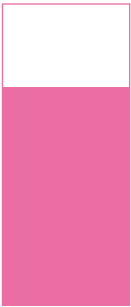
[A] Aantal ongebruikelijke en verdachte transacties beroepsbeoefenaarsector

Sector	2005		2004	
	ongebruikelijk	verdacht	ongebruikelijk	verdacht
Accountants	39	20	54	28
Advocaten	16	5	18	11
Bedrijfseconomisch adviseurs	18	8	5	2
Belastingadviseurs	9	1	4	1
Bemiddelaars in onroerende zaken	0	0	0	1
Makelaars in onroerend goed	7	7	2	3
Notarissen	131	80	59	27
Onafhankelijk juridisch adviseurs	0	1	1	0
Trustmaatschappijen	7	4	2	2
Totaal	227	126	145	75

Het aantal in 2004 doorgemelde transacties bevat ook enkele transacties die in 2003 als ongebruikelijk zijn geregistreerd.

In het tweede volledige jaar dat de meldplicht voor vrije beroepsbeoefenaars geldt, ligt het aantal meldingen dat het Meldpunt ontvangt fors hoger dan in 2004. Met betrekking tot de ongebruikelijke transacties is de verhouding tussen het aandeel uitgevoerde en voorgenomen transacties gelijk aan dat van vorig jaar; 83% is uitgevoerd en 17% is voorgenomen. In 2005 heeft het Meldpunt 126 transacties van de vrije beroepsbeoefenaars kunnen doormelden. Dit is een stijging van 68% ten opzichte van het aantal in 2004.

[C] Indicatorengebruik ongebruikelijke transacties beroepsbeoefenaarsector

		2005		2004	
	objectief >>	62	27%	38	26%
	V111 politiemelding	4	2%	3	2%
	V141 contante betalingen > € 15.000	58	26%	35	24%
	subjectief >>	165	73%	109	74%
	V211 witwasvermoeden	148	65%	103	70%
	V231 smurfen	17	7%	6	4%
	Totaal >>	227	100%	147	100%

Ten aanzien van de indicatoren die gelden voor de vrije beroepsbeoefenaars is weinig veranderd na de herziening van het indicatorenstelsel. Bij deze sector zijn alle indicatoren behouden, behalve de V231. Het aandeel subjectief gemelde transacties is in 2005 vrijwel hetzelfde als in 2004, ongeveer driekwart van het totaal. Ook op het niveau van indicatoren zijn er geen grote wijzigingen, al stijgt het aantal meldingen op basis van de smurfindicator in 2005 enigszins ten opzichte van het jaar daarvoor.

[B] **Totaalbedrag in € gemoeid met verdachte transacties beroepsbeoefenaarsector**

Sector	2005	2004
Accountants	7.076.300	6.665.400
Advocaten	5.009.500	163.300
Bedrijfseconomisch adviseurs	9.190.600	148.900
Belastingadviseurs	5.000	0
Bemiddelaars in onroerende zaken	0	70.000
Makelaars in onroerend goed	928.000	345.300
Notarissen	38.653.400	101.529.100
Onafhankelijk juridisch adviseurs	20.000	0
Trustmaatschappijen	43.626.800	0
Totaal	104.509.500	108.922.000

Bij de berekening van het totaalbedrag voor 2004 is gebruik gemaakt van de middenkoers van het jaar waarin de transactie is verricht.

Het totaalbedrag van de doorgemelde transacties ligt iets lager dan in 2004. Opvallend is het grote aandeel in het totaal bedrag gevormd door doorgemelde transacties van trustmaatschappijen (42%), terwijl in 2004 van deze melder alleen voorgenomen transacties konden worden doorgemeld. Dit wordt vooral veroorzaakt door één melding van iets meer dan € 43 miljoen. Verwonderlijk zijn deze hoge bedragen overigens niet, gezien het feit dat in de trustsector nu eenmaal omvangrijke bedragen omgaan.

8 Overheid

[A] **Aantal ongebruikelijke en verdachte transacties overheidssector**

Sector	2005		2004	
	ongebruikelijk	verdacht	ongebruikelijk	verdacht
Douane	366	118	120	14
Belastingdienst	100	63	166	36
Toezichthouders	6	4	0	0
Totaal	472	185	286	50

In 2005 zien we een verdrievoudiging van het aantal douanemeldingen. Dit is een enorme toename, waarvan de oorzaak enerzijds ligt bij de douane, die zich afgelopen jaar sterker heeft toegelegd op de controle van geldkoeriers. Daarnaast constateert de douane eenvoudigweg dat het aantal geldkoeriers dat de Nederlandse grenzen passeert, is toegenomen in 2005. Hierdoor stijgt uiteraard het aantal douanemeldingen.

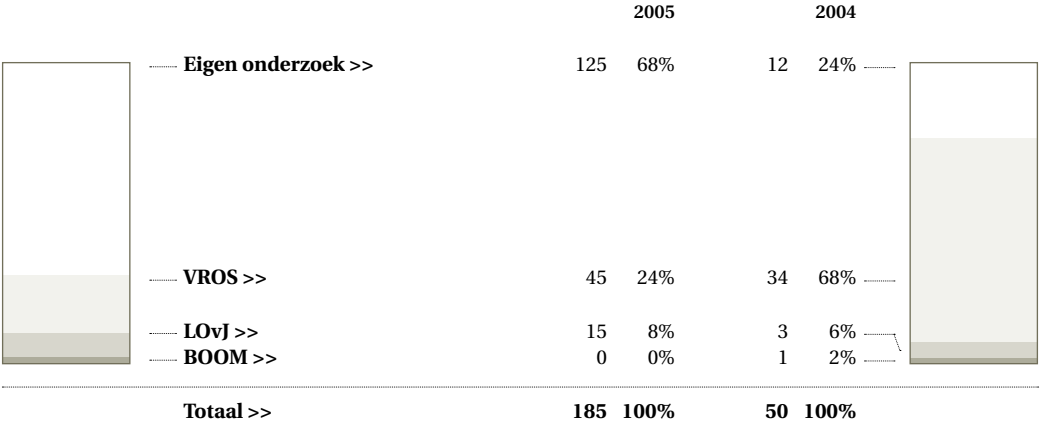
[B] **Bedrag in € gemoeid met verdachte transacties overheidssector**

	2005	2004
Douane	9.882.500	3.869.000
Belastingdienst	38.101.000	42.653.000
Toezichthouders	200.000	0
Totaal	48.183.500	46.522.000

Bij de berekening van het totaalbedrag voor 2005 is gebruik gemaakt van de middenkoers van het jaar waarin de transactie is verricht.

Het aantal verdachte douanetransacties in 2005 ligt aanmerkelijk hoger dan in 2004. Dit is voor een groot deel te danken aan het feit dat het Meldpunt in 2005 aandacht aan deze meldingen besteedt en meer douanemeldingen in onderzoek neemt dan in afgelopen jaren. Dit blijkt duidelijk uit de cijfers in de onderstaande tabel; maar liefst 68% van de verdachte transacties meldt het Meldpunt door op basis van eigen onderzoek en 24% van de transacties op basis van een match met het VROS-bestand. In 2004 lagen deze percentages precies andersom.

[C] **Doormeldredenen verdachte transacties overheidssector**

Door afronding tellen percentages niet altijd exact op tot 100%.

Colofon**Ontwerp**

Vorm Vijf Ontwerpteam, Den Haag

Druk

Koninklijke drukkerij Broese & Peereboom B.V., Breda

Uitgave

Juni 2006

in haar relatiemanagement. Van de melders verwacht de FIU-NL daarbij, dat zij er alles aan zullen doen de kwaliteit van de meldingen zo hoog mogelijk te houden en waar nodig te verbeteren.

Een andere randvoorwaarde is een voldoende hoeveelheid gegevens; gezien het feit dat strategische analyse is gebaseerd op grote aantallen meldingen, nemen de mogelijkheden tot strategische analyse af wanneer een (drastische) afname van het aantal meldingen plaatsvindt. De herziening van het indicatorenstelsel per 1 november 2005, dat onder meer is gericht op een lastenreductie voor de meldende instellingen, beoogt een dergelijk drastische afname en lijkt daarin voor wat betreft de bancaire sector te slagen (zie onderdeel Kengetallen). Dit soort afnames kunnen niet zonder gevolgen blijven voor de toepassing van strategische analyse en innovatieve technieken als datamining.

4

Onderzoek

Criminaliteit heeft veelal financiële of materiële verrijking als oogmerk.

Wil de crimineel de verworven financiële of andere waardevolle middelen legitiem aanwenden en gebruiken in het reguliere handels- en geldverkeer, dan zal een proces van witwassen vrijwel altijd plaatsvinden. Bij criminaliteitsvormen die niet per sé verrijking tot oogmerk hebben, zoals terrorisme, spelen desondanks financiële aspecten een evidente rol. Rekrutering, reisbewegingen, buitenlandse trainingskampen, de voorbereiding van aanslagen, al deze zaken vereisen financiële middelen om te kunnen slagen.

Het standaard betrekken van financiële gegevens in opsporingsonderzoeken ligt daarom zeer voor de hand. Financiële informatie kan fungeren als sturingsinformatie maar ook als intelligence op basis waarvan bijvoorbeeld relaties tussen personen kunnen worden vastgesteld. Daarnaast kan financiële informatie als bewijsmiddel tegen een verdachte worden ingezet en speelt het bij het ontnemen van wederrechtelijk verkregen voordeel een grote rol.

Ondanks het feit dat het belang van het gebruik van financiële informatie evident lijkt, constateert het Meldpunt dat nog niet bij alle politiekorpsen in Nederland het gebruik van MOT-informatie volledig is ingedaald. Het is ook niet vreemd dat meer gebruik van transactie-informatie in de opsporing één van de belangrijkste doelen van de reorganisatie vormt. Eén van de manieren waarop de FIU-NL deze doelstelling wil realiseren, is door bij het verrichten van onderzoek op ongebruikelijke transacties, zoveel mogelijk rekening te houden met de wensen en behoeften van de opsporing.

Dit hoofdstuk richt zich op het proces van het onderzoeken en de nieuwe mogelijkheden op dit gebied. Het hoofdstuk sluit af met een paragraaf over de aanpak van terrorisme(financiering).

4.1 ONDERZOEKSACTIVITEITEN EN PROJECTEN IN 2005 Een kernactiviteit van het Meldpunt is het verrichten van financieel onderzoek op de ongebruikelijke transacties. In 2005 leidden de onderzoeksactiviteiten van het Meldpunt tot bijna 38.500 doorgemelde transacties. Hiermee bedraagt het totale aantal transacties dat het Meldpunt de afgelopen vijf jaar verdacht heeft verklaard en aan de opsporing beschikbaar heeft gesteld ruim 162.000.

ONDERZOEKSMETHODEN Zoals ook blijkt uit het onderdeel Kengetallen, heeft het Meldpunt verschillende methoden gebruikt om transacties te onderzoeken en indien daartoe aanleiding bestond, verdacht te verklaren. Ten eerste heeft het Meldpunt eigen onderzoek op de transacties verricht. Dit leidde de afgelopen drie jaar tot bijna de helft van alle doormeldingen. Eigen onderzoek is uitgevoerd aan de hand van typologieën of bijvoorbeeld naar aanleiding van mediaberichtgeving. Ook doormeldingen naar aanleiding van MBA-sessies vallen onder de noemer eigen onderzoek. Tijdens deze sessies worden op basis van criteria, die zijn afgestemd op de behoefte van de politieregio's, recent gemelde transacties geselecteerd en vervolgens in onderzoek genomen, gebruikmakend van een ruimte met extra faciliteiten en diverse relevante gegevensbestanden.

Ten tweede heeft vrijwel dagelijks een automatische match plaatsgevonden van de nieuw binnengekomen transacties met het VROS-bestand. In 2005 kwamen er per dag gemiddeld zo'n 700 nieuwe transacties binnen bij het Meldpunt. Het VROS-bestand bevat subjecten die onder de aandacht staan van Criminele Inlichtingen Eenheden of die voorkomen in een lopend opsporingsonderzoek. Periodiek heeft er een zogenoemde rematch plaatsgevonden, waarbij de gehele MOT-database met het VROS-bestand is gematched. Voor het actueel houden van dit bestand zijn de opsporingsdiensten zelf verantwoordelijk. De automatische matches leverden de laatste drie jaar steeds ongeveer een derde van de doormeldingen op.

Ten derde heeft het Meldpunt onderzoek op haar database verricht op basis van LOvJ-verzoeken, die opsporingsdiensten hebben ingediend. Middels deze verzoeken konden zij bij het Meldpunt navraag doen naar eventuele aanwezige informatie over (rechts)personen, die zij in onderzoek hadden of mogelijk wilden nemen. Ruim 20% van de doorgemelde transacties in de laatste drie jaar kende deze basis van doormelding.

Ten slotte heeft periodiek een match plaatsgevonden met gegevensbestanden die het CJIB en het BOOM aanleverden, wat ook elk jaar tot nieuwe doormeldingen heeft geleid.

De FIU-NL handhaaft alle hierboven genoemde methoden van onderzoek.

PROJECTEN EN SAMENWERKING In 2005 werkte het Meldpunt samen met verschillende opsporingsdiensten, soms in projectvorm. In de volgende alinea's staat een aantal voorbeelden van dergelijke samenwerking beschreven.

Rotterdam-Rijnmond De ondertekening van een convenant, door de regiopolitie Rotterdam-Rijnmond, het BLOM en het Meldpunt halverwege het jaar 2004, vormde het startsein voor een intensieve samenwerking. In het convenant legden de partijen vast dat zij zich committeren aan een zo efficiënt mogelijke aanpak van de verdachte transacties vanuit en naar de regio Rotterdam-Rijnmond. Dit als uitvloeisel van een onderzoek naar verdachte transacties, waaruit bleek dat ongeveer de helft van de verdachte geldstroom naar de Nederlandse Antillen een relatie had met het werkgebied van het korps Rotterdam-Rijnmond. Met het convenant stelden de partijen zich tot doel de ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel te bevorderen, verplaatsingen in het witwastraject vast te stellen en de overlast door Antillianen in het werkgebied van het politiekorps terug te dringen. De werkwijze houdt in dat het Meldpunt verdachte transacties selecteert en clustert naar dadergroepen en vervolgens via het BLOM verstrekt aan het Rotterdamse korps. Wanneer een subject in beeld komt bij een opsporingsonderzoek, levert de financiële informatie direct een relatie op met het gronddelict. Zodra voldoende bewijs bestaat, verricht een HARM-team op de Nederlandse Antillen of in Nederland de aanhouding en kan de verdachte worden vervolgd voor witwassen en eventueel voor het gronddelict (meestal de handel in verdovende middelen).

De samenwerking, ook wel het 'Rotterdamse model' genoemd, is een groot succes gebleken. Het eerste half jaar na de inwerkingtreding van het convenant pakte het Rotterdamse politiekorps maar liefst tien onderzoeken op, verrichtte het 50 aanhoudingen en nam het in totaal zo'n half miljoen euro in beslag.

Ook over het afgelopen jaar meldt de Rotterdamse regiopolitie weer goede resultaten: van de tien onderzoeken die het korps in 2004 opstartte, heeft het er in 2005 vier afgerond. Bij deze onderzoeken waren zo'n 1.900 verdachte transacties betrokken ter waarde van bijna acht miljoen euro. In 2005 is het korps ook vier nieuwe onderzoeken gestart, waarbij ruim 600 transacties ter waarde van bijna zeven miljoen euro betrokken zijn. Daarnaast heeft Rotterdam-Rijnmond in 2005 voor zo'n € 750.000 aan goederen en contanten in beslag genomen en heeft het vijf aanhoudingen verricht. Verder meldt het Rotterdamse korps dat het nog ruim 800 verdachte transacties in voorbereiding heeft, ter waarde van zo'n drie miljoen euro.

Gezien de uitstekende resultaten die zijn behaald met het Rotterdamse model, besloten betrokkenen – ditmaal de FIU-NL en de Regionale Recherchedienst van het korps Rotterdam-Rijnmond – om na het aflopen van het eerste convenant eind 2005, een nieuwe samenwerkingsovereenkomst te sluiten.

Dit convenant, getekend op 4 januari 2006, regelt de samenwerking voor een periode van twee jaar. Een belangrijke noviteit ten opzichte van het oude convenant is, dat partijen zich er niet alleen ertoe verbinden om verdachte transacties naar de Nederlandse Antillen aan te pakken, maar ook die naar de Dominicaanse Republiek. De reden hiervoor is, dat uit operationele onderzoeken een duidelijke samenhang is gebleken tussen subjecten afkomstig uit de Nederlandse Antillen en de Dominicaanse Republiek.

Een partij die overigens niet in het convenant terug te vinden is, maar wel een belangrijke bijdrage levert aan de samenwerking is het Antilliaanse meldpunt. Mede dankzij een vlotte informatie-uitwisseling met collega's aldaar, kan de politie handelen met een snelheid die noodzakelijk is bij dit soort operaties.

De samenwerking met Rotterdam-Rijnmond heeft nog een andere uitbreiding ondergaan. Na de zeer positieve resultaten is in Rotterdam separaat een extra convenant gesloten tussen de politie, het OM en de korpsbeheerder. Dit maakt gegevensuitwisseling en samenwerking tussen de Sociale Dienst en de politie, onder het gezag van de zaakofficier voor HARM-zaken, mogelijk. De Sociale Dienst stelt hierbij de gegevens beschikbaar aan het korps in Rotterdam, die deze gegevens verstrekt aan de FIU-NL voor een match met de hier aanwezige transacties. Het betekent in feite een uitbreiding van het Rotterdam-project, specifiek gericht op Antillianen die ook een uitkering ontvangen. Het Meldpunt en BLOM konden door bestandsvergelijking in deze nieuwe situatie in 2005 al ruim 500 dossiers genereren. In maart 2006 is een multidisciplinair team samengesteld, bestaand uit medewerkers van het Rotterdamse HARM-team en de sociale recherche, om deze dossiers op te pakken. De politie richt zich primair op de opsporing van personen en organisaties gericht op de handel in verdovende middelen. De Sociale Dienst handelt met het oogmerk de rechtmatigheid van de verstrekking van uitkeringen te onderzoeken, uitkeringsfraude tegen te gaan en onrechtmatig verkregen uitkeringen terug te vorderen en te beboeten. De samenwerking heeft in 2006 al weer geleid tot de ontdekking van een aantal drugstransporten. Deze resultaten zijn veelbelovend.

Een laatste vermeldenswaardige ontwikkeling in dit verband is dat het HARM-team in Rotterdam, waarmee wordt samengewerkt, in 2006 wordt uitgebreid met extra financiële experts.

BFER en DNR Ook op een andere manier is het Meldpunt actief in de strijd tegen de handel in verdovende middelen. Geldstromen naar Zuid-Amerika (al dan niet indirect) en bepaalde transacties van personen uit Zuid Amerika kregen in 2005 speciale aandacht. Bekend is dat

Colombia met zijn drugskartels, de omvang van de cocaïne productie en aanverwante criminaliteit een sterke aantrekkingskracht heeft op de criminele groepen. Ook Nederland speelt een rol als het gaat om de invoer en doorvoer van verdovende middelen. Het is niet voor niets dat het Meldpunt en het BLOM de afgelopen jaren capaciteit hebben vrijgemaakt voor een samenwerking met het BFER van de regiopolitie Amsterdam-Amstelland en de Nationale Recherche Midden Nederland op dit terrein. Interessant gegeven hierbij is, dat veel van de opsporingsonderzoeken werden opgestart naar aanleiding van analyses van het BLOM en het Meldpunt. De casus op pagina 44-45 in dit Jaaroverzicht beschrijft deze resultaten en laat zien dat de samenwerking met het BLOM en het Meldpunt voor maar ook tijdens de opsporingsonderzoeken een belangrijke rol speelde. Zij voorzagen de rechte teams op een snelle en directe manier van financiële informatie, die te relateren was aan een omvangrijk netwerk van geldkoeriers, -wisselaars en -verzenders. Door nauw samen te werken binnen de ruimte die de MBA biedt, kon het Meldpunt op een eenvoudige en snelle manier transacties verdacht verklaren. De korte lijnen, het meedraaien in de onderzoeken door het BLOM en het kennis kunnen nemen van onderzoeksinformatie en subjecten, hebben bijgedragen aan de identificatie van eerder nog onbekende personen en aan het inzichtelijk maken van criminele netwerken.

De samenwerking heeft overigens niet alleen directe operationele waarde maar levert ook tactische aanwijzingen en sturingsinformatie op. Financiële informatie van het Meldpunt en het BLOM toonde in 2005 bijvoorbeeld opvallende geografische verschuivingen aan van door Colombianen verrichte transacties binnen Nederland. Dergelijke informatie maakt het mogelijk alle betrokken opsporingsdiensten te informeren en een verschuiving van aandacht en inzet binnen de opsporingsdiensten en de FIU-NL te realiseren.

Ten slotte zijn in 2005 ook andere stappen gezet om de aanpak van criminaliteit verbonden aan de handel in harddrugs vanuit Colombia te versterken. Volgend op een bezoek van minister Donner van Justitie aan Zuid-Amerika in 2005, is op het hoogste niveau besloten tot een operationele samenwerking met de Colombiaanse FIU. Eind 2005 is een Memorandum of Understanding (MOU) ondertekend en thans wordt onderzocht op welke wijze concreet invulling kan worden gegeven aan de MOU.

KMar en Douane Als het gaat om geldkoeriers bestaat er voorts een bijzondere operationele relatie tussen het Meldpunt en de KMar, alsmede tussen het Meldpunt en de Douane. Bij geldkoeriers gaat het om personen die fysiek (criminele) gelden verplaatsen. De relatie met de KMar is in die zin bijzonder, dat deze organisatie niet alleen informatie over geldkoeriers verstrekt aan het Meldpunt maar als opsporingsdienst ook verdachte transacties kan ontvangen c.q. opvragen. Van de Douane ontvangt het Meldpunt na onderzoek en door tussenkomst van het Kenniscentrum Witwassen, ressorterend onder de FIOD-ECD, meldingen over geldkoeriers.

Al eerder heeft het Meldpunt de risico's verbonden aan het fenomeen geldkoeriers benoemd. Het lijkt er op dat het probleem rond de geldkoeriers zich in 2005 nog duidelijker heeft gemanifesteerd. Verschillende gegevens geven hier aanleiding toe. Zo is het aantal douanemeldingen in 2005 verdrievoudigd ten opzichte van 2004. Het aantal verdachte douanemeldingen is zelfs vertienvoudigd. Dit laatste heeft overigens ten dele te maken met het feit dat in 2005 meer onderzoek is verricht naar de douanemeldingen. Daarnaast signaleert de KMar een stijging

van de hoeveelheid geld dat zij in beslag heeft genomen. Dit bedrag stijgt in 2005 met 80% naar een bedrag van ruim € 5,6 miljoen. De KMar rapporteert dat alweer voor ruim € 1,2 miljoen in beslag werd genomen gedurende de eerste vijf weken van 2006.

De KMar heeft in 2005 aan zowel het Meldpunt als aan het BLOM informatie over verdachte geldkoeriers verstrekt. Het BLOM ontving rechtstreekse meldingen over geldkoeriers, die het waar mogelijk uitzette bij verschillende opsporingsdiensten. Het Meldpunt ontving informatie van de KMar in de vorm van namenlijsten van geldkoeriers, die het heeft vergeleken met de database.

In 2005 heeft het Meldpunt in totaal 1.121 verdachte transacties naar de KMar doorgemeld. Hiermee bevindt de KMar zich in de top 6 van grootste afnemers van verdachte transacties. In zo'n 20% van de gevallen was de doormelding vanwege een LOvJ-verzoek, dat vanuit de KMar was ingediend. Dit is niet verwonderlijk, gezien het feit dat MOT-informatie dikwijls ondersteunend is bij een strafrechtelijk onderzoek van de KMar. Gegevens van het Meldpunt verschaffen informatie, die soms moeilijk of onmogelijk op andere wijze te verkrijgen is. De casus op pagina 38-39 van dit Jaaroverzicht geeft hiervan een goede illustratie.

Unit Noordoost-Nederland en het Kenniscentrum Mensenhandelen Mensensmokkel Een geheel ander terrein waar het Meldpunt in 2005 initiatieven heeft genomen, is dat van de mensenhandel en mensensmokkel. De eerste voorbereidingen zijn getroffen voor een intensieve samenwerking met de Unit Noordoost-Nederland van de DNR en het Kenniscentrum Mensenhandel en Mensensmokkel. Het doel is te komen tot een samenwerking waarbij de FIU-NL informatie aanlevert over aan mensenhandel/-smokkel gerelateerde geldstromen, dat kan dienen als sturingsinformatie, bewijs of startinformatie in pre-weegdocumenten.

4.2 VERANDERINGEN IN ONDERZOEKSMETHODEN De ervaring op het gebied van onderzoek en samenwerking van de afgelopen jaren wil de FIU-NL verankeren in de nieuwe organisatie. Ook liggen voor de nieuwe organisatie meer dan genoeg kansen om het onderzoek nieuwe impulsen te geven. De FIU-NL wil hierin zoveel mogelijk aansluiten bij de behoefte van de opsporing maar bouwt daarnaast ook ruimte in voor het zelfstandig initiëren van onderzoek en het aanbieden van de resultaten hiervan aan de opsporing.

MEER INBRENG VAN DE OPSPORING ZELF De FIU-NL vindt het van belang de opsporing meer dan voorheen te betrekken bij haar werkzaamheden. In beginsel voorziet de FIU-NL vier manieren om dit te realiseren.

Ten eerste wil zij informatie over de prioriteiten en aandachtsterreinen van de opsporingsdiensten verzamelen. Op basis van deze gegevens kan de FIU-NL een afgewogen keuze maken met betrekking tot de aandachtsterreinen van haar onderzoek.

Ten tweede streeft de FIU-NL ernaar om meer kennis te nemen van tactische analyses en operationele informatie uit concrete opsporingsonderzoeken. Zij kan namelijk uitgebreider onderzoek doen als zij over meer van dergelijke informatie beschikt. Een goede en volledige informatie-uitwisseling tussen een opsporingsdienst en de FIU-NL bij de start of tijdens een opsporingsonderzoek, is daarmee een belangrijk facet van verbeterde samenwerking. Terugkoppeling van opsporingsdiensten over het al dan niet gebruik maken van doorgemelde transacties en de wijze waarop zij dit doen, is voor de FIU-NL een vergelijkbare bron van informatie. Kortom: hoe meer informatie de opsporing aanlevert, des te meer aanknopingspunten de FIU-NL heeft op basis waarvan het informatie kan vinden in haar database.

In een koffer treft de KMar een plastic tas aan met ruim € 100.000 in contanten. Eigenaar van de koffer is een 25-jarige man met de Ghanese nationaliteit. De KMar vertrouwt het niet en houdt de man aan op verdenking van witwassen. In het verhoor dat hierop volgt, verklaart de man dat hij student is en een paar dagen met vakantie is geweest in Nederland. Het geld beweert hij te hebben meegekregen van een man uit Togo. Dit geld was hem toevertrouwd met als doel er vrachtwagens van te kopen in Nederland. De ‘student’ heeft echter geen geschikte auto’s kunnen vinden en hij vertelt tijdens het verhoor eigenlijk helemaal geen verstand van auto’s en het exporteren daarvan te hebben. Het Bureau Financiële Recherche van de KMar stuurt de gegevens door aan

het BLOM met het verzoek tot een LOvJ-bevraging. Groot is de verrassing wanneer blijkt dat de persoon in kwestie gedurende de paar dagen dat hij in Nederland is geweest, maar liefst £ 75.000 heeft omgewisseld naar euro's. Hierover heeft de man tijdens zijn uitgebreide verhoor niets verklaard. Met behulp van de MOT-melding gecombineerd met de verklaringen van de verdachte komen hier vermoedelijk de eerste twee fasen van witwassen in beeld. De wisseltransactie duidt op de plaatsingsfase, waarbij het door middel van criminele activiteiten verdiende geld voor de eerste maal wordt ingebracht in het financiële stelsel. De reis van de verdachte past in de versluieringsfase, waarbij het spoor van geld middels allerlei constructies en verplaatsingen vertroebeld wordt.

Ten derde beoogt de FIU-NL deskundigen uit de opsporing te betrekken bij het beoordelen van (vooraf geselecteerde) clusters van transactie-informatie. De rol van de deskundige bestaat eruit te adviseren over de wijze waarop bepaalde transactie-informatie wel of niet te relateren is aan bepaalde criminaliteitsvormen. Dit kan helpen bij het verdacht bepalen van transacties en levert tegelijkertijd kennis op voor toekomstig onderzoek, het informeren van melders en het ontwikkelen van kennisproducten.

Ten slotte beoogt de FIU-NL met meer opsporingsdiensten projectmatig samen te werken. De in de vorige paragraaf beschreven succesvolle projecten lieten al enkele mogelijkheden zien van de brede bruikbaarheid van transactie-informatie. De FIU-NL zal bij dergelijke projecten de expertise inzetten van medewerkers uit de gehele breedte van de organisatie. Met betrekking tot projectmatige samenwerking zijn een aantal voordelen te benoemen:

- de door de FIU-NL te onderzoeken subjecten of thema's zijn actueel en de snelheid van het aanleveren van relevante transactie-informatie is hoog, mede door de nauwe betrokkenheid van aangewezen accountmanagers en het voeren van regelmatig overleg,
- de FIU-NL kan uitgebreider onderzoek doen, doordat de betrokken opsporingsdienst meer informatie deelt,
- het levert relevante kennis op voor de samenwerkende organisaties en
- het bevordert het verder uitbouwen van het relatienetwerk.

Aan projecten die met externen worden opgezet ligt een helder projectplan met duidelijke afspraken ten grondslag, zoals neergelegd in samenwerkingsprotocollen of convenanten. Omdat projectmatig samenwerken een groot beslag kan leggen op de beschikbare capaciteit binnen de FIU-NL, worden vooral die projecten opgepakt die een meerwaarde hebben en waarbij de betrokken partijen hun inzet garanderen. Vanzelfsprekend wordt er bij dergelijke projecten zorgvuldig omgegaan met de buffer en zullen daar waar nodig geheimhoudingsverklaringen worden getekend. Dit geldt ook voor het betrekken van deskundigen uit de opsporing bij het onderzoek.

INTENSIVERING MBA-UNIT EN NIEUWE MATCHES Een andere kans ziet de nieuwe organisatie in het uitbreiden van het gebruik van de MBA-ruimte. De FIU-NL denkt daarbij aan het tijdens MBA-sessies nadrukkelijker benaderen van de database op basis van kennisproducten, bijvoorbeeld over nieuwe modus operandi en profielen van witwassers. Hiermee selecteert de FIU-NL transacties, die het met de faciliteiten in de MBA-ruimte daarna uitgebreid onderzoekt. In dit onderzoek betreft de FIU-NL naast het kennisdocument en de eigen systemen ook open bronnen, zoals het internet. Ook de kennis en ervaring, die hiermee wordt opgedaan, kan beschikbaar worden gesteld aan de partners in de keten.

Ten slotte staat, met betrekking tot vernieuwing in het onderzoek, nog een relatief efficiënte optie open. Er bestaan naast het VROS-bestand, waarmee de FIU-NL vrijwel dagelijks haar database vergelijkt, ook andere politiebestanden met verdachten die mogelijk voor een match in aanmerking komen. De FIU-NL treedt graag in overleg met de houders van deze registers om na te gaan of het wenselijk en mogelijk is in de toekomst de MOT-database te matchen met de registers. Belangrijke aandachtspunten daarbij zijn de voorwaarden voor opname van subjecten in het register en de kwaliteit van de daarin opgenomen gegevens.

4.3 TERRORISME Groot-Brittannië kreeg op 7 juli 2005 te maken met gecoördineerde aanslagen in de metro en in een bus tijdens de ochtendspits. Twee weken later kwam hetzelfde land met de schrik vrij, toen nieuwe aanslagen mislukten en de Britse politie de daders spoedig kon arresteren. Het spreekt vanzelf dat het Meldpunt, als gevolg van de aanslagen in Groot-

Brittannië, direct de eigen database heeft geraadpleegd om te onderzoeken of relevante informatie aanwezig was en gedeeld kon worden met haar tegenhanger in Groot-Brittannië. Bij de aanslagen in Groot-Brittannië ging het om terrorisme met een sterk endogeen karakter, oftewel terroristische activiteiten die zijn gepleegd door geradicaliseerde maar (ogenschijnlijk) goed geïntegreerde eigen burgers en niet door buitenlandse groepen. Ook Nederland moet met een dergelijke dreiging rekening blijven houden, net als met internationale netwerken die aanslagen kunnen voorbereiden en ondersteunen. Er bestaat daarom alles behalve reden om de aandacht te laten verslappen.

De FIU-NL is zich echter bewust van het lastige karwei zelfstandig relevante gegevens over terrorisme(subjecten) te vinden in de eigen database. Dit geldt zeker ook voor de meldende instellingen. Zij dienen transacties te melden, waarbij aanleiding is te veronderstellen dat ze verband kunnen houden met terrorismefinanciering. De enorme dagelijkse financiële stromen en vele financiële handelingen, bemoeilijken dit net als het feit dat bij terroristische activiteiten zeker geen opvallend grote bedragen hoeven om te gaan. Het gaat om een diffuus verschijnsel, dat niet makkelijk te vangen is met algemene richtlijnen en algemene aandachtspunten.

VERSTERKING VAN DE AANPAK De samenwerking met de AIVD, waarover het Meldpunt in het vorige jaarverslag vorig jaar uitvoeriger berichtte, is in 2005 op gelijke wijze voortgezet. Het Meldpunt heeft de AIVD, maar ook opsporingsdiensten regelmatig van relevante transactie-informatie voorzien, op basis van verzoek en ook naar aanleiding van zelf geïnitieerd onderzoek.

Er liggen echter nog kansen voor de FIU-NL, de melders en de afnemers. In de loop van 2005 bracht het Meldpunt in kaart welke paden nog te bewandelen zijn, om de aanpak van terrorisme(financiering) door het Meldpunt verder te versterken. De mogelijkheden liggen vooral op het terrein van kennisvergroting en verspreiding, het frequenter onderzoeken op basis van nieuwe inzichten en meer samenwerking.

De FIU-NL zal een ruim perspectief behouden als het gaat om terrorisme als aandachtsterrein. Rekrutering, radicalisering tot terrorist, het faciliteren van terroristische aanslagen, en uiteraard de voorbereiding van terroristische aanslagen zelf, krijgen vanuit een financieel perspectief aandacht van de FIU-NL. Het vergroten van de expertise op deze terreinen is noodzakelijk en een belangrijke eerste stap die de nieuwe organisatie daarom heeft genomen is het instellen van een terrorismeteam, samengesteld uit medewerkers van het voormalige BLOM en Meldpunt. Naast deze stap van organisatorische aard beoogt de FIU-NL nog een aantal andere stappen:

- de eerder genoemde verbeteringen die FIU-NL in het onderzoek wil doorvoeren, hebben stuk voor stuk ook betrekking op onderzoek naar terrorisme(financiering). Wel gelden er striktere geheimhoudingsregimes;
- de FIU-NL gaat de komende jaren werken aan het opstellen van kennisdocumenten met betrekking tot verschillende financiële aspecten van terrorisme, die melders kunnen betrekken in het onderzoeken van hun systemen en het screenen van transacties. De FIU-NL zal hiertoe naast het zelfstandig ontwikkelen van kennis, ook de relevante opsporings- en inlichtingendiensten benaderen. Aan de FIU-NL is het vervolgens de taak om in nauw overleg met toezichthouders aan te geven, waarop melders kunnen letten. Ervaringen uit bijvoorbeeld Groot-Brittannië, waar bankinstellingen zeer uitgebreid samenwerken in het kader van terrorismeonderzoeken naar aanleiding van aanwijzingen en aanknopingspunten, stemmen de FIU-NL positief over de mogelijkheden op dit terrein in Nederland.

Ten slotte zij opgemerkt dat de FIU-NL hecht aan een goede afstemming met het OM bij haar werkzaamheden op dit terrein

DEELNAME CT INFOBOX Een andere belangrijke stap in de versterking van de aanpak van terrorisme(financiering) door de FIU-NL, is de aanstaande deelname van de organisatie aan de CT Infobox. De CT Infobox is een speciaal samenwerkingsverband van de AIVD, het KLPD, de MIVD, de IND en het OM, terwijl ook de FIOD-ECD meedraait in een pilot-variant. In de samenwerking vergelijken de deelnemers hun informatie over netwerken en personen, die betrokken zijn bij terrorisme (met name islamistisch terrorisme) en radicalisering. Door de vergelijking fysiek op één locatie te laten plaatsvinden, zijn de lijnen kort en kan snel de relevante informatie naast elkaar gelegd worden. De CT Infobox ressorteert onder de AIVD en is onderworpen aan het regime van de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2002. Ieders wettelijke bevoegdheden en verantwoordelijkheden, dus ook met betrekking tot gegevensuitwisseling blijven in tact. Dit betekent dat daadwerkelijke uitwisseling van gegevens, net als het in beslotenheid vergelijken en onderzoeken van de gegevens, alleen kan plaatsvinden als er een wettelijke basis voor is. De buffer blijft in alle omstandigheden in tact.

In 2005 heeft de noodzakelijke afstemming plaatsgevonden tussen het Meldpunt en vertegenwoordigers van de CT Infobox. Dit resulteerde na instemming door het Ministerie van Justitie en de huidige deelnemers aan de CT Infobox in de concretisering van werkafspraken. De FIU-NL en de CT Infobox treffen op dit moment de laatste voorbereidingen voor deelname. De FIU-NL verwelkomt de deelname, omdat zij uit ervaring weet, dat vaak pas na het naast elkaar leggen van afzonderlijke brokken informatie, het beeld completer is en een waardevolle verdiepingsslag kan worden gemaakt.

5

Internationaal

Het internationale werkveld krijgt met het jaar meer gestalte. De samenwerkingsbanden tussen FIU's onderling worden verder aangetrokken. Dit gebeurt onder andere door het ondertekenen van samenwerkingsovereenkomsten. Ook in multilateraal verband wordt het internationaliseringproces verder verstevigd door organisaties als de Egmont Groep, de EU en de FATF, waar het Meldpunt altijd in heeft geparticipeerd. De FIU-NL zal het Meldpunt hierin opvolgen.

Effectieve samenwerking vergt een actieve opstelling van FIU's over de hele wereld. De FIU-NL heeft het beleidsvoornemen om de komende jaren het internationale werkveld verder te benadrukken. Ondanks de onderlinge verschillen in structuur van de diverse FIU's, is het uiteindelijke doel gemeenschappelijk: de aanpak van witwassen en de financiering van terrorisme. Kennisuitwisseling en operationele samenwerking zijn de pijlers waarop de gezamenlijke aanpak steunt.

5.1 INTERNATIONALE GEGEVENSUITWISSELING Sinds zijn oprichting heeft het Meldpunt gegevens uitgewisseld met buitenlandse FIU's. Anno 2005 is deze uitwisseling een niet weg te denken onderdeel van de werkzaamheden. Zo wisselde het Meldpunt het afgelopen jaar informatie uit met ruim 30 verschillende FIU's. De verwerking van buitenlandse verzoeken is toebedeeld aan de Dutch FIU-desk. Tot 1 januari 2006 was dit een samenwerkingsverband tussen het Meldpunt en het BLOM. Sinds de integratie van het Meldpunt en het BLOM, valt de Dutch FIU-desk uiteraard in het geheel onder de FIU-NL.

Het afgelopen jaar ontving en verwerkte de Dutch FIU-desk in totaal 676 verzoeken van buitenlandse FIU's. Deze verzoeken strekten tot het beschikbaar stellen van gegevens over de identiteit van subjecten, alsmede transactie-informatie en indien beschikbaar politieke informatie. Het Meldpunt kon in 165 gevallen informatie verstrekken naar aanleiding van een buitenlands verzoek. De verzoeken van de Belgische FIU, de CFI, kon het Meldpunt het meest honoreren; in 2005 konden 76 van de 355 verzoeken die de CFI indiende worden gehonoreerd door het verstrekken van informatie. De casus op pagina 50-51 van dit Jaaroverzicht onderstreept de toegevoegde waarde die informatie van het Meldpunt kan hebben voor buitenlandse FIU's.

Uiteraard heeft het Meldpunt het afgelopen jaar ook verzoeken verstuurd: in totaal deed het 247 verzoeken aan collega-FIU's, naar aanleiding waarvan het Meldpunt in 44 gevallen daadwerkelijk informatie ontvangen heeft. De meeste informatieverstrekingen kwamen van het Antilliaanse Meldpunt, dat 27 verzoeken positief beantwoordde. De intensieve informatie-uitwisseling met de Antilliaanse FIU richt zich voor een belangrijk deel op de samenwerking met de regiopolitie van Rotterdam-Rijnmond.

5.2 FIU.NET In november 2001 besloten de Europese ministers dat het FIU.NET een belangrijke rol moest gaan spelen in de intensivering van gegevensuitwisseling en dat alle FIU's in de EU-lidstaten op termijn moesten aansluiten op het FIU.NET. Het FIU.NET is een netwerk tussen databases van FIU's, dat een snelle, veilige en geautomatiseerde gegevensuitwisseling mogelijk maakt. Het systeem is bedacht en ontwikkeld door het Meldpunt en is mede gefinancierd door de Europese Commissie en de deelnemers. Met behulp van FIU.NET kunnen FIU's eenvoudig, efficiënt en effectief informatie uitwisselen met collega-FIU's.

In eerste instantie waren alleen Europese FIU's betrokken bij het gebruik en de ontwikkeling maar inmiddels kunnen ook landen buiten Europa participeren. De mogelijkheid dat ook FIU's buiten Europa zich kunnen aansluiten op het systeem, maakt FIU.NET volgens gebruikers een belangrijk instrument in de bestrijding van het witwassen en terreurfinanciering.

Het FIU.NET Bureau biedt de facilitaire ondersteuning voor het FIU.NET en draagt zorg voor de verdere ontwikkeling en uitrol van het systeem. Tot eind 2005 werd het FIU.NET Bureau aangestuurd door het Meldpunt. Daar het FIU.NET Bureau haar diensten aanbiedt aan alle participerende FIU's en het niet van operationele aard is, heeft men gekozen om het FIU.NET Bureau los te koppelen van het Meldpunt. Het zal geplaatst worden als een projectbureau binnen het Ministerie van Justitie.

In september 2005 vond inmiddels de derde FIU.NET users-workshop plaats in Brussel. Ook het Meldpunt was hierbij als deelnemer betrokken. Tijdens de workshop is een nieuwe versie van FIU.NET gedemonstreerd en zijn de plannen voor een opvolger, versie 2.0 gepresenteerd. Met de nieuwe versie van FIU.NET is de FIU-NL in staat om projectmatig en proactief het buitenland te bevragen, zonder een groot beroep te hoeven doen op de personele capaciteit. Ondanks het feit dat het FIU.NET Bureau nu is losgekoppeld van de organisatie, blijft de FIU-NL zichzelf zien als een partner van het FIU.NET Bureau.

5.3 FINANCIAL ACTION TASK FORCE De intergouvernementele organisatie FATF heeft tot doel om beleid te ontwikkelen en te promoten, zowel op nationaal als op internationaal niveau, ten einde witwassen en de financiering van terrorisme te bestrijden. Aan de basis van de witwasbestrijding liggen de inmiddels breed bekende 40 aanbevelingen van de FATF, die door het merendeel van de landen zijn overgenomen in de eigen wet- en regelgeving. Daarnaast

In 2005 leggen het BLOM en het Meldpunt een crimineel netwerk bloot, dat zich bezig houdt met het verrichten van wisseltransacties en money transfers. De activiteiten van het netwerk vallen op, omdat de subjecten die de transacties verrichten dezelfde nationaliteit hebben, de transacties plaatsvinden bij dezelfde geldtransactiekantoren in onze hoofdstad en de transacties vlak voor of vlak achter elkaar worden verricht. Het BLOM presenteert de netwerkanalyse aan het Bureau Financieel Economische Recherche van de regiopolitie Amsterdam-Amstelland (BFER), die besluit een onderzoek op te starten. Op de eerste dag van het onderzoek doet de politie al een interessante ontdekking, namelijk dat verschillende medewerkers van een geldtransactiekantoor facilitair zijn bij de illegale activiteiten van verschillende criminele netwerken. Hun werkzaamheden bestaan onder meer uit het splitsen van money transfers om zo te voorkomen dat deze boven de meldgrens van € 2.000 uitkomen en het onder de toonbank wisselen van kleine coupures naar grote. Ook accepteert men vervalste identiteitsbewijzen bij het verrichten van transacties. Afgetapte telefoongesprekken en politieobservaties brengen nog aan het licht, dat er een netwerk actief is dat zich bezig heeft gehouden met het smokkelen van grote geldbedragen middels geldkoeriers naar Zuid-Amerika. Naar aanleiding van het onderzoek neemt de politie in totaal zo'n € 2,7 miljoen in beslag. Ook arresteert zij zes verdachten.

Terwijl het BFER zijn onderzoek voortzet naar de frauderende medewerkers van het geldtransactie-kantoor, neemt de DNR het opsporingsonderzoek naar de netwerken over. Beide organisaties worden steeds bijgestaan door het Meldpunt en het BLOM. Het onderzoek van de DNR leidt niet alleen tot arrestaties van verschillende verdachte kopstukken in Nederland maar ook tot de aanhouding van twee geldkoeriers in Zuid-Amerika. Uit het onderzoek van de DNR komt uiteindelijk naar voren, dat het gaat om een efficiënt georganiseerd netwerk van criminelen die veelal aan elkaar verbonden zijn door etniciteit en familiebanden. Uit de aangetroffen administratie, die een periode van drie maanden behelst, valt af te leiden dat het netwerk in één kwartaal mogelijk voor zo'n € 18 miljoen aan contanten naar het buitenland heeft gesmokkeld. Verder blijkt dat de organisatie zeker vanaf 1999 actief is geweest. De onderzoeken van het BFER en de DNR leidden naast de arrestaties tot inbeslagnames ter waarde van ruim € 4 miljoen.

heeft de FATF meer recent nog negen speciale aanbevelingen geformuleerd, die zijn gericht op de bestrijding van de financiering van terrorisme. Deze aanbevelingen zijn door de EU overgenomen. De FATF telt momenteel 33 leden waaronder de Europese Commissie en het Koninkrijk der Nederlanden.

Begin 2005 heeft de FATF China verwelkomd als waarnemer. Ook is nauwere samenwerking gevonden met de aan Europa grenzende Aziatische landen en diverse West-Afrikaanse landen. In de loop van het jaar hebben ook de Zuid-Amerikaanse landen, verenigd in de GAFISUD, de samenwerking geïntensiveerd met de FATF.

Teneinde het witwassen en de financiering van terrorisme beter te kunnen aanpakken, heeft de FATF aangegeven dat het van essentieel belang is, om bij money transfers de identiteit van de geadresseerde evenals de bestemming van de overgemaakte gelden vast te stellen. Daarnaast heeft de FATF een document gepubliceerd over de best practices met betrekking tot aanbeveling IX. Deze aanbeveling heeft betrekking op grensoverschrijdende bewegingen van geld en de monetaire instrumenten gerelateerd aan witwassen en terrorismefinanciering, met het oog op confiscatie van die gelden. Tevens is aandacht besteed aan verfijning van de informatie-uitwisseling tussen landen.

In de plenaire vergadering van de FATF in oktober 2005 werd de resolutie 1617 van de VN-Veiligheidsraad met veel enthousiasme ontvangen. Deze resolutie beveelt alle VN-lidstaten ten sterkste aan om de 40 aanbevelingen en de negen speciale aanbevelingen betreffende terrorismefinanciering, als internationale standaard te volgen. Tevens vestigde de FATF in de bijeenkomst de aandacht op het vraagstuk van corruptie. Vastgesteld werd dat er een symbiotische relatie bestaat tussen corruptie enerzijds en witwassen en de financiering van terrorisme anderzijds. De OESO, waar het FATF-secretariaat is gehuisvest, brengt in de periode 2005/2006 met een speciale commissie bezoeken aan lidstaten om in hoorzittingen nader inzicht te krijgen in het probleem van corruptie. De nadruk ligt op het inventariseren van de *best practices* en het vaststellen van knelpunten. Nederland is tijdens de eerste twee maanden van 2006 door de OESO-commissie bezocht.

In november 2005 nam het Meldpunt deel aan de FATF 2005-2006 Experts' Meeting on Money Laundering and Terrorist Financing and Typologies. Het doel van dit congres was het samenbrengen van beleidsmakers en mensen uit het veld. In totaal kwamen vijf typologie-werkgroepen bijeen. Het Meldpunt maakte deel uit van de werkgroep die studie verrichtte naar het zogenoemde trade-based money laundering (TBML). TBML kan worden omschreven als het proces van het witwassen van geld door gebruik te maken van internationale handelsstromen. Bekende technieken van TBML zijn onder meer over- en onderfacturering, dubbele facturering en het gebruik van fictieve goederen.

De aanleiding voor de werkgroep is de geconstateerde kwetsbaarheid van het internationale handelssysteem voor witwassen en de mogelijkheden die het terroristische organisaties biedt voor de financiering van hun activiteiten. In vergelijking met de strikte maatregelen die gelden voor financiële instellingen (bijvoorbeeld de meldplicht voor ongebruikelijke transacties), lijkt de controle op het handelsverkeer relatief licht van aard of soms zelfs afwezig. De werkgroep brengt in juni 2006 een rapport uit, waarin het de risico's en huidige handelsgelateerde witwastechnieken beschrijft. Tevens zal het rapport een serie van beleidsmatige aanbevelingen bevatten, die voor een belangrijk deel gebaseerd zijn op een questionnaire. De questionnaire heeft tot doel in beeld te brengen in welke mate TBML voorkomt in verschillende jurisdicties.

Ook moet het inzicht verschaffen in de mogelijkheden die de belastingdiensten, de opsporing en FIU's hebben om informatie onderling te delen ten einde TBML te ontdekken en te bestrijden.

De FATF onderwerpt haar leden/landen periodiek aan een onderzoek om de vorderingen op het anti-witwasterrein en de strijd tegen het financieren van terrorisme in beeld te krijgen. De resultaten daarvan worden vastgelegd in een 'country report'.

5.4 DE EUROPESE UNIE EN DE DERDE EUROPESE RICHTLIJN Op 26 oktober 2005 werd Richtlijn 2005/60/EG (EU Publicatieblad 25 november 2005) van het Europees Parlement en de Raad aangenomen. Deze Richtlijn ter voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld is de derde in rij. Ditmaal werd hij echter uitgebreid met het component financiering van terrorisme. Ook is de werkingsfeer uitgebreid tot alle natuurlijke- en rechtspersonen die tijdens hun beroeps- of bedrijfsuitvoering betalingen ontvangen waarbij € 15.000 of meer contant is afgerekend. Dit geldt overigens niet voor de aanbieders van diensten.

Overeenkomstig de internationale ontwikkelingen is de derde Richtlijn meer specifiek en meer gedetailleerd dan haar voorgangers. Voorbeelden hiervan zijn:

- bij risicovolle gevallen bestaat de plicht tot identificatie van de uiteindelijke begunstigen;
- extra maatregelen bij dienstverlening aan politiek prominente personen;
- het is toegestaan dienstverlening te starten terwijl identificatie nog niet is voltooid, indien dit voor een ongestoorde normale gang van zaken noodzakelijk is en er weinig risico op witwassen of financiering van terrorisme aanwezig is;
- de mogelijkheid bestaat om beursgenoteerde vennootschappen en binnenlandse overheidsinstanties onder een versoepelt regime te stellen;
- gedetailleerde regelgeving betreffende onderzoeksprocedures ten aanzien van klanten.

In de Richtlijn wordt expliciet vermeld, dat witwassen van geld en de financiering van terrorisme veelal geschieden in een internationale context. Maatregelen die uitsluitend op nationaal of zelfs communautair niveau worden getroffen, zonder met internationale coördinatie en samenwerking rekening te houden, zouden bijgevolg slechts een vrij beperkte uitwerking hebben. Op grond van het belang van de internationale coördinatie heeft de Europese Commissie het initiatief genomen om een platform op te zetten, waaraan de Europese FIU's deelnemen. Dit platform dient om de processen ter implementatie van de Richtlijn op elkaar af te stemmen, waardoor de FIU's van de verschillende lidstaten de onderlinge samenwerking verder kunnen versterken.

Ruim voor 15 december 2007, de datum waarop lidstaten deze Richtlijn in hun nationale wetgeving geïmplementeerd moeten hebben, heeft Nederland reeds aan een deel van de verplichtingen uit de Richtlijn voldaan. Zo heeft een aantal onderdelen van de derde Richtlijn gestalte gekregen in de per 1 mei 2006 van kracht geworden herziene Wet MOT.

5.5 EGMONT GROEP De Egmont Groep vierde in 2005 haar tienjarig bestaan. In dit decennium hebben FIU's van in totaal 101 landen zich bij deze organisatie aangesloten. De Egmont Groep is opgericht om contacten, samenwerking en de uitwisseling van kennis en operationele informatie tussen FIU's te bevorderen.

Met de gestage groei van het aantal FIU's neemt het belang van de Egmont Groep navenant toe. In 2006 staan de FIU's van Moldavië en Saint Luca op het punt om als lid toegelaten te worden. Nieuwe aanmelders voor het jaar daarna zijn Syrië, Senegal, India en Wit-Rusland.

Het Meldpunt heeft jaren actief deelgenomen aan diverse Egmont-activiteiten. De FIU-NL zet dit onverminderd voort. Zo vervult de FIU-NL een belangrijke rol in de SAW, waarop de volgende paragraaf nader ingaat. Naast participatie in de IT-werkgroep heeft de FIU-NL onder andere zitting in de Legal Working Group (LWG), die in afstemming met de Outreach Working Group (OWG) nieuwe kandidaten voor het lidmaatschap begeleidt om aan de Egmont-toelatingscriteria te voldoen. De toetsing aan deze criteria, een specifieke taak van de LWG, vormt het laatste stadium in het toetredingsproces. Informatieverzoeken tussen de Egmont-leden onderling vindt plaats via het Egmont Secure Web, waarover ook 'best practices' worden uitgewisseld.

De Egmont Groep ontwikkelt eveneens trainingprogramma's om de FIU's zoveel mogelijk van elkaars ervaringen te kunnen laten profiteren. Naast het versterken van de onderlinge contacten is ook gedacht aan het versterken van de organisatie zelf. Inmiddels is dit proces al in een vergevorderd stadium. Zo heeft de Egmont Groep in haar laatste plenaire vergadering op Cyprus het besluit genomen een vast secretariaat in te stellen. Daarnaast is de verdeelsleutel vastgesteld met betrekking tot de jaarlijkse contributie van de leden van de Egmont Groep. Aan juridische aspecten is eveneens gedacht. Zo is een kaderbesluit ontworpen. Dit is een multilateraal document dat getekend dient te worden door de aangesloten FIU's, als formele erkenning van hun lidmaatschap. Ten slotte zijn documenten opgesteld die de organisatie-structuur verduidelijken en de processen beschrijven met de bijbehorende procedureregels. Kortom een professionele organisatie, die is berekend op haar taak voor de toekomst.

5.6 STRATEGISCHE ANALYSE WORKSHOP In 2005 hebben in Wenen twee bijeenkomsten plaatsgevonden van de SAW van de Egmont Groep. Het Meldpunt, initiatiefnemer van de workshop en sinds de oprichting in 2003 voorzitter, heeft inmiddels de voorzittershamer overgedragen aan het hoofd van de FIU van Liechtenstein maar blijft als deelnemer en vice-voorzitter nauw betrokken bij de SAW. Momenteel is het project officieel ondergebracht bij de Training Working Groep van de Egmont Groep. Het Global Program Against Money Laundering van de Verenigde Naties verleent nog steeds facilitaire ondersteuning.

Algemeen doel van de SAW is het bevorderen van de uitwisseling van zowel strategische analyse technieken als intelligence tussen FIU's. Concreet streeft de SAW naar de totstandkoming van een systeem dat het voor deelnemende landen mogelijk maakt opkomende internationale (witwas)trends eenvoudiger en sneller te signaleren. Hiertoe ontwikkelt de SAW momenteel twee instrumenten. Het eerste is een database met statistische gegevens van de deelnemende landen. Hierbij moet gedacht worden aan het in kaart brengen van geldstromen die lopen van en naar elkaars landen en van transacties die worden uitgevoerd door ingezetenen van landen die deelnemen aan de SAW.

Door al deze gegevens met elkaar te vergelijken, ontstaat de mogelijkheid om geldstromen of thema's te signaleren, waaraan men in bilateraal of multilateraal verband nader aandacht zou moeten besteden. Ook kan deze informatie hiaten in de informatiepositie van de Egmont-leden blootleggen. Een voorbeeld hiervan is wanneer land A een grote verdachte geldstroom naar land B signaleert maar land B over dezelfde periode geen grote verdachte geldstroom signaleert vanuit land A. Dit kan dan bijvoorbeeld duiden op leemten in de wetgeving van land B of eenvoudigweg op verzuimende melders.

Het is echter lastig gebleken om tot eenduidige conclusies te komen, omdat het interpreteren en vergelijken van de data bemoeilijkt wordt door de grote diversiteit van de verschillende FIU's. Om dit te ondervangen is de SAW begonnen met de ontwikkeling van een tweede instrument: de SAW-matrix. Hierin wordt zoveel mogelijk informatie over FIU's samengevoegd, zoals over wetgeving, aard en vorm van de beschikbare informatie, IT-mogelijkheden, et cetera. Door verschillen en overeenkomsten te inventariseren, hoopt de SAW te komen tot het

beschrijven van enkele modellen voor het interpreteren en vergelijken van strategische informatie van de diverse FIU's. Om de matrix te vullen, wil de SAW in 2006 een questionnaire uitzetten onder de Egmont-leden.

Drie Belgen openen in juli 2003 een gezamenlijke rekening bij een Belgische bank. In de periode tussen juli 2003 en april 2004 wordt op deze rekening voor meer dan € 22 miljoen aan Britse ponden gestort. Hiervan wordt € 14 miljoen contant opgenomen en € 8 miljoen overgeschreven ten gunste van een Belgische groothandel in tabakproducten. Betrokkenen verklaren dat het geld afkomstig is van tabakverkoop via een Nederlandse vennootschap uit de grensstreek. De verrichtingen op deze rekeningen vallen in mei 2004 stil. Ook de Nederlandse vennootschap opent in mei 2004 een rekening bij dezelfde Belgische bank. Twee van de drie Belgen verkrijgen een volmacht op deze rekening. Tussen juli 2004 en maart 2005 wordt voor € 1 miljoen aan Britse ponden op de rekening van de vennootschap gestort. Hiervan wordt € 755.000 contant opgenomen.

Via het Meldpunt verneemt de Belgische FIU (CFI), dat de Nederlandse vennootschap medio januari 2004 is opgericht door één van de Belgen en door een Belgische vennootschap, waarvan één van de andere Belgen bestuurder is.

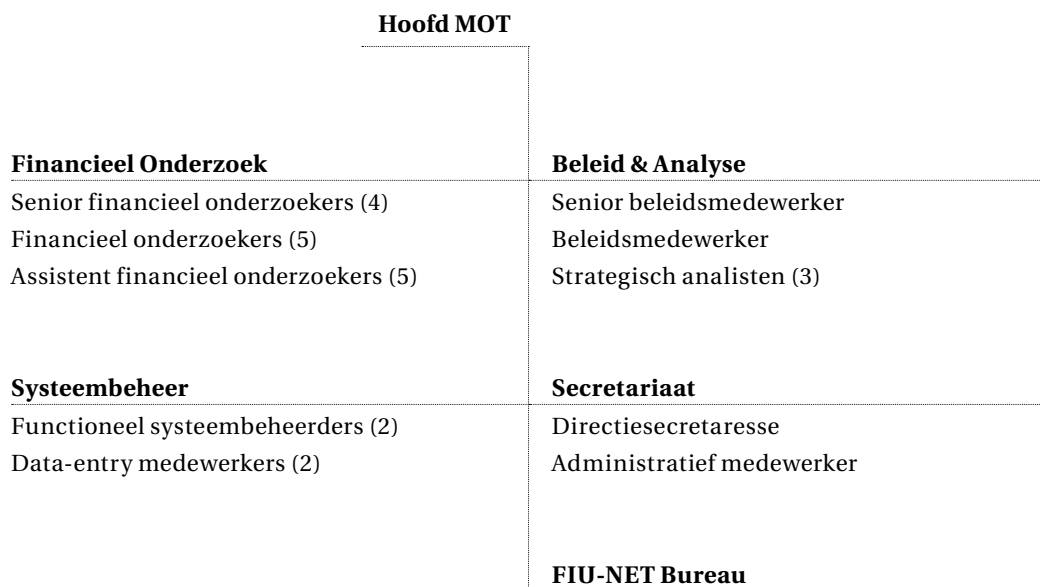
Het Meldpunt omschrijft de vennootschap als een toeristenwinkel waar Britse toeristen voornamelijk sigaretten aankopen (betaling in Britse ponden). Tevens verstrekt het Meldpunt informatie aan CFI, waaruit blijkt dat op de Nederlandse rekening van de Nederlandse vennootschap stortingen van euro's (minstens € 2,9 miljoen) en in mindere mate ook van Britse ponden zijn verricht door de drie Belgen. In België staat de Belgische groothandel in tabakproducten bekend vanwege bindingen met tabaksmokkel naar Groot-Brittannië. De vennootschap staat eveneens geregistreerd in de database van de CFI.

De informatie van de CFI en het Meldpunt tezamen doen vermoeden dat de Belgische betrokkenen en de Nederlandse vennootschap actief zijn in de illegale verkoop van sigaretten tussen België, Nederland en Groot-Brittannië. Het verschil in accijnsrechten op tabakproducten tussen Groot-Brittannië en het Europese vasteland, maakt het lucratief voor criminelen om sigaretten te smokkelen naar Groot-Brittannië.

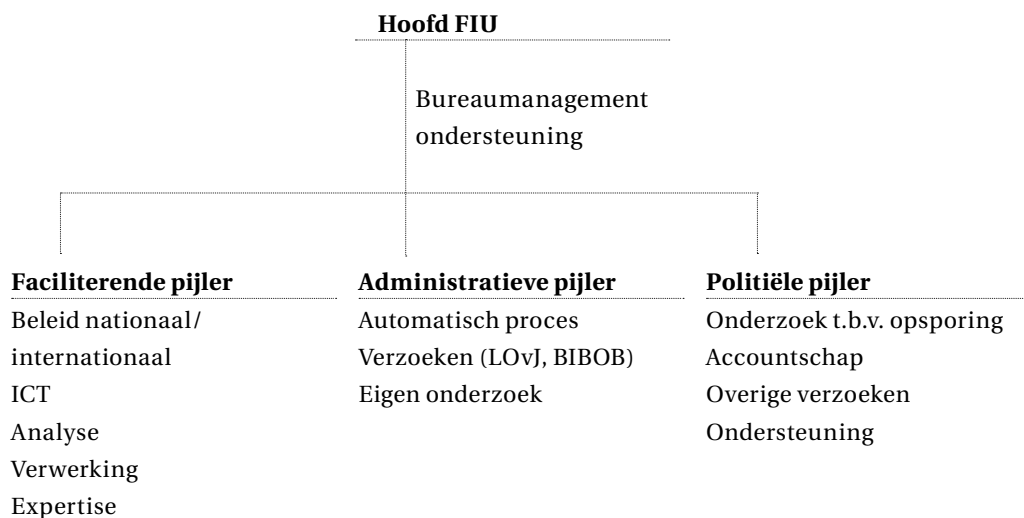
6

Bijlagen

Bijlage 1 Organigram van het Meldpunt per 1 januari 2005

Bijlage 2 Organigram van de FIU-Nederland per 1 januari 2006

Bijlage 3

Samenstelling Begeleidingscommissie MOT

Voorzitter	De heer mr. H. AE. Uniken Venema Parket-Generaal College van procureurs-generaal
Leden	De heer mr. H.P.F. von Aesch Dutch Fiduciary Association De heer drs. C.H. van Andel Hoofd afdeling Integriteit, Directie Financiële Markten Ministerie van Financiën De heer drs. H.G.M. Blocks Directeur Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) De heer drs. R.G. Bosman RA Directeur beroepsontwikkeling en -Reglementering Koninklijk Nederlands Instituut van Registeraccountants (NIVRA) De heer drs. J.G.S.M. Burgman Algemeen directeur, BOVAG De heer drs. B.J. Haasdijk Directievoorzitter, Interpay NL B.V. De heer drs. H.P. Hadewegg Scheffer RA Algemeen directeur, Bureau Financieel Toezicht (BFT) De heer J. van Kastel Directeur Security & Risk Control, Holland Casino De heer mr. H. Koller Bestuurslid, Nederlandse Orde van Belastingadviseurs (NOB) De heer J.H. ter Mors EMPM Korps landelijke politiediensten (KLPD), Dienst Nationale Recherche Informatie (DNRI) De heer mr. E.W. Noordhoek Landelijk Officier, Functioneel Parket (FP) De heer mr. R.W.T. Salomons Notaris, Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) De heer drs. A. Stougie Financieel Directeur, GWK Travelex Mevrouw mr. E. Unger Nederlandse Orde van Advocaten (NOVA) De heer mr. W.T.A.M. Verheggen FIOD/ECD De heer mr. C.M.H. Vlaanderen Juridisch beleidsadviseur, Nederlandse Vereniging van Makelaars o.g. en vastgoeddeskundigen (NVM) De heer mr. J.G.S. Warmerdam Midden en Klein Bedrijf (MKB) De heer mr. drs. K. Werkhorst Clusterhoofd Opsporingsbeleid, Ministerie van Justitie De heer mr. R. Weurding Verbond van Verzekeraars

De heer drs. S. de Wilde
Onderdirecteur, De Nederlandsche Bank N.V. (DNB)
Toezicht Banken, beleggingsinstellingen en wisselkantoren
Autoriteit Financiële Markten

Het Hoofd van de Financial Intelligence Unit Nederland, mevrouw J. van de
Streek EMPM, woont de vergaderingen van de Begeleidingscommissie bij.

Het secretariaat bestaat uit vertegenwoordigers van het Ministerie van
Justitie en het Ministerie van Financiën, respectievelijk mevrouw drs. D.F.R.
de Vrugt en mevrouw dr. B.M.J. Slot

Bijlage 4

Indicatorenlijst geldend vanaf 1 november 2005

Voor alle indicatoren geldt dat melding verplicht is van transacties of voorgenomen transacties indien de transactie is verricht of voorgenomen bij het verlenen van een dienst in de zin van de Wet MOT.

Bij objectieve indicatoren is melding verplicht. Bij subjectieve indicatoren is melding verplicht indien de instelling oordeelt dat de situatie in de indicator van toepassing is.

Voor de genoemde bedragen geldt dat zij luiden in euro of de tegenwaarde daarvan in vreemde valuta.

De transacties moeten onverwijld worden gemeld en in ieder geval binnen veertien dagen nadat het ongebruikelijke karakter van de transactie is vastgesteld.

KREDIETINSTELLINGEN, EFFECTENINSTELLINGEN, BELEGINGSINSTELLINGEN EN GELDTRANSACTIEKANTOREN

objectieve indicatoren

B0510100 Transacties met (rechts)personen die zijn gevestigd in landen of gebieden, die door de Minister van Financiën en de Minister van Justitie zijn aangewezen als onaanvaardbaar risico voor witwassen of terrorismefinanciering.

B0510111 Transacties die in verband met witwassen aan politie of justitie worden gemeld, moeten ook aan het Meldpunt worden gemeld.

B0510133 Contante transacties met een waarde van € 15.000 of meer waarbij contante omwisseling in een andere valuta of van kleine naar grote coupures plaatsvindt.

subjectieve indicator

B0510211 Transacties waarbij aanleiding is om te veronderstellen dat ze verband kunnen houden met witwassen of financiering van terrorisme.

GELDTRANSFERS

objectieve indicatoren

T0510100 Transacties met (rechts)personen die zijn gevestigd in landen of gebieden, die door de Minister van Financiën en de Minister van Justitie zijn aangewezen als onaanvaardbaar risico voor witwassen of terrorismefinanciering.

T0510111 Transacties die in verband met witwassen aan politie of justitie worden gemeld, moeten ook aan het Meldpunt worden gemeld.

T0510141 Contante transacties van € 2.000 of meer waarbij de gelden ter beschikking worden gesteld in de vorm van chartaal geld of cheques of door middel van een credit- of debetcard dan wel betaalbaar worden gesteld in de vorm van chartaal geld of cheques of door storting op rekening.

subjectieve indicator

T0510211 Transacties waarbij aanleiding is om te veronderstellen dat ze verband kunnen houden met witwassen of financiering van terrorisme.

LEVENSVZERZEKERAARS EN ASSURANTIETUSSENPERSONEN

objectieve indicatoren

L0510100 Transacties met (rechts)personen die zijn gevestigd in landen of gebieden, die door de Minister van Financiën en de Minister van Justitie zijn aangewezen als onaanvaardbaar risico voor witwassen of terrorismefinanciering.

L0510111 Transacties die in verband met witwassen aan politie of justitie worden gemeld, moeten ook aan het Meldpunt worden gemeld.

subjectieve indicator

L0510211 Transacties waarbij aanleiding is om te veronderstellen dat ze verband kunnen houden met witwassen of financiering van terrorisme.

CREDITCARDMAATSCHAPPIJEN

objectieve indicatoren

M0510111 Transacties die in verband met witwassen aan politie of justitie worden gemeld, moeten ook aan het Meldpunt worden gemeld.

M0510134 Gebruik van de creditcard in verband met een transactie van € 15.000 of meer bij een aangesloten bedrijf in Nederland.

M0510137 Contante storting ten gunste van een creditcardrekening van € 15.000 of meer.

subjectieve indicator

M0510211 Transacties waarbij aanleiding is om te veronderstellen dat ze verband kunnen houden met witwassen of financiering van terrorisme.

CASINO'S

objectieve indicatoren

C0510111 Transacties die in verband met witwassen aan politie of justitie worden gemeld, moeten ook aan het Meldpunt worden gemeld.

C0510133 Verkoop aan een cliënt van speelpenningen met een tegenwaarde van € 15.000 of meer tegen inlevering van cheques of buitenlandse valuta.

C0510161 Girale transacties van € 15.000 of meer.

C0510181 Het in depot nemen van munten, bankbiljetten of andere waarden van € 15.000 of meer.

subjectieve indicator

C0510211 Transacties waarbij aanleiding is om te veronderstellen dat ze verband kunnen houden met witwassen of financiering van terrorisme.

HANDELAREN IN ZAKEN VAN GROTE WAARDE

objectieve indicatoren

- H0510111 Transacties die in verband met witwassen aan politie of justitie worden gemeld, moeten ook aan het Meldpunt worden gemeld.
- H0510141 Transacties waarbij voertuigen, schepen, kunstvoorwerpen, antiquiteiten, edelstenen, edele metalen, sieraden of juwelen verkocht worden tegen geheel of gedeeltelijke contante betaling, waarbij het contant te betalen bedrag € 15.000 of meer bedraagt.

subjectieve indicator

- H0510211 Transacties waarbij aanleiding is om te veronderstellen dat ze verband kunnen houden met witwassen of financiering van terrorisme.

VRIJE BEROEPSGROEPEN

objectieve indicatoren

- V0510111 Transacties die in verband met witwassen aan politie of justitie worden gemeld, moeten ook aan het Meldpunt worden gemeld.
- V0510141 Transacties van € 15.000 euro of meer betaald aan of door tussenkomst van de beroepsbeoefenaar in contanten, met cheques aan toonder of soortgelijke betaalmiddelen.

subjectieve indicator

- V0510211 Transacties waarbij aanleiding is om te veronderstellen dat ze verband kunnen houden met witwassen of financiering van terrorisme.

Bijlage 5 Aanwijzing witwassen

Categorie: informatieverstrekking, opsporing en vervolging

Rechtskarakter: aanwijzing in de zin van art. 130 lid 4 Wet RO

Afzender: College van procureursgeneraal

Adressaat: Hoofden van de parketten

Registratienummer: 2005A014

Datum vaststelling: 19-09-2005

Datum inwerkingtreding: 01-11-2005

Geldigheidsduur: 01-11-2009

Publikatie Stcrt.: 18-10-2005, nr. 202

Vervallen:

Relevante beleidsregels OM: Aanwijzing ontneming (2005A002), Aanwijzing gegevensverstrekking financiële dienstverleners (2004A002)

Wetsbepalingen: artt. 420bis t/m 420quinquies artt. 416 t/m 417ter van het Wetboek van Strafrecht en de Wet melding ongebruikelijke transacties,

Jurisprudentie: HR 28-09-2004, LJN: AP2124 Bijlagen: 1

ACHTERGROND

Door het Wetenschappelijk Onderzoeks- en Documentatie Centrum van het Ministerie van Justitie is evaluatie-onderzoek verricht naar de werking van de keten Melding ongebruikelijke transacties. De resultaten van dit onderzoek zijn neergelegd in een rapport met de titel 'Uit onverdachte bron'. Naar aanleiding van dit rapport is een beleidsreactie opgesteld, waarin een

aantal maatregelen ter intensivering van de bestrijding van witwassen is geformuleerd. In dit kader heeft het kabinet het Openbaar Ministerie verzocht om een aanwijzing op te stellen, met als doel vaker over te gaan tot opsporing en vervolging van witwasdelicten.

PRIORITEIT

In de kabinetsreactie op het Nationaal Dreigingsbeeld 2004, zware of georganiseerde criminaliteit, is de aanpak witwassen genoemd als een van de speerpunten in de bestrijding van georganiseerde criminaliteit. Witwassen is onlosmakelijk verbonden met zeer ernstige vormen van criminaliteit, zoals drugshandel, mensenhandel en mensensmokkel. Uit de passages in het Nationaal Dreigingsbeeld over de verweving van onder- en bovenwereld, en de investering van criminele verdiensten in (legale) bedrijven en panden, blijkt dat witwassen de kern vormt van de schijnbare onkwetsbaarheid van een relatief stabiele top van toonaangevende criminelen in Nederland. Er bestaan sterke vermoedens dat bij witwassen legale sectoren worden betrokken waar grote stromen (cash) geld in omgaan, zoals de horeca, autobedrijven en de handel in onroerend goed. Daarbij kan nog worden gevoegd de rol van het semi-legale circuit, zoals coffeeshops en de informele economie rond bijvoorbeeld belhuizen, waar in een aantal gevallen underground banking plaatsvindt. Ook deze netwerken lenen zich voor gebruik door de georganiseerde criminaliteit. Vast te stellen valt ook dat op de geldstromen die samenhangen met de internationale drugshandel en de productie van (synthetische) drugs nog steeds weinig zicht bestaat. Bij de noodzakelijke prioriteitstelling in de opsporing, werd dikwijls voorrang gegeven aan meer zichtbare kanten van georganiseerde criminaliteit en de opsporing van gronddelicten (bijv. Opiumwetdelicten), in plaats van het witwassen van het geld dat met deze misdrijven wordt verdiend. Aandacht voor de financiële invalshoek was er doorgaans minder, waardoor kennis over en inzicht in de geldstromen dreigden achter te blijven. De criminele winsten die het plegen van zware misdrijven opleveren moeten effectief en efficiënt worden ontnomen, aangezien de drijfveer van de plegers vrijwel altijd financieel gewin zal zijn. Een intensieve bestrijding van witwassen is daarnaast nodig om te voorkomen dat netwerken van geldkoeriers, maar ook professionele dienstverleners, hun voor de georganiseerde criminaliteit cruciale ondersteuningsrol kunnen blijven vervullen. Op termijn zou verminderde aandacht voor witwassen en financiële geldstromen, die gepaard gaan met georganiseerde criminaliteit, leiden tot een gevaar voor de integriteit van de samenleving en daarmee tot aantasting van de pijlers van de rechtsstaat.

SAMENVATTING

Deze aanwijzing regelt de aanpak van witwassen. De volgende onderwerpen worden aan de orde gesteld:

1. Het wettelijk kader
 - 1.1 Drie vormen van witwassen
 - 1.2 Zelfstandige grond voor vervolging
 - 1.3 Geen verwarring met gronddelict
 - 1.4 Veroordeling voor gronddelict niet nodig
 - 1.5 Toepassen van financieel rechercheren
2. Het MOT-bevragingstraject
 - 2.1 Het raadplegen van het Intranet Verdachte Transacties (IVT)
 - 2.2 Het opvragen van MOT-informatie middels een zogeheten LOvJ-verzoek
 - 2.3 Het opvragen van transactieinformatie bij buitenlandse meldpunten
3. Vervolgingsbeleid
4. Landelijk officier van Justitie inzake MOT

OVERGANGSRECHT

BIJLAGEN

1. De typologieën zoals ze op dit moment gelden

1 HET WETTELIJK KADER

1.1 DRIE VORMEN VAN WITWASSEN

De volgende drie vormen van witwassen zijn sinds 6 december 2001 opgenomen in het Wetboek van Strafrecht ('WvSr'):

- Artikel 420bis WvSr stelt de opzettelijke vorm van witwassen strafbaar. De verdachte dient ten tijde van de gedraging te weten dat het voorwerp dat hij verbergt of verhuult uit misdrijf afkomstig is. Ten aanzien van deze wetenschap is voorwaardelijk opzet voldoende. De in de delictsomschrijving gebruikte termen 'verbergen' of 'verhullen' impliceren eveneens opzet. Ook hierbij is voorwaardelijk opzet voldoende¹².
- Het zogenoemde opzet-witwassen is de generalis van de specialis gewoontewitwassen dat strafbaar gesteld is in artikel 420ter WvSr. Iemand maakt zich schuldig aan gewoonte-witwassen wanneer hij zich herhaaldelijk schuldig maakt aan opzet-witwassen.
- Tot slot bestaat er nog de schuldvariant van witwassen, opgenomen in artikel 420quater WvSr. In dit laatste geval dient bewezen te worden dat de verdachte redelijkerwijs had moeten vermoeden dat het voorwerp van misdrijf afkomstig was. Ten aanzien van de handelingen die de verdachte verricht ten behoeve van het witwassen dient overigens wel de opzet bewezen worden. Voorwaardelijk opzet is daarbij voldoende; het zich willens en wetens blootstellen aan de geenszins als denkbeeldig te verwaarlozen kans dat men door zijn handelen iets verbergt, verhuult enzovoort.

1.2 ZELFSTANDIGE GROND VOOR VERVOLGING

Voordat de artikelen 420bis, 420ter en 420quater WvSr in werking traden, werd witwassen gezien als een species van heling (artikel 416 en 417 WvSr). Het afgelopen decennium is echter het belang van een zelfstandige strafbaarstelling van witwassen in groeiende mate onderkend, niet in de laatste plaats door het toegenomen belang dat er binnen politie en justitie wordt gehecht aan het opsporen van misdaadgelden en het aanpakken van financiële facilitators in de georganiseerde criminaliteit (dit kunnen criminele wisselaars, geldkoeriers, maar ook professionele dienstverleners zijn).

1.3 GEEN VERWARRING MET GRONDDELICT

Teneinde witwassen beter te kunnen bestrijden is onder de witwasbepalingen de heler-steler-regel niet van toepassing, zoals dat bij de artikelen 416 en 417 WvSr wel het geval is. Dit betekent dat ook handelingen met betrekking tot voorwerpen die afkomstig zijn uit misdrijven die de witwasser zelf heeft gepleegd, onder de bepalingen van artikel 420 bis en 420 ter van het Wetboek van Strafrecht vallen. De wetgever heeft hier de zelfstandige strafwaardigheid van witwassen mee willen uitdrukken.

1.4 VEROORDELING VOOR GRONDDELICT NIET NODIG

Het geld of andere voorwerpen die worden witgewassen, dienen afkomstig te zijn uit enig voorafgaand misdrijf. Niet vereist is dat het voorwerp geheel uit misdrijf afkomstig is: ook een voorwerp dat gedeeltelijk met crimineel geld en gedeeltelijk met legaal geld is gefinancierd, wordt beschouwd van misdrijf afkomstig te zijn. Van belang is voorts dat de Hoge Raad in zijn arrest van 28 september 2004 (LJN nr. AP2124, HR 02679/03) bepaalde dat om te bewijzen dat het voorwerp 'afkomstig is uit enig strafbaar feit' niet uit de bewijsmiddelen moet kunnen worden afgeleid dat het desbetreffende voorwerp afkomstig is uit een nauwkeurig aangeduid

² Kamerstukken II 2000/01, 27 159, nr. 5, p 11.

misdrijf. Dat betekent ook dat uit de bewijsmiddelen niet hoeft te kunnen worden afgeleid door wie, wanneer en waar dit misdrijf concreet is begaan³. Overigens lijkt er niets in de weg te staan om ook een fiscaal delict als gronddelict voor witwassen te bezigen. Op het moment van het opstellen van deze Aanwijzing heeft de Hoge Raad zich nog niet hoeven buigen over een strafzaak waarin dit voorkwam. In de lagere rechtspraak zijn al wel voorbeelden te vinden van strafzaken waarin veroordeling plaatsvond wegens onder meer het witwassen van gelden die door middel van het plegen van fiscale feiten waren gegenereerd (zie bijvoorbeeld Rb Amsterdam, 3 februari 2005; LJN nr. AT5766).

2. OPSPORING EN FINANCIËEL ONDERZOEK

Om witwassen strafrechtelijk te kunnen vervolgen en eventueel wederrechtelijk verkregen voordeel te ontnemen, dient bij elk opsporingsonderzoek naar georganiseerde criminaliteit, drugshandel, mensenhandel, mensensmokkel, wapenhandel en andere lucratieve vormen van criminaliteit, onderzoek te worden verricht naar de geldstromen die gepaard gaan met deze misdrijven. Vaak zullen uit dit onderzoek aanwijzingen van witwaspraktijken naar voren komen. Signalen van witwassen ontstaan verder door meldingen van ongebruikelijke transacties, die na onderzoek door het MOT verdacht zijn verklaard en ter kennis van politie en Bijzondere Opsporings Diensten worden gebracht.

Teneinde witwassen beter te kunnen bestrijden zijn de volgende drie punten van belang:

- Financieel onderzoek dient deel uit te maken van elk substantieel opsporingsonderzoek van politie en/of de bijzondere opsporingsdiensten (BOD'en) naar zware of georganiseerde criminaliteit. De zaakofficier van justitie ziet er op toe, dat dit financiële onderzoek plaatsvindt.
- Zo veel mogelijk stellen de politie, de BOD'en en het OM opsporingsonderzoek in naar aanleiding van verdachte transacties aangeleverd door MOT/BLOM.
- Bij het aantreffen van grote hoeveelheden contant geld of andere ongebruikelijke vermogensbestanddelen dient zoveel mogelijk enig onderzoek te worden verricht naar de herkomst.

Indien bij opsporingsonderzoek verdachte geldstromen en vermogensbestanddelen worden aangetroffen, dient overwogen te worden om een Strafrechtelijk financieel onderzoek ('SFO') in te stellen. Dit breidt de strafvorderlijke bevoegdheden inzake het vorderen van financiële gegevens en het leggen van conservatoir beslag verder uit. Bij de hierboven aangegeven vormen van opsporingsonderzoek, alsmede in het kader van een Strafrechtelijk financieel onderzoek dient standaard gebruik te worden gemaakt van het MOT-bevragingstraject zoals hieronder vermeld.

3. HET MOT-BEVRAGINGSTRAJECT

Informatie die wordt gegenereerd uit verdachte transacties kan in alle fasen van een opsporingsonderzoek haar waarde hebben. De informatie kan onder andere van belang zijn voor de ontdekking van misdrijven, voor de vaststelling van de modus operandi in bepaalde zaken, voor de bewijsvoering in witwaszaken en als bewijs voor andere misdrijven, ter voorbereiding van een ontnemingsvordering en ten slotte voor analysedoeleinden.

3 Bij het Functioneel Parket is een veelheid van (niet gepubliceerde) uitspraken van lagere instanties hieromtrent aanwezig en opvraagbaar bij – de secretaresse van – de contactpersoon genoemd in bijlage 1.

3.1 HET RAADPLEGEN VAN HET INTRANET VERDACHTE TRANSACTIES (IVT)

Het BLOM (Bureau ter ondersteuning van de Landelijk officier van Justitie inzake MOT-aangelegenheden ('LOvJ')) beheert een Intranet Verdachte Transacties ('IVT'). De ongebruikelijke transacties die het MOT, onder andere door een automatische match met het VROS (MRO/CIE) bestand, verdacht verklaart, komen door middel van een geautomatiseerd meldsysteem terecht in dit IVT. Alle politiekorpsen beschikken over een online-aansluiting en autorisatie tot dit intranet en hebben de mogelijkheid te allen tijde te bekijken of er verdachte transacties staan opgenomen in het systeem die relevant zijn voor lopende opsporingsonderzoeken. Daarnaast is een aantal personen werkzaam bij de FIOD-ECD, SIOD en de Koninklijke marechaussee geautoriseerd om het IVT te raadplegen. Dit gaat in de nabije toekomst ook gelden voor het BOOM, de AID en de Rijksrecherche.

3.2 HET OPVRAGEN VAN MOT-INFORMATIE DOOR MIDDEL VAN EEN ZOGEHETEN LOVJ-SUB 2 OF SUB 3-VERZOEK

Op grond van artikel 12, lid 1, onder b, sub 2, van het Besluit politieregisters (Bpolr) verstrekt het Meldpunt Ongebruikelijke Transacties informatie uit het register wanneer uit het informatieverzoek (het zogenaamde LOvJ sub 2 verzoek) een redelijk vermoeden voortvloeit dat een bepaald persoon een misdrijf heeft begaan. Omdat artikel 12, lid 1, onder b, sub 2 Bpolr niet voorschrijft dat het verzoek door het Openbaar Ministerie moet worden ingediend, kan het verzoek worden opgesteld door de opsporingsambtenaar die met het onderzoek naar de te bevragen persoon is belast. Het meldpunt bepaalt of aan de voorwaarden van artikel 12, lid 1, onder b, sub 2 Bpolr is voldaan en of het derhalve de gevraagde informatie kan verstrekken. Er is een standaardformulier ontwikkeld waarmee een LOvJ-sub 2-verzoek kan worden ingediend. Dit formulier zal worden opgenomen in het ABRIO-model⁴.

In 'zwaardere' onderzoeken (zie hieronder in welke gevallen hiervan sprake is) maakt de zaaksofficier van justitie gebruik van de mogelijkheid door middel van een zogenoemd LOvJ sub 3-verzoek MOT-gegevens te raadplegen. Volgens artikel 12, lid 1, onder b, sub 3, Bpolr vindt (verplichte) verstrekking door het meldpunt uit het MOT register plaats:

- op grond van artikel 15, lid 1, sub a, van de Wet politieregisters (Wpolr) aan leden van het OM voor zover zij deze behoeven in verband met hun gezag en zeggenschap over de politie en/of de bijzondere opsporingsdiensten; mits
- de gegevensverstrekking redelijkerwijs van belang kan zijn ter voorkoming of opsporing van misdrijven als bedoeld in artikel 1, lid 1, sub k, van de Wpolr waaruit blijkt dat het moet gaan om:
 - misdrijven als omschreven in artikel 67, lid 1, van het Wetboek van Strafvordering (WvSv) die in georganiseerd verband worden beraamd of gepleegd en gezien hun aard of de samenhang met andere misdrijven die in het georganiseerd verband worden beraamd of gepleegd, een ernstige inbreuk op de rechtsorde opleveren; of
 - misdrijven waarop naar de wettelijke omschrijving een gevangenisstraf van 8 jaar of meer is gesteld; of
 - bij algemene maatregel van bestuur te omschrijven misdrijven als omschreven in artikel 67, lid 1, WvSv, die gezien hun aard of de samenhang met andere door betrokkene begane misdrijven een ernstige inbreuk op de rechtsorde opleveren.

⁴ Zgn. LOvJ-sub 2 verzoek

De zaaksofficier van justitie, die het onderzoek leidt waarbinnen behoefte bestaat aan informatie uit het MOT-register, dient bij de LOvJ schriftelijk en gemotiveerd een sub 3 verzoek in. De LOvJ controleert of er is voldaan aan de eisen die artikel 12, lid 1, onder b, sub 3, Wpolr stelt aan het verzoek. Is er inderdaad voldaan aan de eisen, dan dient de LOvJ het sub 3 verzoek vervolgens in bij het meldpunt. Op grond van artikel 15, eerste lid, sub a, van de Wpolr is het meldpunt verplicht de informatie, door tussenkomst van de LOvJ, te verstrekken aan de zaaksofficier van justitie die de leiding heeft over het betreffende onderzoek. Er is een standaardformulier ontwikkeld waarmee een LOvJ sub 3 verzoek kan worden ingediend. Dit formulier zal worden opgenomen in het ABRIO-model⁵.

3.3 HET OPVRAGEN VAN TRANSACTIE-INFORMATIE BIJ BUITENLANDSE MELDPUNTEN

Door middel van het indienen van een LOvJ sub 2 of sub 3 -verzoek, kunnen ook buitenlandse meldpunten (zogenoemde Financial Intelligence Units (FIU's)) worden bevestigd. In het LOvJ-verzoek dient te worden aangegeven dat de vragende partij niet slechts is geïnteresseerd in transactie-informatie die aanwezig is in de MOT-database, maar tevens in informatie die mogelijk in land X aanwezig is. De FIU's hebben zich wereldwijd verenigd in de zogeheten Egmont Groep waarin zij afspraken hebben gemaakt over een uniform verstrekkingsregime op basis waarvan informatie kan worden uitgewisseld. Binnen de Egmont Groep bestaat een online-systeem door middel waarvan de meldpunten elkaar kunnen bevestigen om te bevestigen of personen die onderwerp zijn van strafrechtelijk onderzoek, in de eigen systemen voorkomen met ongebruikelijke en/of verdachte transacties. Van deze bevestigingsmogelijkheid zal gezien de internationalisering van de criminaliteit en het door criminelen veelvuldig gebruikte internationaal betalingsverkeer in veel onderzoeken gebruik dienen te worden gemaakt.

4. VERVOLGINGSBELEID

Indien uit een opsporingsonderzoek aanwijzingen naar voren komen van criminele geldstromen, het verrichten van financiële handelingen of het eenvoudig voorhanden hebben van geld of voorwerpen die afkomstig zijn van enig misdrijf, dient de zaaksofficier van justitie nadrukkelijk de afweging te maken een vervolging in te stellen terzake van het misdrijf witwassen. Dit geldt ook in het geval verdachten al ter zake van andere strafbare feiten, bijvoorbeeld het plegen van de gronddelicten waarmee het criminele geld is verkregen, zullen worden vervolgd. In dat geval dient overwogen te worden tevens een vervolging terzake van witwassen in te stellen. Bij ieder parket wordt 'witwasbestrijding' benoemd als prioriteit en als taak opgenomen in de organisatie. Ieder parket zal in het kader van deze taak zorg moeten dragen voor een aanspreekpunt, waar informatie kan worden verkregen aangaande witwasonderzoeken die bij het parket draaien, witwasonderzoeken die hebben gedraaid en de resultaten van die witwasonderzoeken. Daarnaast zal het aanspreekpunt de zaaksofficieren van justitie van expertise en advies op het gebied van witwassen voorzien, gelijk de ontnemingsofficier van justitie dit op zijn vakgebied doet. Uit jurisprudentie zoals deze is ontwikkeld sinds de inwerkingtreding van de witwasartikelen, alsmede uit de jurisprudentie uit inzichten die zijn af te leiden uit jurisprudentie uit de periode dat de helingbepalingen artikel 416 en 417 Sr nog werden gebruikt om witwassen te vervolgen, lijken de volgende elementen te kunnen worden afgeleid die van belang zijn voor de bewijsvoering:

- Dat het voorwerp uit misdrijf afkomstig is, dient ten laste gelegd en bewezen worden. Het misdrijf hoeft niet nader te worden aangeduid of omschreven; volstaan kan worden met de vermelding van het feit dat het voorwerp uit misdrijf afkomstig is. Niet vereist is dat de

⁵ Zgn. LOvJ-sub 3 verzoek

rechter identificeert welk misdrijf precies aan het voorwerp ten grondslag ligt. Vaak zal dit niet mogelijk zijn, terwijl het ook niet relevant is voor de strafwaardigheid van het witwassen (vgl. HR 2809-2004 LJN: AP2124).

- Uit de bewijsmiddelen hoeft niet te kunnen worden afgeleid door wie, wanneer en waar het achterliggende misdrijf concreet is begaan (vgl. HR 28-09-2004 LJN: AP2124). Blijkens de conclusie van PG Fokkens bij voornoemd arrest heeft het Hof de mogelijkheid dat het geld ook legaal verkregen zou kunnen zijn als zo onwaarschijnlijk kunnen beschouwen dat het als bewezen heeft kunnen aannemen dat het geld van misdrijf(ven) afkomstig was. Alles wees er immers op dat het hier om geld ging waarvan het bestaan en de herkomst verborgen moesten blijven.
- Teneinde opzet- en gewoontewitwassen te bewijzen dient voorwaardelijk opzet aangetoond te worden omtrent de wetenschap van de verdachte dat het voorwerp van een misdrijf afkomstig is. Er kan dan ook gebruik gemaakt worden van de formulering dat de verdachte 'bewust de aanmerkelijke kans aanvaardde'. Voor wat betreft schuldwitwassen is vereist: schuld ten aanzien van de omstandigheid dat het voorwerp van misdrijf afkomstig is. De verdachte heeft dit redelijkerwijs moeten vermoeden. Dit duidt volgens de Hoge Raad (HR 17 december 1985, NJ 1986, 428) op 'grove of aanmerkelijke onvoorzichtigheid'.
- Volgens de Hoge Raad (vgl. HR 9 februari 1999; NJ 1999, 327) zijn de termen verwerven, voorhanden hebben en overdragen van voldoende feitelijke betekenis om niet nader omschreven te hoeven worden in de tenlastelegging van art. 416 WvSr.. De termen verhullen, verbergen, omzetten en gebruiken zullen daarentegen wel nader omschreven dienen te worden.
- Het OM en de rechter kunnen voor het bewijs van witwassen gebruik maken van, zoals ze in internationaal verband worden genoemd 'typologieën' van witwassen⁶. Hierbij gaat het om min of meer objectieve kenmerken die, naar de ervaring leert, duiden op het witwassen van opbrengsten van misdrijven. Door analyse van reeds afgedane zaken en casusvergelijkingen kunnen bepaalde typen van witwassen alsmede de bijbehorende kenmerken worden onderscheiden. In Nederland worden dergelijke typologieën door MOT en BLOM ontwikkeld. Ter illustratie zullen in de bijlage de typologieën die op het tijdstip van de inwerking-treding van deze aanwijzing actueel zijn, worden gevoegd.

N.B. Er wordt een lijst bijgehouden bij het Functioneel Parket met typologieën, gebaseerd op eigen waarnemingen van MOT en BLOM, alsmede in internationaal (Financial Action Task Force: 'FATF') verband vastgestelde typologieën, die te raadplegen is door alle officieren van justitie die deze nodig hebben ten behoeve van de bewijsvoering in witwassonderzoeken⁷.

5. LANDELIJK OFFICIER VAN JUSTITIE INZAKE MOT

De Landelijk officier van justitie inzake MOT-aangelegenheden (hierna: LOvJ) bevordert een efficiënt en effectief gebruik van gegevens over verdachte transacties die het MOT doormeldt. Sinds 1999 meldt het MOT verdachte transacties door aan het BLOM, dat staat voor Bureau voor politieke ondersteuning van de LOvJ inzake MOT-aangelegenheden. Het BLOM opereert onder gezag van de LOvJ en is gevestigd bij de Dienst NRI van het Korps Landelijke Politie

6 Kamerstukken nr. 27 159: Memorie van Toelichting bij het wetsvoorstel wijziging van het Wetboek van Strafrecht en enkele andere wetten in verband met de strafbaarstelling van het witwassen van opbrengsten van misdrijven.

7 Deze lijst is te raadplegen via het OMtranet, waarop een door-klikmogelijkheid wordt aangebracht richting dossier 'Financieel economisch' van het Functioneel parket, waarin de lijst zal worden opgenomen.

Diensten. Op korte termijn zullen MOT en BLOM worden samengevoegd tot één eenheid die zowel meldingen van ongebruikelijke transacties ontvangt, als deze verwerkt tot informatie voor opsporingsinstanties.

BLOM ontplooit ten behoeve van de opsporing van witwassen de volgende activiteiten:

- Het produceren van opsporingsinformatie ten behoeve van opsporingsdiensten. BLOM krijgt de verdachte transacties doorgemeld van het MOT. Het uiteindelijke doel van deze doormeldingen is aan de opsporingsdiensten (zowel politie als bijzondere opsporingsdiensten) die informatie te verschaffen die ze nodig hebben om onderzoek te verrichten naar onder meer witwaspraktijken. Om dit te bereiken verzamelen de BLOM-medewerkers gegevens uit opsporingsregisters, fiscale registers en open bronnen teneinde de informatie rondom de verdachte transacties aan te vullen en te veredelen, zodat de afnemers, de opsporingsdiensten, beter uit de voeten kunnen met de informatie. Kort gezegd zorgt het BLOM voor halffabrikaten op basis waarvan de opsporingsdiensten kunnen beslissen al dan niet een opsporingsonderzoek te starten. De door het BLOM aangeleverde informatie kan ook worden gebruikt binnen reeds gestarte onderzoeken. BLOM beschikt over accountmanagers die zorgen voor afstemming tussen de vraag van de opsporingsdienst enerzijds en aanbod van BLOM anderzijds, alsmede voor de afzet van zaken bij die opsporingsdienst die gezien het gebied waar zich de zaak afspeelt, danwel qua onderwerp (bestemd voor een bijzondere opsporingsdienst) in aanmerking komt om de zaak te gaan draaien.
- Beheer van het IVT.
- Het uitvoeren van criminaliteitsbeeldanalyses op alle bij BLOM voorhanden zijnde informatie. Deze strategische analyses worden drie maal per jaar uitgevoerd.
- Het in samenwerking met een onderzoeksteam maken van strategische en operationele analyses van verdachte geldbewegingen met relatie naar het aandachtsgebied of het onderwerp waarnaar het desbetreffende team onderzoek wenst uit te gaan voeren. De LOvJ is belast met het uitoefenen van het gezag over BLOM. Voorts ziet hij erop toe dat binnen het Openbaar Ministerie voldoende aandacht wordt besteed aan witwasbestrijding, en ook ziet hij toe op de mate waarin door het MOT en BLOM voorbereide zaken door de opsporingsdiensten worden opgepakt. Teneinde deze taak adequaat te kunnen uitvoeren, is het belangrijk zicht te houden op de vervolgen die worden gegeven aan deze aangeboden zaken.
- Afhankelijk van de overlegstructuur, te weten onder andere het TriPartite Overleg ('TPO'), driehoeksoverleg of ander afstemmingsoverleg, dienen de onderzoeksvoorstellen zoals deze onder verantwoordelijkheid van de LOvJ worden aangeboden door BLOM, te worden besproken, beoordeeld en al dan niet geaccepteerd.
- De LOvJ dient door het witwasaanspreekpunt bij elk arrondissementsparket, het Landelijk Parket en de accountmanager van de afdeling Beleid van het Functioneel Parket periodiek geïnformeerd te worden over de in het afstemmingsoverleg beoordeelde en al dan niet geaccepteerde onderzoeksvoorstellen. Op deze wijze is de informatiepositie van de LOvJ van dien aard dat hij in staat is het College van procureursgeneraal adequaat te informeren over de aanpak van witwaszaken. Gezien het feit dat de LOvJ mede bepalend is voor de aandachtsgebieden van MOT en BLOM, is het daarnaast van belang dat veronderstelde nieuwe typologieën en werkwijzen van verdachten die zich bezighouden met financiële transacties, worden gemeld vanuit de opsporingsteams bij de LOvJ, teneinde te beoordelen of het noodzakelijk is dat het MOT daar nader onderzoek naar verricht.

OVERGANGSRECHT

Deze aanwijzing heeft gelding vanaf de datum van inwerkingtreding.

BIJLAGE 1

De typologieën zoals op dit moment gelden: wanneer een concreet geval kenmerken vertoont als hieronder beschreven kan daaraan een vermoeden van witwassen worden ontleend.

- het feit dat er geen legale economische verklaring is voor de gewisselde valutasoorten en de frequentie van de wisselingen;
- het ontbreken van een legale economische verklaring voor het wisselen van grote geldbedragen;
- het ontbreken van een legale economische verklaring voor het wisselen van buitenlandse valuta;
- de transacties staan niet in verhouding tot de inkomsten;
- het contant omwisselen in een witwascyclus wordt vaak gedaan ter onderbreking van de 'papertrail';
- bij grote hoeveelheden contant geld in diverse valuta: het is een feit van algemene bekendheid dat diverse vormen van criminaliteit gepaard gaan met grote hoeveelheden contant geld in diverse valuta;
- bij fysiek vervoer van grote bedragen in contanten: het fysiek vervoeren van grote bedragen in contanten brengt een aanzienlijk veiligheidsrisico met zich;
- het feit dat ten aanzien van de verdachte geen economische activiteit bekend is in relatie tot de verschillende landen waarmee transacties werden verricht;
- het feit dat meerdere wisseltransacties op één dag bij verschillende wisselkantoren/banken danwel bij verschillende vestigingen van deze wisselkantoren/banken zijn uitgevoerd;
- het feit dat een aantal malen het geld ongeteld werd aangeleverd;
- het feit dat diverse malen geld in kleine coupures werd omgewisseld naar grote coupures;
- het feit dat de handel in verdovende middelen veel geld in kleine coupures oplevert;
- het feit dat de handel in verdovende middelen veel opbrengsten in verschillende valuta oplevert;
- het feit dat door de verdachte veel contacten werden (worden) onderhouden met personen met criminele antecedenten;
- de wijze waarop het geld werd vervoerd en/of aangeboden;
- het feit dat het kennelijk de bedoeling was om de meldgrens te ontduiken;
- het feit dat er een beloning werd verkregen voor de door verdachte uitgevoerde wisseltransacties;
- het feit dat het verrichten van vele Money Transfers vanuit Nederland naar verschillende personen in het Caribische gebied dikwijls gepaard gaat met de smokkel van cocaïne van het Caribische gebied naar Nederland;
- bij (veelvuldig) gebruik van Money Transfers (het is een feit dat het aanmerkelijk duurder is om geld over te maken naar het buitenland via Money Transfers dan via girale transacties);
- het feit dat Nederlanders in het buitenland geld op aldaar geopende bankrekeningen hebben staan om buiten het zicht van de Nederlandse autoriteiten en / of Nederlandse opsporingsdiensten te blijven;
- het feit dat de verdachte een bankrekening in het buitenland / Duitsland heeft en een Postversandverbod (zgn correspondentieverbod) heeft bedongen (door op deze wijze te handelen blijft (blijven) de bankrekening(en) buiten het zicht van de Nederlandse autoriteiten en/of Nederlandse opsporingsdiensten);
- het feit dat uit eerdere onderzoeken is gebleken, dat het wisselen van Britse ponden en Schotse ponden in kleinere coupures buiten het Verenigde Koninkrijk vaak in relatie kan worden gebracht met de handel in verdovende middelen.

